

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרה שהו'ף לפניו ק'עז'מי
עז'מים ולנצח נצחים (אשר בחל')

למוד יומי

ב'בלי י'רושלמי ת'וספתא
בעריכה מפארת מונקדת ומפסקת

פרשת קדושים תשפ"ד

היכל הקודש ברסלב

181 Huschke Road, Liberty NY 12747

היכל הקודש

כארא פארק

4801 11th Ave,
Brooklyn NY 11219
347.760.5924

היכל הקודש

קרית יואל

8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
845.243.0563

היכל הקודש

מאנסי

32 Dolson Road
Monsey NY 10952
347.733.7551

היכל הקודש

בני ברק

רחוב ירושלים 2
052.760.5715

היכל הקודש

וויליאמסבורג

27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
718.384.1652

היכל הקודש

קרית יואל

8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
845.467.5299

היכל הקודש

בלומינגטאון

24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
845.238.0804

היכל הקודש

ירושלים

רחוב רבי נחמן מברסלב 15
054.845.6150

צו הערן די

הערליכע שיעורים

פונעם ראש ישיבה שליט"א
רופט:

קול ברסלב

212.444.9191

חיזוק פאר די אידישע שטוב

212.444.9169

ג'דפס ע"י

**קרן הדפסה
היכל הקודש**

2623 State Route 52
Liberty, NY 12754

718.387.2691

www.BreslevCenter.com

בבא מציעא. איזוה נשך – פרק חמישי דף סז עמוד א – מתוך מהדרות "בבן ישראל – (שטיינזולץ)"
רש"י

הוה יתיבנות. כי אמר מודיעין דאי שמיט ואבילי כרי. ובעי לאותביה אינאה. דתנן (לעיל דף גא) דתקינו. כי בראי ואנעי' ג' אמות נמן. לו הואיל וקטנה אלקא מוחלה בטעות ולא מוחלה היא: ואודיק. השעיה ב' ורָאָה שְׂרָהּ בְּדַעְתָּהּ לְחַשְׁבֵי עַל דַּבְרֵיהּ: חוּתָּן אֵילּוּנִית. קטניו לר'אוחי טעמא דר'בון. ג' מאילונות דלמקטן: טעמא. טענה יתומה שהשיאתה

אמה דלעתה אמרו חכמים: יכולה למן דמן התורה: אי ששעה שכל כלום אמת ויהי ה' לה לקדשה ורנן הוא דהתקן גשואין ליתומים שלא אתנה בה מנהג הפקר ושמרנה בעלה הם אמרו דטוב לה במינא: און' ל' בתובה. ואף מה שהבטיח לו בנדונייתה ושמאנתן בחתובתה וכל שכן מתיים שהתקן לאשה ששים ובעל כרחה ספקא שנייה. שניה לעריות שגורו חכמים בפי שני דתיבנות. (דף ב) אין לה בתובה אמה הוי דהקטין לה מפני שמרגילתו עליה כדאמרין בבימות (דף פה): והאילונות. והכריתה אל' ולקח לשון א"ל לה בתובה ששקחה טעת דלאו ארעא דרביי נקבה ואנעי' דכי מחלה היא נדוניי דילה למסרה בידו טעת וקאי מחלה בטעות היא מחלה ולא פירות. נכסים שנשעלו לה בירושה אחא שנשאת חיתקו חכמים שבעל אוכל פירות וזה חיתקו מחתיקן שאם נשבת חייב לפרותה משלו ואילו אף על פי שאין להם חקנה פירות שאם נשבת אל' וספקא לר' אריא בה ואבתיה לאיתנה אפילו הכי בשלמא: אל' יתודי לה פירות שאכל. ולא בלאות. הבטיח לו בגדים בנדונייה אפילו שי משה קמייה אל' יתודי לראותיהן: אלקא מחלה אבילת פירות אנפי שבטעות מחלה לו מחלה היא: דלא ידע. שנאמנה דליחול הלךך און' בן מוחלה אפילו בטעות: דניחא לה דנישוק עליה קלא ששאן דאישות ואפי' יודעת שאון שנואיה ושאן רעונה להאכילה אל'. מוכר לשליטה אל' תוה' ל' זיוו מןהרת ל'. רועה אני שתכלי מעותי: אל' וינולא אחי. אתה הוא קרובים אמן ותרעש בעינים ותולא לשון ארמי בין בוקר בין בנגבה כשורעה לומר אתה הואו או אתה ויהי כך ראייה בחשבות האנונים ואני אומר שזה עמו משנבין טמי. משכן לו שדה ולא אין שנה לאכול פירות לשם רבית אלא סתם הוא ירד ועשה ואכל: הכא נמי לא קץ ל'. ופליג ארבי נתקן דאמר ליה הדיק ארנא וחדרי פניה וחדשי. בומר אבל פירות ואפקותיה מניה: מאריה דמסקין. במקום שנהנו הליחות סתם ומלה אוכל פירות. ויהי פסק עמו בנכיתיה כדלמקטן ויהי פסקת אל' ומנהג מנהג בת על שמישי יד הלוח למשוח אבל בשעורו זיו. כפי מה שזמנא פירות בשוק אבל הלוח לפניו והבע עמרי איני רועה ששאן פירותי: יזמנו פירות שאכל ושלם בחובו אילו יהו לי זיו אל' מסלקין ליה שיקא נמי פירי אבל זיו ירד ניהת מסלקין ליה. ואנעי' דאבק רבית הוא ונקה דביניו נהי מילי לקטר דשקילה אבל לו ירד הוא ואנע מניחו לאכול אלא ביד התקן: אבל שפי' לא מסלקין טיניה. דאבק רבית הוא ונקה יוצאה דביניו: און' מחשבינו משקריה לטישא. אם חייב לו מעט שטיש אחר אין השרוף קוה שאכל פרעון לחוב השטר האחר דהאי אפקון מניה הוא מה שאכל כקר. ובייתומים. אם שדה זו של יתומים היא: אבל שפי' מסלקין מניה. שביד שבעיי אביון של יתומים תרי הם שליטים לעשות משפט והם אל' מחלו על השרוף ועל הלוח ליה כמאן דסלקה משעתא דאכל שיעור זיו: אל' מסלקין ליה בלא זיו. עד שישתן לו כל השרוף קוה הלחואו וכון דכי אכליתו לחך לאו בתורת פרעון אכליתו וזה היה אבק רבית משעת

אבילתו ונקה יוצאה דביניו וכו' סלקוהו שיהוה זו בלא זיו אפקון מניה אבק רבית שאכל הוא ויהי הנקט לעיל אתרא ומסלקין דאילו אתרא דלא מסלקי שנהנו לאכול המשכונא שנים ועקבותו למקטן: ואליו יהו ליה זיו ולא מצי מסלקי ליה וכל מודים דכל אותן השנים בכפר הוא אצלו ואני נמי אבל שיעור זיו אל' מסלקין ליה

רמב"ם

בטעות ולא היו מחילה ולכן הרי פירי אבל אם היה נותנו בתורת רבית לא היה הרי דאבק רבית הוא אבל הם בני פירות וכל זמני ולא מחילה בטעות היא תהי' לכול לחדור מיזמן און' לו לחדור זה היכי דליקו בחימתיה ולכך אין לך למימר דאפילו היה יודע שיכול לחדור לא היה חורג ורָבָא דרָהַב בעי לאותביה מאנאיה הנהי כסור וטעמא דרב נתקן ולא

מפקדון באי שמיט ואבילי משום דמחילה בטעות הוא מחלה ולפי כבודת היא אקרי משבו ומביא רָהַב מאילונות: **המְמַאֲנֵת** והשניה והאילונות אין לָחַן בתובה פירות ומזונות ובלאות בפיר' דר'בון: (דף קס) תניא כירע' אמרו מקנאין אין לה מזונות או אתה יכול לומר דישבת תחת בעלה שדרי הבעל חייב במזונותיה אלא כגון שנהלך בעלה למדינת הים וְלָחַתָּה וְאָבְלָה וְעָמְדָה ומיאנה ואילונות נמי ל' לפרש בענין זה דלמזונות שאחר מיאן ואחר שנמצאת אילונות לא אצטרף דפשיטא דילת לה מזוני ועניה היא לפרש בחובא תוהיה וקאי מילתא דפשיטא אלא אפילו אלמנה לכי' דאית לה בתובה אין לה מזונות ויהי דיתבא תוהיה כדאמר ביש שמורת (בבבא דף פס. טו) בענין דורנאן קאי מזוני אית לה ובשהלך בעלה למדינת הים וְלָחַתָּה וְאָבְלָה לא אצטרף דקא אלמנה לכי' ב' ד' נמי אין לה כדמסיק ביש שמורת אלא לאתר מיתה אריי' ס' ד' ושה לא כמו אלמנה כדאמר ר' הושע **וּבְלָאוֹת**. פי קטניו שהבטיח לו בגדים בנדונייתהן: אפילו שי נתקן קמייה לא יתודי ואי אפשי' לומר כן בלא מקום ששימין בכלאות קמיין מוכרי דנדיא קמיין כדאמר סוף פרק אנפי' (בבבא דף סג) מרדה הספידה בלאותיה קמיין ובסוף הלמנה: ויחזינו (שם דף קא) נמי אמרין ונתת לה הספידה בלאותיה קמיין ובדדיא אמרין כפי אלמנה (שם) בנקרא דאן ששה לא שני אלא נכסי מלוז אבל נכסי שני כרול אלא ודף תריא ארתיא אלמנא אממנא ואאילונות אי דאיתנה אידו ואידו שקלה ואו דליתנהו אידו ואידו אי שקלה אלא אשניה אי דאיתנהו אידו ואידו אי שקלה ואי דליתנהו איפקא מבעי ליה ומסקי לעולם אשניה ובלייתהו וקטנה רנן לפידיה בדייה ולדידיה בדייה אלא הך בלאות דקתני ולא היינו בלאות שאון קמיין פירות וקתני ולא בפירות שאכל קאמר דאפילו קרן גופיה אם אכלו אין לה אלא אצטרף לשמעיהן דאין לה פירות שליטת והם עדין בעין אי נמי תקנת פירות קאמר דאין לה כגון נשכית לוחתה ופרקה עצמה ואחר כך מיאנה וזמאי דמזונות: **פְּרִי** מאי כרביה קוצנה דמי ורואין. אנעי' דמשעת הכא דאי הדרו פירי לא הדרו אלא משעת דהיי' רבית קוצנה רביאן דאפסי פירי ע"כ לאו נהאי טעמא דקא ליה ברש פירקון (לעיל דף כס) דמסקנתא בלא נכיתא בדעיני און' מחזיקין ממלחה ללוח אלא ע"כ דעמקא דרבינא משום דהויא מחלה בטעות ולא היו מחילה ודוקא בזמני בעין עובדא דרביה בר רב הונא אפסי רבינא פירי אלא בהלואה ור'ת מפרש הכא כרביה קוצנה דמי לא משום רבית קוצנה ויציאם אלא כלומר משום דמחילה בטעות לא הויא מחלה ויציאם כמו רבית קוצנה דריצאה או דילמא הויא מחלה ואין ויציאם כאבק רבית דאין ויציאם דביניו ואין כרזה רמה לו תלולת מחילה בטעות כרביה קוצנה אבל טעמא דרבינא הויא דמי משום מחילה כדפרישית:

מחילה בטעות כרביה קוצנה דמי ורואין. אנעי' דמשעת הכא דאי הדרו פירי לא הדרו אלא משעת דהיי' רבית קוצנה רביאן דאפסי פירי ע"כ לאו נהאי טעמא דקא ליה ברש פירקון (לעיל דף כס) דמסקנתא בלא נכיתא בדעיני און' מחזיקין ממלחה ללוח אלא ע"כ דעמקא דרבינא משום דהויא מחלה בטעות ולא היו מחילה ודוקא בזמני בעין עובדא דרביה בר רב הונא אפסי רבינא פירי אלא בהלואה ור'ת מפרש הכא כרביה קוצנה דמי לא משום רבית קוצנה ויציאם אלא כלומר משום דמחילה בטעות לא הויא מחלה ויציאם כמו רבית קוצנה דריצאה או דילמא הויא מחלה ואין ויציאם כאבק רבית דאין ויציאם דביניו ואין כרזה רמה לו תלולת מחילה בטעות כרביה קוצנה אבל טעמא דרבינא הויא דמי משום מחילה כדפרישית:

בבבא

בבא מציעא. איזוה נשך - פרק חמישי דף סז עמוד ב - מתוך מהדרות "אבן ישראל - (שטיינזולץ)" תוספות

במישלים

1 שנתא איילין תיפוק ארעא דא בלא כסף. תימנה מה בין דין לנכיתין דעבי וכול
2 לטסקו דעומשו ודמיה דהיזי וכול לטסקו אם בן בלא נכיתא נמי שרי בדמשעת לעיל
3 דקאמר באתרא דמסקין לא ניכול אלא בנכיתא משמע אכל באתרא ולא מסלקי אכלי
4 אפילו בלא נכיתא ואין וזקנו לומר בנכיתא אין דרך לנכות אלא דבר מועט אכל
5 במשנתא דסורא ורגלים היו לשום כדי שריו
6 דמשעת דעומשו דכתיבי דבי שרי ויל דמאשר
7 משקרי שן לא מייחו בהלואה אלא בלוקח מועט
8 פירות של השנים היילו באותו זמנים אלא כשאני
9 כותב לו כך אלא מנהב ליה פירות ושנה בני עבד
10 נראה כפילו מחיל גביה פירות אותה שנה בעמ
11 מותר ומלוקח בדרגן (לעיל ד' סז) לא ישבור
12 הימנו כפחות ואפילו אם נאמר שלא יוכל לייקר
13 לו פירות של שנה אחרת משתמא אין כאן
14 לעשות תנאי חדש בכל שנה מינו האויל ולא
15 קצבו כסום כל השנים לפרש בשטר במימשל
16 שנתא איילין תיפוק מחיו בהלואה
17 **האי** משכנתא באתרא דמסקין אין ביח גובה
18 הימנו. דהיו מבטלישין ויהימי דלא
19 משתעבדי לבעל חוב אלא דמי ליתומים שגבו
20 פרקע כחובת אביהו וביח חזרו ונכה אותה חזן
21 אניג דשוקא הדרא לשלם דלא הדרא אלא
22 משום ועשייה הדין חטוב ומירשא ודא דקא וכן
23 לה דאמרין פסק (לעיל ד' טז) ולדבי נמי
24 אוכלי פירות בלא נכיתא
25 **ושביעית** משתתקה לא דמי למלך על
26 דמישלו וזקנו ותיקא משתתקה דשאי
27 מטסקין דהיינו דאן קנה להו שלא בשעת
28 הלאותא כר' זנקה (למקמ ד' פב) ולדבי גם בשעת
29 הלאותא משום של אחרך בידך אכל פרקע לא.
30 **ואהבתא** שריו למקנא מניה. אין לפרש
31 מעמד מנולח קאמר מסתלקא
32 דחי' פטמיו מלה דלח איבעי לאתמי דא' אפאי
33 צריך למקנא לימא איהו יתנה וראא דאיהי
34 לאחר שילקו הימנו סתם דאפי' אם נתנה ליה
35 צריך קנו שלא יחזור בו דאי בתחילת הלאה
36 אניג דהדי באתרא דלא מסלקי ביון שיה שמד
37 רחוק לא יבול לנכות אלא מה שהיא מקנה לו.
38 **רבנא** אכל באתרא דלעיל
39 דרובא מרובן אפי' בנכיתא לא ניכול ועוד
40 דלעיל אפילו קינותא רב אמת ורבינא ואפי'
41 מאן דשרי מותר בנכיתא דאסור לכל הפחות
42 לצרובא מרובן ואסור ר"ח ורבינא לא יהי דהדי
43 לישול מנה לעשות עצמו שרובא מרובן ועוד
44 מצאנו מנה בספרו של רבינו תם דפרס בביתא
45 רבינא כפולותא קינותא ורי' חז' דהך בנכיתא
46 ורבינא היינו קינותא דאיבא דאמר לעיל חמש
47 שנים אכליה בנכיתא מנאן ואילך שיימין
48 למלוח פירות דתא פליגי רב אמת ורבינא וקרא'
49 לן ורבינא צרובא דתא שם ר"ח סובו בן שספת
50 דקדיל כרבא אשר דלא אכיל בנכיתא ולא שרי
51 לצרובא מרובן אלא במשנתא דסורא אם בן ר"ל
52 בנכיתא דרבא וזה קינותא מולא שרי אלא
53 במשנתא דסורא:

ונתון

בגדולים ואניג דאכל שיעור וזו לא מסלקין ליה דקסבר מוחילתא אביהן אבא רבתי
2 הוא ואין כח בדינין להוציא: **באתרא דמסקין** לא ניכול **פריא אלא** בנכיתא שנתבה
3 לו מן החוב דבר קצוב לשנה דנראה במכורו לו ויורד בספק דאפילו תלקה ולא יהי בה
4 פירות יגבה לו אותה קצבה הלכך בן שקול מניה שפי' לאו רבית הוא דרוקא באתרא
5 דמסקין ככל באתרא דלא מסלקי לן ימי חזקן
6 דחי' במכירה אצלו בלא נכיתא נמי אבול
7 וצורא פורדגן שריו לישר דרבי וזהקשט
8 אין במיור לו פן ילמוד ממנו ללול באימורין
9 אפילו בנכיתא נמי לא ניכול: **קינותא** לקנן
10 מפרש: מאן דאסי' בנכיתא לישא קנא
11 דאמר באכול בלא נכיתא פליגי סבר
12 בבחירתא כולי' עלמא שרי: למאן דאסי'
13 בבחירתא. ללישא תנאי דאמרין אפילו ב'
14 אכל חמש שנים קנאי בנכיתא פליגי דחי'
15 מניהו אסר דהיב: שרי' שבישילם שניא ב'ו' ולא
16 יתיחו בהלואה אלא בלוקח הימנו פירות השנים
17 דאלו במעות הללו: אין בעל חוב נזקה הימני.
18 אם מת ומלוקח ונתפלח לפני בניו אין בעל חוב
19 שן אביהם גובה הימנו דאין להם לביאם
20 בגופה של פרקע בלום ומטילין בעלמא עניו
21 ומטללי' ויהימי לא משתעבדי לבעל חוב
22 דבלשקא בעודו קיים ביד חוב גובה הימני ועל
23 בתפיה שריו לו גבה מיעוהו וישתעבד
24 ויתורחך אמרה יבא שליח ב'ו' וינסב לכוני
25 וישול משכנו דכתיב (ירמיה' ב') וקאשי אשר
26 אבא נשהו בו וגו' ומארין לקנן (דף ק"ג) וה'
27 שליח ב'ו' אכל התיב דמתי' דהדי' יתמי מאי
28 עבדימיה דתבע הרי לא לזו משנו ואי דחי'
29 קרעות משתעבדי נכסיה מתיים ומתיבי מרין
30 ערב דנכסיהו דבר איניש אינון ערבון ביה דכי
31 אויפיה עלייהו סמוך אכל מטללי' אפילו דין
32 ערב ליבא דלאו עלייהו סמוך מלך האויל
33 יבדו להוציאו ולאדון ואין הבדוי' טבלי'
34 שבו: למאן דאסי' בבכא בתרא (דף קכ"ד) דאין
35 הבכור טבלי' פי' שנים במלך האו נמי הואיל
36 ואתרא דמסקין מלוח בעלמא הוא ואין השדה
37 לפניו אלא לשעבר פירות וקנה ליה רמי' ואין
38 כבוד טבלי' כבא בתרא וליה לאת' מיה
39 לחלוק במחוקה ביד אביו דכתיב (ירמיה' כ"א)
40 ככל אשר יקצא לו: ושביעית משפטיה. כשאר
41 מלוח בשטר שנסכי' מלוח משתעבדין לח'
42 ושביעית משפטון דאין ר"ח מלוח על משכון
43 שאין שביעית משפטון דהתם במשכון
44 מטללין קיימין ושמעא משום דבעל חוב קונה
45 משכון שבידו ודלפינן וקאנן בבכסין בין דרך משכוח בין דרך כריכסין
46 דקנה ויהי ליה כנביה: בעל חוב גובה פטנו.
47 דמכר הוא אצלו ויהיני טמאן בדלות: **אפי'**
48 **מתרי** דאבויא. כשנדרין חמרים שסוחין
49 מחלוצות תחת הדרקין ונפלים התמרי' עליהם
50 ואם בא וישלים לו מתיחו מסלקין אה' מן
51 התמרים התלושין שעל המחלוצות: ואי
52 אנהתינו כבד' כסינן: שנתן בתוך סלים
53 כשנלקין מן המחלוצות קנה. אותם בהגבה'
54 קדם שקיבל מעותיו ותרין הון שלה וליש"ו. בבכא בתרא ר' פה: כלי' של לוקח קונה לו.
55 ואפי' הוא ברשות של מוכר: אלא ג' אמהות: לפי שקנו לו המחלוצות שכן כליה: **אשר**
56 **לא מסתלקא**. בשעת מותו מתנה התנה על מנת שלא תוכל לטסקא עד כך וכך שנים בן ועל מנת בן נתן מעותיה וקאנן נקטת בבכסין בין דרך משכוח בין דרך כריכסין
57 כפי' התנאי: צריך לטסקא מניה: דאי לא קני מניה דרבא בעלמא הוא וכול לומר לא אשנה מן המנהג: איל' איזיל ואייתי' וזו. ואשלה קר' ומעלה אל האכל פירות ועוד: **לא אכיל**.
58 דואיל ודמעית מוכיבין לו ולא נתנה לו רשות לריות שמוט ואוכל ובאתרא דמסקין קאי: שדה אחוזה. שאמרה תורה (ויקרא' כ') לפירותה מן התקשר לפי' השנים שעד היובל סלע פתוחין
59 לטקח כפי' השכון ומחיש שקל לביתו ורע חומר שעורים וקאנן דמשע שנות היובל: ואניג' דאכיל פריה. דקדוש טובא ששיון פירות של כל השנה דרבה.

אף

בבא מציעא. איהו נשך - פרק חמישי דף סח עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזולץ)" רלב

פ'קו כ'ר' קבועה וזי' דהיינו סלע' הכא נמי לא שני' דהא חזין דהיקא דיוור' לוספ' ונתון מעות טלע' כשהו ספק' היינו בה פירות ספק לא ידיו בה פירות הוו וזבני מעיקרא ומפרס' חבכי' חתם לוי' וכו'...
שכן קרוב מבטן ואם בא להלך למזכרה דכ' בבבא מציעא' שכן טוב' למוטעה קוד' פריש' אר' 1
אמ' דאמר לגע' ליה (דף סח) שקראי לא פסיד וכו' 2
לית הלכתא פותיה בראקאן נמי חיות' ואדלת' 3
בתי דר' וז' בהר דידה' מחוואני' בני מחוואני' 4
דקפי' ורוחא' אפרגאי' שקונים פרומגטאי בעלי' 5
בתיס' ונתונין לתגריס' למחצית' שכר ושמוין' שכר 6
וכך שכר יתיה' בתין וכו' וכו' 7
הערך וכו' וכו' 8
לזמן פלוני' וכו' אמר' ליה לא יתיה' 9
רוחא' מחוואני' ליה' תינה' חיקא' דאיתיה' ליה' 10
אם יתיה' אבד' קוד' לזמן הפרעון' שהווא' חסיד' 11
ומתאמינ' ומה' אם ימות' החורשין' יגבו' הכל' 12
הכרי' המקבל' שדה' מחבירו' בעשקה' סורין' 13
לשנה' בין העשקה' רביע' בין העשקה' משני' העיר' 14
נשיא' שדיה' עבד' משני' מלוים' מעות' ליה' 15
על' שדחתיין' וחזירין' וחזירס' אותם' להם' ככך' 16
וכך סורין' לטעה' אימ' קפיה' מלוח' ליה' שדה' 17
דאקפיה' נהליה' בעלמ'ס' בחודת' חכירות' נמצא' 18
נטול' רבית' קוצרעה' שנתה' אין' טורח' בה' ואפי' 19
תלקח' לא' פסיד' מחבירו'תו' בלוס' שהינא' כשה' 20
עדיין' חיד' המלוח' ועשה' הוא' ואכל' נבכיתיה' 21
הקוד' ביה' מניה' שפיר' דמי' כד' שכל' תנעול' 22
דלת' דכתיב' דהשירה' גב' ואכל' חלת' שום' מל' 23
עבד' בה' אהיו' ומה' ל' חכירה' ולא' מילתא' וזיא' 24
דאפילו' שהינא' נמי' אסור' דרביית' נגזרה' היא' 25
שכן' אין' ספק' כשעה' ואוכל' שפעמים' מוציא' 26
ואינו' נטול' מחנני' אין' מושביין' חנוני' למחצית' 27
שכר' לא' יאמר' בעל' הבית' לתנוני' ותר' פירות' 28
מקמריס' שרוב' אבוק' סאים' סלע' ואתא' מוכרין' 29
בנות' פרוקת' פרוקת' ופרישה' ופרישה' חילק' הדין' 30
ושב' מוכר' חמין' ותריוו' נהלוך' וטענא' דמילתא' 31
משום' דאמרין' לקפון' דהו' (דף סח) הך' שיקא' פלגא' 32
מלוח' ופלגא' פקרון' סתם' דהמקבל' פרומגטאי' 33
למחצית' שכר' מקבל' עליו' אחריות' חצי' הקרן' 34
באונסין' וחילא' חלק' התייא' פלגא' בן' דמתייב' 35
באונסין' מלוח' הוא' אצלו' שהרי' שוקא' הוא' 36
אצלו' במועת' כשעה' הישוק' ודני' לישול' שטר' שכר' 37

קא פ'קו ל'ה בארבעה וזוי הכא נמי לא שניא וזאן

דאסר אמר לך שדה אחוזה הקדש היא ורחמנא 1
אוקמיה אפיון הכא הלוואה היא ומיחו פרביית אמר 2
רב אשי אמרו לי כבי דמתא מחסיה סתם משפנתא 3
שתא למאי נפקא מינה דאי אכיל לה שתא מצוי 4
מסלק ליה ואי לא לא מצוי מסלק ליה ואמר בר 5
אשי אמרו לי כבי דמתא מחסיה מאי משפנתא 6
דשכונה גביה למאי נפקא מינה בלדניא דבר מצרא 7
אמר רבא לית הלכתא לא פטרישי פפונאי ולא 8
מפרישי מחוואני ולא בכחירי נרשאי פטרישי פפונאי 9
פטרישי דרב פפאי שטרי מחוואני דקפי ליה לרווחא 10
אנלאן וכתבי ליה בשטרימי כי וימר דתרה ורווחא 11
אל' מר בר רמימר לרב אשי אבא עבדי הכי וכי 12
אתו לקמיה מחוויין להו אל' תינה חיקא דאיתיה 13
לדוריה אי שכיב ונפל שמרא קמו רחמי מוי ויה 14
משגגה שוואני מלפני השליט ונתן נפשיה דרמימר 15
הכירי נרשאי וכתבי הכי משכן ליה פלגיא ארעיה 16
לפלגיא ותרד חכרה מיניה אימת קנאה דאקניה 17
נהליה ותידינא דקא פתבי הכי קנינא מיניה ושוואני 18
כמה ערדיג ותרד חכרה כרי שלא תנעול דלת 19
כפני לוויין שפיר דמי ולא מלחא היא: מתנני' אין 20
מושביין חנוני למחצית שכר ולא יתן מעות ליקח 21
בזה פירות למחצית שכר אלא אם כן נתן לו 22
שכרו בפועל ואין מושביין תרגולין למחצה ואין 23
שמוין גזליין ופיוחין למחצה אלא אם כן נתן לו 24
שכר עמלו ומוזנו אבל מקבלין גזליין ופיוחין למחצה 25
ומגדלין אותן עד שיהיו משלישין וחמור עד שתתא 26
מוענית: גבי' תנא בפועל כמל מאי בפועל כמל 27
אמר

ששקס במלאכה אחרת ומפסיד דהא אם היה שם בית דין היה מתנה לישול כל 43
מה שפספסד ובעשיר דליכא ביד למה לא יטול כל כרודו ובפרק עד כמה בכורות 44
דף כג' ועם ד'ה בפועל) נמו דקניי' נטול שכר כרודו בפועל בעל הלקם נמי ל' כפ' 45
כיון שמתחשב ממלאכתו יבול לישול שכר. 46
אם כן נתון לו שכר עמלו ומוזנו. הכא לא שייך למינהי בפועל כמל דאין מתחשב 47
להסבילה ולהשקוטה אלא רגע אחד ביום אבל חנוני כל עסק בכך דתנא 48
בחוטפתא (פ'ד) המושביי' חנוני' בנותח' אבי' יעוסק באפונתו' 49
אבל מקבלים גזליין ופיוחין. מינה נמי' כמיל' פשיטא' כיון' דאין' מקבל' עליו' אחריות' ואי 50
משום' דקני' למינהי' ומגדלין' אותן' עד' שיהיו' משלישין' זה' הדין' וכו' וזה' הדין' להשיעו' 51
ברישא' לאחד' שנתן' שכרו' וז' לומר' דקשט' שנתן' לו' דבסתמא' אין' מקבל' עליו' שום' אחריות' 52
ולא' וזו' סקא' כיון' ובתחילה' כשקבל' גזליים' לא' שמו' אותם' אלא' לאחד' שגדלו' ובאין' 53
לחלוף' השבב' אז' שמין' אותם' כמה' השיבו' ורובי' תנא' ברישא' שמוין' ובסיפא' מקבלין' 54
ובששמוין' בשעת' קבלה' בסתם' מקבל' עליו' חצי' האחריות' כמו' בשאר' עסקא' 55
אמר 56

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56

1 א"כא ביצים מנזרות. דשרו באבילא כדאמרין באלו טרופות (חלוין דף סד) ביצים מנזרות
 2 נפש הדיק האכלם וליכא למימר לא מנא ביצים מנזרות לך לכויתו ריבן וביצים
 3 מנזרות שכיתו טובא הלךך אפילו כי לא מנא שרי. **מקום** שרגילין להעלות שבר כתיב
 4 למעות לבקחה מעלין בן רשבוג אומר: כן. כר כותב בחתומא פ"א ע"ב (וכן גרס בקונטרס
 5 אבל ברוב ספרים גרסין כתיב לבקחה מעלין

6 ולהעלות ולדות בשכר עמלו ומוזני מעלין 1
 7 ומעלין למימר דרשב"ג אל פליג אלא ארישא 2
 8 כדאמר במילתיה דאין נתון לו שכר כתיב למעות 3
 9 אבל אסיפא למקום שנהגו מעלין להעלות ולדות 4
 10 בשכר לא פליג אי נמי כי שכל דפליג בספיא 5
 11 דקא אמאי איצטרך ח"ק למינעי סיפא ביון 6
 12 התנא רישא אלא איצטרך לאשמעינן בשכר 7
 13 תאמר מנהג חבור כ"ב שמעלין ולדות בשכר 8
 14 ויכול לשנות אם כן הרשב"ג דכיל לשנות 9
 15 ברישא אלא בשפיא ור"ח גרס מקום שנהגו 8
 16 להעלות בשכר כתיב למעות מעלין לבקחה מעלין 10
 17 להעלות ולדות כי פ"א הוה פירות ככר מנזחין 11
 18 בחצר המקבל מעלה לו פירות בשכר שבשוק 12
 19 ומעלה עליהם שכר כתיב שדי צריכו להקבל 13
 20 פירות מנזרי של הנתון לכותי לו אבא 14
 21 כדנזקא והוה פירות מנזקדין אצלו מעלה לו 15
 22 במעות **ורשב"ג** לא בעי שר עמלו ומוזני. 16
 23 שפיא אלא דשכר מוזני בעי למיטב דהויא יהו 17
 24 גללים שכר מוזני אלא מעמלו גרדא פירך 18
 25 דאפילו עם עמו הדיב פנמיס צריך שכר כתיב 19
 26 **הא** איבא גללים. ובפרק אלו מציאות (לעל דף 20)
 27 גבי נבי שדי דאבדיק פירך ואיבא לאתניו גללים 21
 28 ומשני דסתם גללים מפסי ליה התם לכ"ע מחיל 22
 29 ליה בודו השבת כון אבל כתיב דצריך ליתן 23
 30 שכר ורעה בהא לרעות פתוח ע"י גללים.

31 פלגא באגר תרי תילתי בהפסד אי פלגא 1
 32 בהפסד תרי תילתי באגר. כן גרס בקונטרס 2
 33 הלגדקא זו קאי רישא אנתון וסיפא ארב עיליש 3
 34 המקבל ואי גרסינן פלגא באגר תרי תילתי בהפסד 4
 35 ואי פלגא בהפסד תילתא באגר אז קאי הכל 5
 36 אנתון ואי גרסינן פלגא באגר תילתא אבא ורי 6
 37 פלגא בהפסד תרי תילתי באגר אז קאי הכל ואי 7
 38 עיליש וקשה וכו' שיהי נתון לעשות כתיב למקבל 8
 39 להעלות בדעתו וקשיא דהא הפסד אימנא גני ריזא 9
 40 פלגא באגר ועלין תרי תילתי בהפסד ואם יראה 10
 41 ריזא אימנא אז ריזא פלגא בהפסד ושני שליש 11
 42 ריזא ודרי כאלוה הנהג שמקבל הנתון עליו 12
 43 תילתא באגר ושני תילתא בהפסד ויהי לומר 13
 44 דקטא נתן אחד קביע ליהם שחור אותו וכן ר' 14
 45 רב עיליש איזו מהם שירצה אי נמי רבא יהי 15
 46 תמיה על לשון השטר דאי פלגא באגר תהי לו 16
 47 לכתוב תרי תילתי בהפסד כי ור"ח גרס נפק 17
 48 עליהו שטרך אלא בהפסד כתיב באגר והפסד 18
 49 ולא ופלגא בהפסד נתן ברעיו משולם והשתא 19
 50 מנדקד דעל דרךך האי פלגא דכתב בשטר לא 20
 51 קאי אלא באגר ולא אהפסד דהא כתיב פלגא 21
 52 באגר בעני תרי תילתי בהפסד דאי פלגא קאי נמי 22
 53 אהפסד אם כן הך בענין תרי תילתי באגר אלא 23
 54 ודאי האי שטרך כתיב קאמר פלגא באגר ותרי 24
 55 תילתי בהפסד.

אלא

אמר אבי בפועל בטל של אותה מלאכה דבטל 1
 מנה וצריכא דאי תנא חנניו תנניו הוא דסני ליה 2
 בפועל בטל משום דלא נפיש מרחיה אבל מעות 3
 לישך בקון פירות דנפיש מרחיה אימא לא סני ליה 4
 בפועל בטל ואי תנא מעות לישך בקון פירות הוה 5
 אימא התם הוא דבעי בפועל בטל משום דנפיש 6
 מרחיה אלא חנניו דלא נפיש מרחיה אימא סני ליה 7
 במשהו בעלמא דאפילו לא טבל עמו אלא בציר 8
 ולא אבל עמו אלא גזירת אחת הוה שגרו צריכא: 9
 (במה עיני ותרגולין מעלין סימן) תנו רבנן כמה 10
 הוא שפרו בין מרובה ובין מועט דברי ר' מאיר 11
 רבי יהודה אומר אפילו לא טבל עמו אלא בציר 12
 ולא אבל עמו אלא גזירת אחת הוה שפרו ר' 13
 שמעון בן יוחאי אומר נתון לו שפרו משלם תנו 14
 רבנן אין שמין לא את העצים ולא את הרחלים 15
 ולא כל דבר שאינו עושה ואוכל למחצה ר' יוסי 16
 ברבי יהודה אומר שמין את העצים מפני שהחלות 17
 ואת הרחלים מפני שגוזזות ושופכות ומורטות ואת 18
 התרנגולת מפני שהיא עושה ואוכלת ותנא קמא 19
 גזיה וחבל לא ספק לשכר עמלו ומוזני גזיה וחבל 20
 כולי פלגיא לא פליגי כי פליגי בכסובי ותותרי 21
 תנא קמא סבר לה כר' שמעון בן יוחאי דאמר נתון 22
 לו שפרו משלם ר' יוסי ברבי יהודה סבר לה 23
 באבנה דאמר אפילו לא טבל עמו אלא בציר ולא 24
 אבל עמו אלא גזירת אחת הוה שפרו תנו רבנן 25
 משפרת אשה להברתה תרנגולת בישני אפרוחין 26
 אשה שאמרה להברתה תרנגולת שלי וביצים שליכי 27
 ואני ואתן נחלוך באפרוחין רבי יהודה מותר רבי 28
 שמעון אוסר ורבי יהודה לא בעי שכר עמלו ומוזני 29
 איבא ביצים מנזרות תנו רבנן מקום שנהגו להעלות 30
 שכר כתיב למעות לבקחה מעלין ואין משנין ממנה 31
 המורה רבן שמעון בן גמליאל אומר שמין עגל עם 32
 אמו וסור עם אמו ואפילו במקום שנהגו להעלות 33
 שכר כתיב למעות ורשב"ג לא בעי שכר עמלו 34
 ומוזני איבא גללים ואיך גללים אפקורי מפקוד 35
 להו: אומר רב נתנן הלכה כרבי יהודה והלכה כרבי 36
 יוסי ברבי יהודה והלכה כרבן שמעון בן גמליאל 37
 בני רב עיליש נפק עליהו ההוא שטרך דתהו 38
 כתיב ביה פלגא באגר פלגא בהפסד אומר רבא רב 39
 עיליש גברא רבה הוא ואיפסרי לאינשי לא הו 40
 ספי מה נפשך אי פלגא באגר תרי תילתי בהפסד 41

אמר אבי בפועל בטל של אותה מלאכה דבטל 1
 מנה וצריכא דאי תנא חנניו תנניו הוא דסני ליה 2
 בפועל בטל משום דלא נפיש מרחיה אבל מעות 3
 לישך בקון פירות דנפיש מרחיה אימא לא סני ליה 4
 בפועל בטל ואי תנא מעות לישך בקון פירות הוה 5
 אימא התם הוא דבעי בפועל בטל משום דנפיש 6
 מרחיה אלא חנניו דלא נפיש מרחיה אימא סני ליה 7
 במשהו בעלמא דאפילו לא טבל עמו אלא בציר 8
 ולא אבל עמו אלא גזירת אחת הוה שגרו צריכא: 9
 (במה עיני ותרגולין מעלין סימן) תנו רבנן כמה 10
 הוא שפרו בין מרובה ובין מועט דברי ר' מאיר 11
 רבי יהודה אומר אפילו לא טבל עמו אלא בציר 12
 ולא אבל עמו אלא גזירת אחת הוה שפרו ר' 13
 שמעון בן יוחאי אומר נתון לו שפרו משלם תנו 14
 רבנן אין שמין לא את העצים ולא את הרחלים 15
 ולא כל דבר שאינו עושה ואוכל למחצה ר' יוסי 16
 ברבי יהודה אומר שמין את העצים מפני שהחלות 17
 ואת הרחלים מפני שגוזזות ושופכות ומורטות ואת 18
 התרנגולת מפני שהיא עושה ואוכלת ותנא קמא 19
 גזיה וחבל לא ספק לשכר עמלו ומוזני גזיה וחבל 20
 כולי פלגיא לא פליגי כי פליגי בכסובי ותותרי 21
 תנא קמא סבר לה כר' שמעון בן יוחאי דאמר נתון 22
 לו שפרו משלם ר' יוסי ברבי יהודה סבר לה 23
 באבנה דאמר אפילו לא טבל עמו אלא בציר ולא 24
 אבל עמו אלא גזירת אחת הוה שפרו תנו רבנן 25
 משפרת אשה להברתה תרנגולת בישני אפרוחין 26
 אשה שאמרה להברתה תרנגולת שלי וביצים שליכי 27
 ואני ואתן נחלוך באפרוחין רבי יהודה מותר רבי 28
 שמעון אוסר ורבי יהודה לא בעי שכר עמלו ומוזני 29
 איבא ביצים מנזרות תנו רבנן מקום שנהגו להעלות 30
 שכר כתיב למעות לבקחה מעלין ואין משנין ממנה 31
 המורה רבן שמעון בן גמליאל אומר שמין עגל עם 32
 אמו וסור עם אמו ואפילו במקום שנהגו להעלות 33
 שכר כתיב למעות ורשב"ג לא בעי שכר עמלו 34
 ומוזני איבא גללים ואיך גללים אפקורי מפקוד 35
 להו: אומר רב נתנן הלכה כרבי יהודה והלכה כרבי 36
 יוסי ברבי יהודה והלכה כרבן שמעון בן גמליאל 37
 בני רב עיליש נפק עליהו ההוא שטרך דתהו 38
 כתיב ביה פלגא באגר פלגא בהפסד אומר רבא רב 39
 עיליש גברא רבה הוא ואיפסרי לאינשי לא הו 40
 ספי מה נפשך אי פלגא באגר תרי תילתי בהפסד 41

בבא מציעא. איהו נשך - פרק חמישי דף סט עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזולץ)"
רש"י

1 **אֵלָא** שישא איתמר. אומר ר' תיב"מ הלכה כרשב"ג דקא אמרין (גיסין דף עה) כל מקום
2 ששנה רשב"ג במשנתיה הלכה כמותו ואין נראה דקא רב ושמואל בעו ולא לקצין
3 דרין או ריש עגלא לפטומא ור' שמעון בן גמליאל לא בעי אלא גללים ולביא למימר
4 דהיינו דקא בעגל עם אמו ולא נפש טירגא דקא ר' יוסי בר' יהודה אמר לעיל (דף סה)
5 אפילו בהמנות גדולות דמינ בניסבין וחותרי

6 דקבר לה כקבורה וגם רבנן ונאכל פירש דכל כי
7 האי הונא שנאמר שישא לית הלכתא כחד
8 מנייהו אלא כרבי שמעון דאמר (שם) נתון לו
9 שקרו משלים.

10 **אָמַר רב** מותר שליש בשכרד מותר. וא"ת והא
11 עד אחר ברבית הוא דקטא לא ימנא
12 מותר שליש ור' יצחק לית דר' יהודה דשרי עד
13 אחר ברבית דאמר לעיל (דף סג). עושין אענה
14 בפירות ואין עושין אענה בדמים ומשמע לעיל
15 דהיינו דלא כרבי יהודה ועוד דאפילו לרבי
16 יהודה לא שרי כבי האי הונא אלא כביש בדי
17 לזה או מלזה לעשות עד אחר שלא יהיה רבית
18 ויש לומר דקא אקילו רבנן משום דשכיח
19 טובא שיקא מותר שלישי. א"ת ונאכל פירש
20 לתורא דלא תוררי. וא"ת מהאי אענין שלקח
21 אפילו לית ליה בהמה לדידיה דקא צריך לטרוח
22 לעיננא משום פלגא דמלתא ור' יצחק דמי דאי לית
23 ליה בהמה לדידיה אי צריך לטרוח בהמה של
24 גמולת בכל און אלא כל אחר יתרוכח בינמון.

25 **א'** משתתפת בהדיה ויהיב ק"ח גמי אליהא. הימה
26 לקח היא מבורה בן דקא כי משתתפת בהדיה
27 גמי וישול כל דהיא שרי הוא כמתלהל ומתחלה
28 שיקח טורח בבל בהמנע של ר' אלעזר היה הוטל
29 דהיא ונשכיו שטורח לרבי אלעזר רק בחצו
30 בהמה חלו של רבי יהושע דהיא שרי אלעזר ורבי
31 מאי קאמר השתא שחתיפ און וכלא גם עתה
32 היתה חלקו של רבי אלעזר פלגא מלזה לומר שרי
33 דכשתתפת גמי היה טורח בחצו של רבי אלעזר
34 וקח גם בן אמר ויהיב ק"ח גמי אליהא אחר
35 שאינו לוקח מחלקו שום שבר.

36 **לְחִבְרוּ עַד מָתִי חֵיב לְטַפֵּל פֶּה סוּמְכִים** אומר פאתונות שמונה עשר הדין בגדרות
37 כ"ד הדין ואם בא לחלוק בתוך זמנו הכרו מערב עליו אבל אינו דומה טיפולה של
38 שנה זו לטיפולה של שנה אחרת (אבל מאי קאמר) אלא לפי שאינו דומה טיפולה של
39 שנה זו לטיפולה של שנה אחרת תניא אידך השם בהמה לחבירו עד מתי חייב לטפל
40 בגדרות בדקה ל' יום ובגסה נ' יום רבי יוסי אומר בדקה ג' חדשים מפני שטיפולה
41 מרובה מאי טיפולה מרובה מפני ששיניה דקות מפאן ואילך נוטל מחצה שלו וחצי
42 מחצה בשל חבירו רב מנשיא בר גדיא שקל מחצה שלו וחצי מחצה בשל חבירו אלא
43 לקמיה דאבי א"ל מאן פלג לך ועוד מקום שנהנו לגדל הוא ותנן מקום שנהנו לגדל
44 יגדילו תנהו תרי פוראי דעובד עסקא דברי דרדי אילת חד מנייהו פליגי וזו בלא דעתיה
45 דחבריה אתו לקמיה דרב פפא א"ל מאי נפקא מינה הכי אמר רב נתנן וזו כמאן
46 דפלגי דמו לשניה ובין חמרא חברי דרדי קם אידך פליגי וזו בלא דעתיה דחבריה אתו
47 לקמיה דרב פפא א"ל מאן פלג לך א"ל קא חוינא דבתר דרדי קא אתי מר א"ר פפא
48 בה"ב

49 כרך בשרי ק"ח בהמה כשיחל בהבוא שחייב ישראל לטפל בו בדקה שלשים ובגסה חמישים ואח"כ נוטלן לכהן ודליף ליה כבודותו ופ' סו מרשא: שיעיה דקות. וצריכה לאקוח ולאדם
50 דגריל בכר. ואיתי. יטול ומקבל מחצה שלם בשביל חלקו שרי חצו שן וכו' ובמחצה השני של חבירו יטול מחצה בשבח כדרך שנוטל באמה מחצית שבר ושכר עמל ומוון
51 לביא ואע"ג דבני איתרות של מחצית חבירו עליו כיון דכעי למיטרה בה משום מחצה שלו שהוא כרן גמור ואינו מלזה וכי טרח משום דרדיה קרא וילא מיחזי כרבייתא. מאן פלג
52 לך. מי שם אותה שמא לא נישומתי יפה יגדילו. הולדות עד שיהו גדולים ואינו נוטל בשל חבירו וכלום.

6 **אי פלגא בהפסד**. כלומר פלגא בהפסד דכתב בשקרא הכי קאמר דאם ירצה רב עוליש
7 יטול תרי תילתי זוזק עליו חצי השקא דריבא שבר. עמלו במאי דשקיל טפי
8 בארנא ממה שנוטל בארנא וכלק פלגא ודמלוח: השם אייתר. הכי אמר רב נתנן ר' יהודה ורבי
9 יוסי גו רבון שמעון כולן בישתא חתיב אמרו דבריהם: פותר שליש בשכרד. השם עגל
10 למחצה בשכר בהפסד ואמר לו מה שבקרא יתור
11 על שלש דמי של עבשיו טול שבקרא וכל
12 השאר נחלוק בשוה: מותר. דקא קיבל עליה
13 מספק ואע"ג דומנן דריבא מותר שלישי: ריש
14 עגלא לפוטומא. מהקבל עגל לפטמו למחצה
15 דריבא יטול כולו לחלקו בשכר עמלו ונמנז
16 והשאר חולקו בשוה: פאי לאו דריבא ליה ב'.
17 ואשמעתין כי דאי ליבא מותר שלישי נשקול
18 ריש עגלא: כי קאמר רב דרי הן מותר אע"ג
19 דומנן ליבא מותר שלישי: גמון דאית ליה
20 בהמות: למקבל דיש עליו לטרוח לפני בהמתיה
21 וכשיל בהמה אחת עמקה אין טרוח נוסף.
22 דריבא איש ג' פלג לתורא גביל לתורא. באותו
23 טורח שאקא מגבל סובין ושערין לפני שור
24 אחר אהא וכול לגביל לפני שנים: ויהיב לו
25 לאיסייה. לקמיה שכר דהפסא א' משתתפת
26 בהדיה. אילו נתן חצי המעות והיית שותף
27 בהמה היה נתון כל אף האילתיה כוליה לחלקה
28 פליגי אליהא. כשפאו לחלוק חלק רבי אלעזר
29 את אשתיה: פאי ליה. אריסייה: השתא משתתפת
30 גמי לא. עבשיו לא התן הריבא כולו כמו שנתת
31 בראשונה וזו חר"י חו"י. וכו' נקילה עלך פלגא
32 בהפסד וזו חזי מלך דקא יתי: אי ריבא ק"ח
33 טפי פוריא. אשתבח קא טרית פלגא פקרון
34 משום פלגא מלזה: דהדחתא טפי פוריא
35 לתבניס ולחוציא דאילו מוון און הוצרך לסובין
36 או שטרור קתי לאמנע כדרך חתופי: לאיתוי
37 ליה רעיא. מרעה לבהמות שאינו צריך לקנות
38 בשוק שיש עליו לטרוח בשבילו: בגדרות
39 בהמה דקל לשון גדרות צאן (במדרס לכא וכו')

40 **אֵלָא** שישא איתמר. אומר ר' תיב"מ הלכה כרשב"ג דקא אמרין (גיסין דף עה) כל מקום
41 ששנה רשב"ג במשנתיה הלכה כמותו ואין נראה דקא רב ושמואל בעו ולא לקצין
42 דרין או ריש עגלא לפטומא ור' שמעון בן גמליאל לא בעי אלא גללים ולביא למימר
43 דהיינו דקא בעגל עם אמו ולא נפש טירגא דקא ר' יוסי בר' יהודה אמר לעיל (דף סה)
44 אפילו בהמנות גדולות דמינ בניסבין וחותרי
45 דקבר לה כקבורה וגם רבנן ונאכל פירש דכל כי
46 האי הונא שנאמר שישא לית הלכתא כחד
47 מנייהו אלא כרבי שמעון דאמר (שם) נתון לו
48 שקרו משלים.

49 כרך בשרי ק"ח בהמה כשיחל בהבוא שחייב ישראל לטפל בו בדקה שלשים ובגסה חמישים ואח"כ נוטלן לכהן ודליף ליה כבודותו ופ' סו מרשא: שיעיה דקות. וצריכה לאקוח ולאדם
50 דגריל בכר. ואיתי. יטול ומקבל מחצה שלם בשביל חלקו שרי חצו שן וכו' ובמחצה השני של חבירו יטול מחצה בשבח כדרך שנוטל באמה מחצית שבר ושכר עמל ומוון
51 לביא ואע"ג דבני איתרות של מחצית חבירו עליו כיון דכעי למיטרה בה משום מחצה שלו שהוא כרן גמור ואינו מלזה וכי טרח משום דרדיה קרא וילא מיחזי כרבייתא. מאן פלג
52 לך. מי שם אותה שמא לא נישומתי יפה יגדילו. הולדות עד שיהו גדולים ואינו נוטל בשל חבירו וכלום.

1 פ' האי הוּנא דרתי צירך לאודיעיה משמע דוקא הקא לפי שהיה לו פתחון פה לחשדו
2 קאמר דצריך לאודיעיה משום היתיים נקיים טיה ומישקל (במדבר ל"ב) אכל בעלמא
3 לא וקא דאמר בסוף זה בורר (מתהורר) דף ר"א ועס ר"ה אים) שנים שתעצמו לרין שוכפין
4 אותו וכן געירו ואם אמר תהביני מתיא טעם אודיעיה ונתחין לו ארית מבח הדתא
5 דהקא דוקא הקם דר' רעה לרין אלא על ידי
6 בפניה אכל אם מדעתו דע איתו אין מוחבין
7 ונתחין לו וימי דהקא כל כהו צריך לאודיעיה
8 דלא איירי הודעה מתיא טעם חיובי אלא וקא
9 משויב כל כהו: וקא דף ח' חודשי שכיביתק לא
10 דקה לך לחלוט שלא מדעתו:

11 **אומר** וקא בפשיטי. מקבל היה עליו פתיחיה
12 ודעתו לר' חכמי ד' פתחי: **מקרא** הורא
13 בעניה ארסיה ופתיחיה. ועוד שניכר פתיחיה שהיא
14 נפסם אם יתקלקל ממתת מלאכה וזו לא חדר'
15 בעניהו שיהו מוציא וליפיק ארסיהו עליו
16 משכן רבית עינא שאמר בלשון שכירות ועוד א'
17 נמי מחדר להו בעניהו לא זדיע פתיחיהו נמצא
18 שכן בתום דהו רבית כפ' פי בקומטר וקשה
19 לפרושו דאי"כ היה אמור להשכיר לחבירו שקלא
20 (וכס על וקב וכעט ולא זדיע פתיחיהו ברתח'
21 בפרק הנהגה (מעלה דף זח) ושאין בו פנס כיון
22 שהנהגה מעל ביצר שקלא בצוארה ובעטת בניה
23 ויתקחה כבוס על וקב כיון שהנהגה מעל ועוד
24 דהוריא אנתא בתוספתא (פ"ד) משכיר אית
25 משתחי אצל שליחיה להתקראת כהן להחליט
26 כהן וריבין ז' לא גרס ודיע פתיחיה ונתא דגרס
27 ליה ודפ' מקרא איתא מלה כי לא ניתקה להוריא
28 ולהחיר אחרת אלא צריך להחיר בעניה
29 והשכר אינו שכר מלה א' נמי וקא נתון הפקרא
30 להוריא ולעשות הימנע כל הפעו ולשלם אחרת
31 אנפ"כ מותר לקרא איתא שכר ואין ללמוד דיתר
32 משם לאודיעי וזו בדקמא השכירות איתא בעבור
33 הלקאה שיש לו רשות להוריא אלא נתון
34 השכירות עבור הפתיח שהפתח על ידי מלאכה
35 אם תיזיר להשוכר בעניה אכל וזו דרב קמא וקא
36 מלה ולערוך הוריא השכירות לו ולא בשביל
37 קבלת שום פתח'

מעות

1 כה"ג ורבי צריך לאודיעיה וזו מי שקול מבי ושבין
2 חכרי (אמר ליה לא אמר ליה) חמרא מולי עלמא
3 ודיע דאיפא דקסיס ואיפא דלא בקסיס גופא אמר
4 רב נחמן וזו פמאן דפליגי דמו הגי מילי מבי
5 וטבי תקולי ותקולי אכל מבי ותקולי לא רב תמא
6 הוה מומר וזו בפשיטא ביומא כלו וזו דרב תמא
7 הוא סבר מאי שנא מפרא ולא היא מרא תהרא
8 בעינא ודיע פתיחיה וזו לא חדר' בעניהו ולא
9 דיע פתיחיה אמר רבא שרי ליה לאניש למימר
10 ליה לחבריה הילך ד' וזו ואזפזיה לפלגיא וזו לא
11 אסרה תורה אלא רבית הפאה מלה למלה ואמר
12 רבא שרי ליה לאניש למימר ליה לחבריה שקול
13 לך ארבעה וזו וא"ל פלגיא לאזפזי וזו מ"ש שכר
14 אמריה קא שקול פי הא דאבא מר בריה דרב
15 פפא הוה שקול אונגא דקרא מוקראי וא"ל לאבויה
16 אזופזיהו וזו אמרו ליה רבנן לרב פפא אכיל בריה
17 דמר רביתא אמר להו כל כי האי רביתא ניכול
18 לא אסרה תורה אלא רבית הפאה מלה למלה
19 הקא שכר אמריה קא שקול ושרי: **מותני'** שמיין
20 ורמור וכל דבר שהוא עושה ואוכל בשמחה
21 מקום שהנהגה לחלוט את הילוחים מלין מקום
22 שהנהגה לגדל ויהיו רבן שמיעון בן גמליאל אומר
23 שמיין עגל עם אמו וסוה עם אמו וקפרי על שדהו
24 ואינו חושש משום רבית: **גמ'** תנו רבנן מפריז על
25 שדהו ואינו חושש משום רבית ביצר השוכר את
26 השדה מחבירו בעשרה פורים חטין לשנה ואומר לו
27 תן לי מאתים וזו ואפרנסנה ואני אעלה לך שנים

1 קבי תקולי: של וזו שמשקלם כל וצורתם ואתן הוריא והורגלה בה טובים ושלם
2 יותר מצורה אחרת של וזו שמשקלן יותר ואתן תחבין יותר משקל כסף
3 מנה או פרס במאונים הלכך טבי וטבי אי נמי תקולי ותקולי כמאן דפליגי דמי אילו
4 שהיח טובים כאלו שטמל: **אבל שקל מבי** ושבין תקולי: אי נמי שקל תקולי ושבין
5 לא מור וזו בפשיטא יוקא בלשון שכירות
6 ואל בלשון הלקאה ונמי משכיר לך זה דיום
7 בפשט דהיינו וזו מהנהגה דהיינו שמנית שבעורה
8 בלו וזו דרב תמא: ירדו טעמיהן כדארמון קלמן
9 (דף ע"ג) ושמולין כבדית נכסין מתמוטטת:
10 מ"ש מפרא: מושיירי בלע"ז הלא רשאי אני
11 להשכיר את כלי: תהרא בעינא: אותו כלי תוור
12 בעצמו בעין ואינו הלקאה אצלו בדמים ואין
13 ארסיהו עליו אם נאנס או שובר מחמת מלאכה
14 הלקר אין שקור רבית ודיע פתיחיה: ועוד שניכר
15 פלגיא וזו נפסם ונתקלקל מתמת מלאכה: וזו
16 לא חדר' בעניהו: שקרי מוציאם ולפיק
17 ארסיהו עליו משכר רבית אי"ג דאמר בלשון
18 שכירות ועוד אי נמי אהדר ליה בעניה לא ידיע
19 פתיחיה נמצא שקור חנם ברבית: **אונגא** דקראי.
20 מלות ומתכות בכלים כספים עגולים מאננות
21 מוקראי: חכרי שעתה: **מותני'** שמיין פרה גודלה
22 ורמור גדול שראין למלאכה וכתב מלה
23 של מקבל: לפתחה: לחלוט שכר ששיבדו
24 בדמים והולדות: לחלוט את הילוחים מלין.
25 משתכא שנת הלכותן כדארמון לעל דבקה
26 שלשים ונבסח משמים יום: שמיין עגל עם אמו.
27 ואן ארד ליתן שכר עגל מזהו ללעל אלא
28 לאם: מפריז על שדהו: לשון פרה ורבה ונגני
29 מפרש ביצר מפריו ולי נראה מפריו בגוין לשון
30 מרדכי ומגדיל כמו (וכרה ג) פרות השב
31 ירושלם וכן מצנו בנהד (דף ו') לא בחלל
32 שהפריז על מדוהו וכן יסר רבנו משולם בפיוט
33 חכמי מרות מפריו: **גמ'** ל' תמיא וזו.
34 הלויני נאמתי וזו ואיצינאם שדהו ללעל קאמר
35 ולזרוע ולהרשו: ואפרנסנה: כל צרכה כל דבר
36 קריז פרנסה: ואני אעלה: בחבירותיה שנים ששך
37 כורין על חטין לשנה ואחיד מעותיה: מותר.
38 ואין זו רבית שכר מעות אלא שחוכר ממנו שדה
39 משוכנת ומעלה לו בחבירות שדה טובה יותר
40 משהו רעה נאמתי וזו חטין כולם חטין: אבל לא
41 פסור' לא על שכר ביתו ולא על שכר ספינה:
42 שאם שכר ממנו ונתן או ספינה אסור' ללות
43 הימנו מעות לקנות פירות ולמכור בהנות או
44 פרסקטאי דלולייך בספינה ועלה לו דמי
45 בשכירות כיון דלא נענפה דרנות והספיק קא
46 מפיק לה לנשך וזו להשיבת התנות או הספינה
47 אין תוספת השכר ביצור הנות ספינה אלא
48 בשביל שכר מעות: כלי כהן צורות: חשינא
49 מעות חללו ליער בו צורות שנתא יתא ובלל
50 רצון לתוכה לקנות ולאכול שם: אסקריא: ויחן
51 ושאר כלי הספינה כהן תוור: ספינתא אסר רב
52 אגרא ופגרא: מותר להשכרה ע"מ שאם תישכר
53 ישלם אותה השוכר: אי אגרא לא פגרא: פגרא לא אגרא: מאחר ששמעיה בדמים שאם תישכר ישר ישר לה דמים היה אלא מלה גביה
54 והיא שכרה רבית אין מקבלין צאן ברזל: סקא שאדם מקבל מחבירו ומקבל אחרת שאם מוח מוח לו ואם אברו אברו לו והשכר ילחוקו והינו צאן ברזל שקשה כבדול שקיים
55 אצל בקעלי ואינו פותח ונתא לו שרוב המקבלים כר היו נדמים לקבל בתמא דקה לחכי רבי: להו יאן: חרי פרתה עשויה עלי בל: אם לא אשכנה לה: ואני אעלה לך בבשר.
56 שארוש בה סלע בחודש: וזו רבית בדוכפיש לפי שלא עשאה זמים מוחים שאם יזלו פרות בשוק ונעמדו דמיה על עשרים לא ישלם אלא לאחר מיתה שאם מתו או
57 אם תישכר אלמא כל בפנה דלא קביל עליה וזלא לא מלה היה גביה ונבי ספינה נמי לא קביל עליה וזלא:

בבא מציעא. איזוה נשך – פרק חמישי דף ע עמוד א – מותר מהדרות "אבן ישראל – (שטיינזולץ)"
 רכג רש"י תוספות

1 ונתנו בני בופרא בעלי ספינה קרי בני בופרא לפי שזוהיתן אותם כנפת: אמר בשעת
 2 משיכה נותנין אותם מיד ואני' עסקוב שכרה נתנו לו פנרא לבתשבור: אמר כמנפנא
 3 תליא מילתא הכי שבקין להו לקבל שכר דהויל וסופו לקנותה כולה: משום דמתינתא
 4 תנאי: ומותר בקרנתי שלא עשהא דמים ממים אלא למר מיתה נהוג מנהגא: היג משום
 5 דמתנתא תנאי מנהגא: יתיר שבקיהו: אחר

6 אביון לבית בופרא: אמר עובדא: שראית את
 7 מר שמהאל נהוג בן שהדקת זאת בשמו הא דרמי
 8 פשיטא דלא שמענא איתמר הכי בפירוש אמר
 9 ממלל שראית אותו נהוג מנהג כן: דהתנאי
 10 דירא קלחת שפרוקין קלדתי: א' דבני מר עובדא
 11 ותומים היה: הקול והיובל לה תקול ושקול לה
 12 היה משכירא לאתרים ושקלה כשהוא מוסרה
 13 לךם דחור ומקבלה משמשל אמ חסר נחשתה
 14 משלמן לו דמי חסרהו והיובל לה דמי אגר:
 15 פתחא: חסרון נחשתה ואי ס'א אסור לתלמון
 16 ברביט אי אגרא לא פתחא אלא נחשן שקר
 17 דהויל ומקבלין ע'ליהם השורכין פחת נחשתה
 18 בריגני: ותומים דרובים שנתמלא דקמ ואין
 19 קרוים ותומים שרי: דהא מקבלין ע'ליהו חוסבא
 20 דנחשתא: פתח דמי הנחשת ענשאר כדמפשי
 21 ואויל דכל מה דמקבלין נחשא כביר דמיה אינ'ם
 22 שמשלמן את חסר הנחשתל יש פתח נחשתה
 23 והתור בן הנשאר באור וכל נחשת שרוף דקמ
 24 פחותים: קרוב לשכר: שהיו ותומים נטולין ללוק
 25 בשקר ואין נטולין חלק בהפסד אבל רביח ממש
 26 אלא קמלא מה שיתשרר ממתיהם לחוקו ואני'
 27 דהובקעני אסור לאו רביח ממש הוא אבוק
 28 רביח הוא ומדרגן וביתמי לא גוזר שלא יכלו
 29 מותריהם להאביכלם פרועה אחר פרועה: והבינן
 30 להו וזיא וזיא אלא לסעדת אביכלם: דהקא פריקא
 31 גרשואת של זבכ דודאי: שלו הן ואינן פרועה
 32 דלא עבדי אינש דמפקד דהקא פריקא כפקדון
 33 ויכוין דעשיה ורוש לו של לגבות ממנו אם יאבוד
 34 משותף: ותיבין להו נחליה קרוב לשכר ורוש
 35 להפסד: דמשפו ניכסי: ענשקי שקטי ארוס
 36 ואין ערער על קרקעותיו דמשפו כמו שיעה י'
 37 על הר שפא שנה נס ומתגרמינן על טורא
 38 שלקא: כבי דינא: כמני ביד שיש להם כח
 39 להפסיד נכסי המקבל אצל היתומים ולהתנות
 40 עמו קרוב לשכר ורוש להפסד:
 41 מנ'ת'

מעות של ותומים מותר להלוותן ברביט. היג למיפריך תיפוק ליה משום להו לקבנר בלא
 1 משוך ורביס נט' אלא דעריפא פריך א' קסבר דלא מתיבין ליה משום להו לקבנר בלא משוך
 2 אלא כשום דמפלה מותר: **דקא** מקבלי ע'ליהו חוסבא דנחשא: משמע אינ' דקא מקבל
 3 נתון עליה וזלא ויפקא איהו אסור משום דאחריות על המקבל אלא על גב דאחריות לא תנאי
מעות של ותומים מותר להלוותן ברביט אמר ליה רב נחמן
 4 משום דיתמי ניהו ספינא להו אישורא יתמי דאכלי
 5 דלאו דידהו וליזו בחר שבקיהו אמר ליה רב נחמן
 6 איזו גופא דעובדא הכי יהו אמר ליה ההוא דירא
 7 דבני מר עובדא דהוה בי מר שמואל תקול ויהיב
 8 ליה תקול ושקול ליה שקול אגרא ושקול פתחא ליה
 9 אגרא לא פתחא ויהי פתחא לא אגרא אמר ליה
 10 כי אי פסילו ברקנינו נמי שרי למעבד דהא מקבלי
 11 ע'ליהו חוסבא דנחשא דכמה דמקבלי נחשא כציר
 12 דמיה אמר רבה בר יוסף בר שמאי אמר רב
 13 חסדא ואמרי
 14 לה אמר רבה בר יוסף בר שמאי אמר רב ששת
 15 מעות של ותומים מותר להלוותן קרוב לשכר ורוש
 16 להפסד תנו רבנן קרוב לשכר ורוש להפסד רשע
 17 קרוב להפסד ורוש לשכר חסיד קרוב לזה ולזה
 18 רחוק מזה ומזה זו היא מדה כל אדם אמר ליה
 19 רבה לרב יוסף תני וזו דיתמי הכי עבדין להו אמר
 20 ליה מוחביבין להו בי דינא ויהבינן להו וזיא וזיא א"ל
 21 והא קא פליא קרנא אמר ליה מר חייב עבדי אמר
 22 ליה ברקנין גברא דאית ליה דהקא פריקא וקמטין
 23 דהקא מניה ויהבינן להו נחליה קרוב לשכר ורוש
 24 להפסד אבל דבר מסוים לא דלמא פארין ניהו
 25 ואתי מריה יהיב סימנין ושקול ליה אמר רב אשי
 26 תינה אי משתבח גברא דאית ליה דהקא פריקא
 27 אי לא משתבח גברא דאית ליה דהקא פריקא
 28 ניכלו וזו דיתמי אלא אמר רב אשי חזין גברא
 29 דמשפו נכסיה ומהימן ושמע דינא דאורייתא ולא
 30 מקבל שמתא דרבנן ויהבינן להו נחליה כבי דינא:
 31 מנ'ת'

1 חקא שכבי חקא ולא פקד אתא מריה יהיב סימנא אר"ג תרא דידעין ביה בהקא בלא אמר ועוד דקא יהיב סימנא משמע אפי
 2 דאמיר הוא אמאי לא נטען ליתמי לקוח הוא יהיבו ויכולין לומר דלא טענין להו לקוח אלא דברים שהיה אביהם משתמש בהוין אבל דברים שלא היה משתמש בהם חומה הוא
 3 כשפקדון הם אצלו ומתורנין סימנא אבל אי' לא שבקת חיי לבל בני עשרים שאדם שהיה רגיל אצלם וודע עניניהן ילך ויגיד לאחרים דלא עיילי הנפק ביהם סימנא כמני כהן נתקב שלטם
 4 ועוד אבתי קשה דלקוח היה דקא אית ליה דהקא פריקא אפילו דבר המסכן נמי אלא שאמר בפני ביד שהוא שלו ונראה לפרש דהקא משתמש חיישין שקא: באו עדים שהפקיד
 5 בידו גשחן של סומן לו ויכין שפכא שרים אין להם לבד לטעם מלהורות החפץ לערם ויכירי אם הוא לו ובהניא דנכותה עיפר טעמא ויהי עומד דלא אמיר ויכוין אלא אמיר אין
 6 לע טענו לתומים לקוח ביד אביון ורמציא או מתנה מילתא דלא שבתי הוא ולא טענין ליתמי אינ'ם שבתייה היה נאמן לטענו לקוח היה בידו והכי פירושו תרא דידעין ביה בלא
 7 אמיר וטענה לו לחודיה מיד ועוד אפילו את'ל דלא מהני אמיר לחודיה הוא קריב סימנא ועיילו עני השעמים יחד אי' משפקא לא ר'ל שיקח השעם ללא אמיר לחודיה ויהי אלא
 8 מותרת'ל לא נתכון נשון אלא שכן עיילו ועוד וקא דאמר כוסין פ'ל דכחותה דהו יג' ג'י' ארוס וארוסתו דאמר התם בר יוסף קמאי נישח'ל ויהי קרא ונתא מודה ועוד דהקא בר ודעה
 9 אמר שמואל הלכה כר"ג ופרקי ובהא כי לא מודה מי מכשר כן גמליאל התם לא מצי למימר שיעיילו עני השעמים דאי טעמא דקא את מודה לא מצי לחודיה לא מהני נמי בהדיה
 10 דהלכה כרבן גמליאל כיון דלא מכשר אלא רוב בשירין אצלה והקא מולן פסולין אצלה לבר מארוס ולחכי פריך בי לא מודה פ' כי לא מהני טעמא דמודה לחודיה מי מצי בהדיה
 11 טעמא דהלכה כר"ג כו:

1 חקא שכבי חקא ולא פקד אתא מריה יהיב סימנא אר"ג תרא דידעין ביה בהקא בלא אמר ועוד דקא יהיב סימנא משמע אפי
 2 דאמיר הוא אמאי לא נטען ליתמי לקוח הוא יהיבו ויכולין לומר דלא טענין להו לקוח אלא דברים שהיה אביהם משתמש בהוין אבל דברים שלא היה משתמש בהם חומה הוא
 3 כשפקדון הם אצלו ומתורנין סימנא אבל אי' לא שבקת חיי לבל בני עשרים שאדם שהיה רגיל אצלם וודע עניניהן ילך ויגיד לאחרים דלא עיילי הנפק ביהם סימנא כמני כהן נתקב שלטם
 4 ועוד אבתי קשה דלקוח היה דקא אית ליה דהקא פריקא אפילו דבר המסכן נמי אלא שאמר בפני ביד שהוא שלו ונראה לפרש דהקא משתמש חיישין שקא: באו עדים שהפקיד
 5 בידו גשחן של סומן לו ויכין שפכא שרים אין להם לבד לטעם מלהורות החפץ לערם ויכירי אם הוא לו ובהניא דנכותה עיפר טעמא ויהי עומד דלא אמיר ויכוין אלא אמיר אין
 6 לע טענו לתומים לקוח ביד אביון ורמציא או מתנה מילתא דלא שבתי הוא ולא טענין ליתמי אינ'ם שבתייה היה נאמן לטענו לקוח היה בידו והכי פירושו תרא דידעין ביה בלא
 7 אמיר וטענה לו לחודיה מיד ועוד אפילו את'ל דלא מהני אמיר לחודיה הוא קריב סימנא ועיילו עני השעמים יחד אי' משפקא לא ר'ל שיקח השעם ללא אמיר לחודיה ויהי אלא
 8 מותרת'ל לא נתכון נשון אלא שכן עיילו ועוד וקא דאמר כוסין פ'ל דכחותה דהו יג' ג'י' ארוס וארוסתו דאמר התם בר יוסף קמאי נישח'ל ויהי קרא ונתא מודה ועוד דהקא בר ודעה
 9 אמר שמואל הלכה כר"ג ופרקי ובהא כי לא מודה מי מכשר כן גמליאל התם לא מצי למימר שיעיילו עני השעמים דאי טעמא דקא את מודה לא מצי לחודיה לא מהני נמי בהדיה
 10 דהלכה כרבן גמליאל כיון דלא מכשר אלא רוב בשירין אצלה והקא מולן פסולין אצלה לבר מארוס ולחכי פריך בי לא מודה פ' כי לא מהני טעמא דמודה לחודיה מי מצי בהדיה
 11 טעמא דהלכה כר"ג כו:

בבא מציעא. איזהו נשך – פרק חמישי דף עא עמוד א – מתוך מהדרות "אבן ישראל – שטיינזולץ"
 רש"י

כפי חז"ל הוה יתירו לו יותר מכאן אסור מדרבנן דלמא אתי למסרף: רבינא אסר. מתניהון
 דקמינן מלין אותן ברבית בתלמודי חכם ססוקין: **שעמא מאי אסרו רבין**. רבית נכרי אסור
 שמא ירגיל הנכרי אצלו וילמד ממעשיו לא ירסין דלמא אתי למסרף: אם כסף תלוה
 את עמי. עמי גברי באין ללוות עמי קודם. עניד וגיני ערדי. עמיים שהם קרובין
 ונמשפחהו: עניד קודמי. דרבתי עקר קרובין

1 לף עני עירך קודמין לעני עיר אחת. דהנהו הו
 2 עמך טפי ויהי עני פד לתי. ויגל להתקוטט עמו
 3 כאלו הכהו וכאלו בא לחרגו ואני משעתי
 4 רשאי לירד לתוך אומנתו של חברו ולמעט
 5 ממונתו של חברו וקשה בעיני שתיירו הכמים
 6 לישאלו להקבם ולגמול רעה ועד דאמרי
 7 בכחופות (דף א.) עד שפיתם עשרה שנה תהגבל
 8 אדם עם בנו מבני אביו ויאלץ יורד עמו לחיי וימא
 9 יורד לתוך אמונתו אימא דא ליסרו ולכופו
 10 לתורה קאמר. פלוני כפר שהלוח ישראל ברבית
 11 מתמיטמית. וזו קבי ששה אלה לא ימוט דא
 12 אם נתן בנשך ימוט: הללו סתומטמין ועולין
 13 והללו בוי ורבי משמע קרא בל עושה אלה לא
 14 ימוט לעולם כלומר ואם ימוט אין מוטתו מוטת
 15 עולם אבל הנותן בנשך ימוט לעולם. גידיק מבור
 16 אינו בולע. ואע"פ שהתמטטט עולה ואינו נבלע
 17 לעולם ולא לך אלא לר. לעיל קאי ורבי
 18 דרבתיאמט מבסבט בערין דף לו בא ורואה קשה
 19 קשה אקשה של שביעית אדם נושא ותוך
 20 שפירות שביעית סוף מבור מטליליו בר עד לא
 21 באת לירד עד שמכר עצמו שצאמר ונמכר לך
 22 ולא לך אלא לר. נכר לעבודת מוכרי
 23 לחטוב עצים ולשאוב מים: אפר מר. השקא
 24 מפרש מאי שקיא לך אקאמר איני יודע מהו
 25 לא אורח ארעא. שהוא מתירח עקבה: מרה
 26 דהיינו קני. והנהה בעבד עברי קונה בעבד
 27 עברי: דמיא. דיש חילוק בין הנמכר לנכרי
 28 לנמכר לישראל: הדרענ. בעבד עברי והנמכר
 29 לישראל ומת האדון קודם הויוב: אינו עובד לא
 30 את הבו ולא את הבה. שצאמר (שמות כא) ועבדו
 31 לעולם ולא כהן והנמכר לנכרי. ולפיכן בקרישין
 32 (דף טו) וחשב עם קורנה ולא עם יורשי קורנה
 33 צניע לו. וחשב עמו קורנה ורא בעיקהי שאם יקוללו
 34 יחד לא יתפאר גלותו הדרך הלבך אסור
 35 לטנות: פריין לה. ורואה היא להפקיר לו את
 36 עצמה: לא תרבי בלבא. לא תגדל בלב שפא
 37 תתקלל עמו: צניע לה. ובתורה שלא יודע בין
 38 המסורף מרדף מרתא. להיות ברבעת לו: בר
 39 תושב שקביל גלוי שלא לעבד כבודת בורח
 40 ואוכל בלילות אל תהן מאתי בתב. אחריכ
 41 קאי וכי פתיח דר תושב לענין וזו עמך פתיח
 42 שאהת מצוה להחיותו: אבל אהת נעשה לו
 43 ערב. ערבו של ליה כגני המלוה.
 44 ערב

כפי חז"ל רבינא אמר הכא בתלמודי חכמים עסקינן
מעמא מאי גזור רבין שפא ילמוד ממעשיו וכוין
 דתלמודי חכם הוא לא ילמוד ממעשיו איפא דבתני
 לה להא דרב הווא אהא דתני רב יוסף אם כסף
 תלוה את עמי את העני עמך עמי ונכרי עמי קודם
 עני ועשיר עני קודם ועניי ועניי עירך עניד קודמין
 עני עירך ועניי עיר אחרת עני עירך קודמין אמר
 מר עמי ונכרי עמי קודם פשיטא אמר רב נתנן אמר
 לה הווא לא נצרכא דאפילו לנכרי ולישראל
 בהנחם הניא אמר ר' יוסי בא ורואה סמיות עניינך
 של מלוי ברבית אדם קורא לחבירו רשע ויורד
 עמו לחיי והם מביאין עדים ולבלד וקולאום דיו
 וכותבין וחומטין פלוני זה כפר באלהי ישראל תניא
 ר' שמעון בן אלעזר אומר כל מי שיש לו מעות
 וקולוה אותם שלא ברבית עליו הכתוב אומר כספו
 לא נתן בנשך ושוחר על נקר לא לקח עושה אלה
 לא ימוט לעולם הא למדת שכל המלוה ברבית
 נכסיו מתמטמטין והא קא חזוין דלא מוזפי ברבית

לנכרי שרי ועיל דבני נח לא החזירו מן הרבית והווא גבאי דלא קם בבקעת דוקא זה
 לא היה עוש שלא היה שעת תחיית כל המתים ולא נעש זה יותר משאר מתים שלא
 היו באותה עשה אלא בחבירו ובכיו שבולע שנהוהו מן הרבית איפא שלא נגטו כמו שקמינן
 אבותינו את החורב איפא שלא ניתן להם

אדם קורא לחבירו רשע יורד עמו לחיי. פתוב
 בתשובתו ונאונים בשם רב דרזק גאון
 יורד עמו לחיי רשאי לשלוח שליש בתבואתו
 ותמיה גדול מן לו זה:

הא חזוין דלא עבדי רבין ומתמטמטין. ואית
 דלמא משום שאר עבירות התבויים
 באותו פסוק ושחיד על נקר לא לקח ויל דפריך
 דחזוין דריקים נגזרים נמי מתמטמטין אי לרע
 פריך ודריש בסוף מסות (דף כו. ע"ש) עושה אלה
 עושה אחת מכל אלה לא ימוט: **א** לקח זה
 הנמכר לעבודת מוכבים עצמה. ואית למיל
 למכתב כתי עקר משפחת ר' והיינו נכרי כיון
 דמכר לעבודת מוכבים איכ נמכר לנכרי ויל
 דהא לעבודת מוכבים של ישראל כגון פסלו של
 מכה אי א לאו דרמית משפחת ר' הא דעקר
 היינו נכרי אבל אין לתור דאצטריך משום גאולת
 קרובים דמרו תושב נקם ביש נכרי.

אינו עובר לא את הבה. אבל כן
 נקט בה דאפילו נמכר לישראל אינו עובד
 את הבה **לא** חרבי בלבא. משום לוח שפתיים
 בעלמא לפי שדולק אחריה שחודו ישראל
 על חבורו ועל הבקעה וגם אין אסור להתחיותו.
 מצאנו

וקא מתמטמטין אמר רבי אלעזר הללו מתמטמטין ועולין והללו מתמטמטין ואינו עולין למה
 תביט בוגדים תחריש כבלע רשע צדיק כמגו אמר ר' הווא צדיק כמגו בולע צדיק כמגו
 אינו בולע תניא רבי אומר גר צדק האמור לענין מכירה וגר תושב האמור לענין רבית איני
 יודע מה הוא גר צדק האמור לענין מכירה דכתיב וכי ימוך אחיד עמך ונמכר לך ולא לך
 אלא לגר שנא' לגר ולא לגר צדק אלא לגר תושב שנא' לגר תושב משפחת גר זה הנכרי
 כשהוא אומר או לעקר זה הנמכר לעבודת מוכבים עצמה אמר מר ולא לך אלא לגר
 שנא' לגר למימרא דגר קני עבד עברי ורמינהו אין הגר נקנה בעבד עברי ואין אשה וגר
 קונין עבד עברי גר לא נקנה בעבד עברי ושב אל משפחתו בענין והא ליפא ואין אשה וגר
 קונין עבד עברי אשה לאו אורח ארעא גר נמי גמירי דמקני קני דלא מקני לא קני אמר
 רב נתנן בר יצחק אינו קונה ודינו כישורא אבל קונה ודינו כנכרי דתניא הדרענ והנמכר
 לנכרי אינו עובד לא את הבה ולא את הבה אמר מר ואין אשה וגר קונין עבד עברי גימא
 דלא ברבין שמעון בן גמליאל דתניא אשה קונה את השפחות ואינה קונה את העבדים
 רבן שמעון בן גמליאל אומר אף קונה את העבדים ופילו תימא רבן שמעון בן גמליאל
 ולא קשיא פאן בעבד עברי פאן בעבד כנעני עבד עברי צניע לה עבד כנעני פריין לה אלא
 הא דתני רב יוסף ארמלתא לא תרבי בלבא ולא תשרי בר בי רב באושיפוי בשלמא בר
 בי רב צניע לה אלא בלבא פיון דמסורף בה מירחמא אמרי פיון דכי שריא ליה אומצא
 מסורף בתרה אמרי אינשי משום אומצא דשריא ליה הוא דמסורף גר תושב האמור לענין
 רבית מאי היא דכתיב וכי ימוך אחיד ומטה דו עמך והחוקק בו גר תושב וחי עמך אל

37 תפקח מאתו נשך ותרבית ורואת מאלהו וחי אחיד עמך ורמינהו לוי מן מלך ומלויין אותן ברבית וכן בגר תושב אמר רב נתנן
 38 בר יצחק מי פתיח אל תפקח מאתם מאתו מישראל תנו רבין אל תפקח מאתו נשך ותרבית אבל אתה נעשה לו ערב
 ערב

בב מציעא. איהו נשך - פרק חמישי דף עא עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזולץ)" רש"י

מציעא ישראל אסור אמר לו תנם לי ואני אעלה ק"ו. והא תמך מאי איתך ואני אעלה
לך אפילו אמר אני אעלה לנכרי אסור דלא שרי אלא בהעמידו אצל נכרי כיון
דמקוה ממתין לתכירו כדי שיפיע לנכרי רבית בשבילו פשיטא דהוי רבית דאפילו לא היה
המקוה חיוב לנכרי רבית כיון דמקוה הלאה נתון לנכרי רבית ע"פ המלה ורי הוא כנותן
למקוה עמו מדין עובד כוון מן המשרת הלאה נתון לנכרי רבית ע"פ המלה ורי הוא כנותן

ואקדש אני לך המקדשת מדין ערב בפ"ק
ורדשושי (דף לו) כי קשה שיפא ויל דקטל לך
משום העמידו לאשמועינן רישא דאפילו מקבל
ישראל עבתי שרי כיון שנקבלו בשביל נכרי וכן
בסיפא כשהעמידו אצל ישראל אסור אפילו
מקבל הנכרי רבית:

בשלמא מסיק הנזכר מימא אמאי לא הוי
רבית תמוה. כיון כשהעמידו אצל ישראל
אפילו מקבל רבית רבית שפיר נעשה ישראל
שלוה של ראשון לקבל חובו מידו של נכרי ויל
דאפילו שויבל לזכות לתכירו כבמציאה הקב אין
קבלתו מן הנכרי וזהו לישראל תכירו דנהי אם
היה נכרי עסקי מעותיו היה יכול לזכות לתכירו
לזכות מהיא שנתקרי אינו מתקן אלא בא
השבות והיל לזכות לפלוה על ידי הלואה אין לו חב
לזכות שאם פן היה ישראל המקבל שלוח של
נכרי לזכות במעותיו של ישראל ואין שלוחות
לנכרי והיל לזכות מתוך אפי' התעמיד אצל
ישראל אי לא דלחומרא אמרין דיש שלוחות
לנכרי אלא רישא אמאי שרי בהעמידו אצל
הנכרי כיון דאין שלוחות לנכרי נמצא דישאל
שני לא וכה קבלתו לנכרי ואינו חייב לנכרי כלום
אלא לישראל ובשמותו רבית לנכרי הרי הוא כנותן
עבר ישראל המלה ופטורו נגד הנכרי והו כנותן
לישראל עצמו ודאמר ליה רבית ע"ג קרקע
והפטור והלואה יטלם מעל גבי קרקע כצויה הנכרי
לתיחייב לו כן רבית ואפילו שלא הפקיד
ישראל הפועל כשתתם ע"ג קרקע והו עדין שרי
כשתתם ישראל של שובל מקום כשפוטו לנכרי
רבית אינו בשביל ישראל ראשון שפירי קבר פטור
הנכרי אבל כשלא היתם ע"ג קרקע אלא אמר מן
לפלוני ישראל ואני אעלה וכן שפיר ע"ג קרקע
קרן רבית וזהו אסור אע"פ ששקה נמי אינו פורע
לו רבית לפטור את ראשון שפירי קבר פטור
הנכרי מכל מקום כיון שקבל הפועל מדי ישראל
הראשון ששקה עד עתה הפועל בארצותיו נראה
כנותן לו רבית אע"פ שאינו מתנה עמו אלא
תכירו:

בגוון שנשא ונתן ק"ו. אמר רבתי סה דהשתא
תו לא אמרין סיפא לחומרא ברהוקה
אמרין משיקרא אלא מדי נמי כגון עסקל ותון
בדי שקיבל ישראל הפועל מן הנכרי ותתם
לחבירו וקמיל דלא אמרין אדעתא דנכרי נמר
תמקני ליה ויהי איתא בשלמא בסיפא ארבעה אחין
(בבבס דף לד.) דלא קאי גבי בשלמא כולדה
משבתת להו דשוה ומתוך פ"ה ורי"ח משמע

דלעולם סיפא לחומרא כותב בירושלמי ישראל שנקדו נכרי אפטרופוס ואי סנטר מותר ללוות ממנו רבית ונכרי שמקדו ישראל אפטרופוס ואי סנטר אסור ללוות ממנו רבית ומתוה
של נכרי ששפקדוין די ישראל אסור ללוות ממנו רבית ומתוה של ישראל ששפקדוין כדי נכרי מותר ללוות ממנו רבית וזה הכלל כל שחוא בארצות ישראל אסור בארצות נכרי
מותר ובחבשה אחת כתב רבתי תם דיתרת גמור הוא כתיא ונתא שישלח ישראל הלואה משבטוהו מדי נכרי חייב תתן המעלה לנכרי ואי
אפי' לישראל ואי שחומר המלה אני מלוה לך בשביל הנכרי ולא יתא סומך המלה כלל על הלואה כ"א על המשבטות והלואה הוא מסולק מן המשפט שחייב אם אין לו דין דברים
עם המלה שחיי' אלא קבלו אלא מיד נכרי ומותר לישראל להוית ערב בשביל נכרי וישאל המלה לא בהר ערבא אילא בחר לוח איל ואי לא יפירע הנכרי יפירע הערב הקרן

ערב לפאון. זה הוא המלה שאני מותר לעשות לו ערב אלו עקרין. משום לא תשמוך
(שמות כב) והא כיון דנכרי כתי' ערבא איילי. אינו חובע אלא את הערב הוא נתי
דשקיל רבית. ערב זה הלואה מן הנכרי וזהו המלה לישראל ליון בריתי ישראל. ויבע
מן הלואה תחלה ובשלא ימצא אצלו יגבה מן הערב והשתא אין הערב לוח מתחילה
הלכך כי פרע לנכרי היתה שעתא ואת

דאזכריה להנכרי ומאי דמוזין ליה שקול מיעיה
אסור. ודנא ניהו דקא מוזין ליה ברבית: ואת
העמידו אצל נכרי. אע"פ שישאלו ונתנו
לנכריו ממעות הנכרי. מותר. דשלוהו ואת: ואת
העמידו אצל ישראל אסור. ואף על פי שקבלם
זה מיד נכרי משום נכרי שלוח של ישראל
דשלוהו של אדם כמותו בשלמא סיפא. דאקמי
אם העמידו אצל ישראל אסור דמשמע שפירי
זה חטוב שלוחו של ישראל חומרא דרובין הוא
למיסר דהא דקיל דשלוהו של אדם כמותו
בשעתו ישראל ושלוחו ישראל נאמר דמתרומה
גמורין בפרק שני דקדושין (דף טזא) אתם גם
אתם לרבות שלוחכם מה אתם בני ברית. אף
אתם לרבות בני ברית אמרין רישא. דאקמי אם
העמידו אצל בני ברית. כיון דאין חומרא
שלוחות לנכרי. וישאל משיקרא קבלם הוא
ניהו דשקיל רבית: ואמר לו נכרי לישראל
ראשונה היתם על גבי קרקע והפטור. וכן נשך
ומשם וטלם ישראל שני. כגון שנשא ונתן
הנכרי בידו. וקבלם מן הראשון ותתם לשני:
אדעתא דידה דישאל. שפירי הוא נבאי אצל
והוי נכרי שלוחו ותומרי מדרבנן למסר
בדמתרומה בסיפא: שלוחות דכל התורה כולת.

ערב למאן אילמיא ערב לישראל והא תנא אלו
עוברין בלא תעשה הפלוה והלואה הערב והעדים
אלא לנכרי וכיון דריניה דנכרי דאילי ביה ערבא
איהו ניהו דקא שקול מיעיה רביתא אמר רב ששת
שקובל עליו לדון בריתי ישראל או קובל עליו לדון
בריתי ישראל רבית נמי לא לשקול אמר רב ששת
מעותיו של נכרי מדינת הנכרי בו: תנו רבנן מלוה
ישראל מעותיו של נכרי מדינת הנכרי אבל לא
מדינת ישראל ביציא ישראל שלוח מעות מן הנכרי
ברבית וביקוש להחזירם לו מציעא אחר ואמר
לו תנם לי ואני אעלה לך בדרך שאתה מעלה לו
אסור ואם העמידו אצל נכרי מותר וכן נכרי שלוח
מעות מישראל ברבית וביקוש להחזירם לו מציעא
ישראל אחר ואמר לו תנם לי ואני אעלה לך בדרך
שאתה מעלה לו מותר ואם העמידו אצל ישראל
אסור בשלמא סיפא לחומרא אלא רישא כיון דאין
שלוחות לנכרי איהו ניהו דקא שקול מיעיה רביתא
אמר רב הונא פה כמנח משבטיה דרב דאמר פריה
דרב איתא ברא כמנאי עסקין בגוון דלאמר ליה
היתם על גבי קרקע ודפיסא אי הכי מאי למימרא
אלא אמר רב פפא בגוון שננטל ונתן ביד ואפתי מאי
למימרא מהו דתימא נכרי גופיה כי עבדי אדעתא
דישראל קא גמור ויהיב קמיל' רב אשי אמר כי
אמרין אין שלוחות לנכרי הני מילי בתרומה אבל
בכל התורה כולה יש שלוחות לנכרי והא דרב אשי
ברותא היא מאי שנא תרומה דלא דכתובי אתם
גם אתם מה אתם בני ברית אף שלוחכם נמי
בני ברית שלוחות דכל התורה כולה נמי מתרומה
אמר רב אלא דרב אשי ברותא הוא איתא במילי

אמר רב אשי כי אמרין אין שלוחות לנכרי הני מילי
להו שלוחי והא דרב אשי ברותא היא מ"ש אינהו לדין דלא דכתובי אתם גם אתם
לרבות שלוחכם מה אתם בני ברית אף שלוחכם בני ברית אנו לדידהו נמי מה אתם
בני ברית קאמר אלא הא דרב אשי ברותא היא רכינא אמר נהו דשלוחות לנכרי לית
ליה וכהו מדרבנן אית ליה מדי דהוי אקטנן קטן' לאו אף על גב דלית ליה שלוחות
את

דלעולם סיפא לחומרא כותב בירושלמי ישראל שנקדו נכרי אפטרופוס ואי סנטר מותר ללוות ממנו רבית ונכרי שמקדו ישראל אפטרופוס ואי סנטר אסור ללוות ממנו רבית ומתוה
של נכרי ששפקדוין די ישראל אסור ללוות ממנו רבית ומתוה של ישראל ששפקדוין כדי נכרי מותר ללוות ממנו רבית וזה הכלל כל שחוא בארצות ישראל אסור בארצות נכרי
מותר ובחבשה אחת כתב רבתי תם דיתרת גמור הוא כתיא ונתא שישלח ישראל הלואה משבטוהו מדי נכרי חייב תתן המעלה לנכרי ואי
אפי' לישראל ואי שחומר המלה אני מלוה לך בשביל הנכרי ולא יתא סומך המלה כלל על הלואה כ"א על המשבטות והלואה הוא מסולק מן המשפט שחייב אם אין לו דין דברים
עם המלה שחיי' אלא קבלו אלא מיד נכרי ומותר לישראל להוית ערב בשביל נכרי וישאל המלה לא בהר ערבא אילא בחר לוח איל ואי לא יפירע הנכרי יפירע הערב הקרן

בבא מציעא. איהו נשך – פרק חמישי דף עב עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – שטיינזולץ"
רלא
 תוספות

1 אית ליה זכיה וקפן זכין לזקן בפרק מי שמת נביכ קטא וקפן עליו במלוה. לאחר זמן
 2 חשבש עמו על הרביית וקפן ביה גיזר במלוה וכתב לו שטר עליהם כך וכך אני חייב
 3 לפלוני וגובה את הרביית דמשעת וקפיה ותי כגבויי בין כך ובין כך. אסיפא פקלינ וטעמא
 4 בדקפיש ואילו שלא אימרו כו'. שטר שיש בו רבית. שקבוח בו פלוני קנה מפלוני מנה
 5 ברבית כך כן למען פלוני. המוקדשין. במלוה
 6 פסולין. דבעי למיטרף לקחות ממון הבהוב בו
 7 ועדין לא הלה ושטר הקלחות קודם למלוה
 8 וה מוציא שטר וזאת קודם הוה שטר פסולין
 9 ואינו טורף מן המשועבד ואפי' מן המאריך
 10 למלוה ר"מ רואי. דקניס דהיתרא אטו איסורא
 11 שפא יגבה מן זמן ראשון. דאיפא דלא מסיק
 12 דארתיה שטרך מוקדם ומקחי קדם למלוה לומר
 13 למלוה שטרך מוקדם ומקחי קדם למלוה לומר
 14 פיריסי. כרם כבישנא. אטמין ואמינא לקוחה
 15 היא כרדי. ואבר שטר המכירה ואבא מבח חוקה
 16 של ג' שנים דכפילי האי לא מצינא אפילו לקוחה
 17 בשטרך. אול. בעל הפרס. אקנייה. במתנה
 18 בעדים לבני קפון. כדי שלא תהא מכירתו
 19 מכירה כשביצא שטר מכירתו זה ויצא שטר
 20 מתורתו ולא גילה חסדך וזו. מעת שהוא תובע
 21 ממנו שמוציא עליו שטר שכורת ל ברם שאף
 22 שלך וקבלת מותי והכתב לי אתיחיה ביה
 23 בשטר דמי. ודא כתב ליה אתיחיה
 24 מודה

אית ליה זכיה מדרבנן הכא נמי לא שגא ולא היא
ישראל אחי לכלל שלוחות עבד"ם לא אחי לכלל
שלוחות תנו רבנן ישראל שלוח מעות מן הכהני
ברבית וקפן עליו במלוה ונתגייר אם קודם שנתגייר
וקפן עליו במלוה גובה את הקרן וגובה את הרביית
ואם לאחר שנתגייר וקפן עליו במלוה גובה את
הקרן ואינו גובה את הרביית וכן כברי שלוח מעות
מישראל ברבית עליו במלוה ונתגייר אם עד
שלא נתגייר וקפן עליו במלוה גובה את הקרן וגובה
את הרביית אם משנתגייר וקפן עליו במלוה גובה
את הקרן ואינו גובה את הרביית רבי יוסי אומר
כרי שלוח מעות מישראל ברבית בין כך ובין כך
גובה את הקרן וגובה את הרביית אומר רבא אומר
רב חסדא אומר רב הונא הלכה פרבי יוסי אומר
רבא מאי טעמא דרבי יוסי כרי שלא אימרו בשביל
מעותיו נתגייר זה תנו רבנן שטר שקבוח בו רבית

1 שיש בו רבית קנסין אותו ואזו גובה לא את הקרן ולא את הרביית פריכ"ם דאין
 2 גובה ממשעבדי אלא מנבי כרי ע"פ אותו השטר דרע"ם אינם פסולים דאינם עדי
 3 הקנס דאין מרזיחים כלום בכרך וקשה דתנאי בתוספתא ופדה ודנמלוך המוציא שטר שיש בו
 4 רבית יקרענו בא רבי' יקרעוהו ותשמא יא' גבי גבי מנה חרי אבאי יקרעוהו מיתרני עד
 5 שיגבה בו קודם שיל שסמול לשמעוהו דלא מיהו גיאה
 6 דר"מ קניס למגרי ולא גבי ביה כלל כמו שטרי חוב
 7 המוקדשין דמוקדשין כמקור בר"מ ואף על גב שנים
 8 שם ש' כקונטרס דאין פסולין אלא לגבות
 9 ממשעבדי אין גיאה רסמול משמע דלא גבי ביה
 10 כלל הוא דפרקי נדי לא גבי ממון ראשון ליגבי
 11 ממון שני וזה מצי למיטר נמי נדי דלא גבי
 12 ממשעבדי ניגבי מנבי חרי אלא רבוחא פריך
 13 דאפי' ממשעבדי ניגבי ממון שני ובמקור דפרקי
 14 אטוביא דפרדיסא אלא הא דאמר רבי חזקן
 15 גוריה שקוא יגבה ממון ראשון ניקא דלא ניטן
 16 ליכתב ולא משני משום וטעמא דלא ניקול ליכתב
 17 לא תהני אלא דלא גבי ממשעבדי משום דסיל
 18 דרואי מתי' לפסולו למגרי ולא גבי ביה כלל הוא
 19 דלא מיבקיא ליה אלא יא' גבי ממשעבדי אלא
 20 מנבי חרי פשיטא ליה דגבי אף על גב דלא ניטן
 21 להדיחב תקם הוא פשיטא ליה דגבי תניני משום
 22 שהמכר היה מודה לזקוק פרי ועוד גיאה
 23 דאפי' יש עדים אחרים וא שוקבוח מדיא קניס
 24 ר"מ דהכי משמע דאין גובה קרן הומיא דרביית
 25 והתוספתא (שם) נמי משמע דאפילו במלוה על
 26 פה קניס דקתני המלוה את תכירו ברבית ובא
 27 לפי כ"ד כונסין אותו ואינו גובה לא את הקרן
 28 ולא את הרביית שקהה ר"מ אומר שטר שיש בו
 29 רבית הוא דבפס המיתח (שם) ח' נמי מוקדשין
 30 ליהודא ובגס שקון שכחן וקפסדי חף
 31 הקמון הוא דתיין דקניס בגוף המלוה אינ"פ שיש
 32 לדחות דתקם עבירה נעשית בגוף הקמון יותר
 33 מכאן דבאן עבירי בשטר כדאמרין תקם
 34 משעת תכיקה עבד ליה שוקא ולכך לא קניס
 35 אלא בשטר ומיהו רבנן גיאה דרואי לא קניס
 36 כלל ומשמע לכתאור' דגבי לרבנן בשטר כך
 37 אפילו ממשעבדי ר"מ נמי לא פסול אלא משום
 38 דאין תימיה דאמאי א' יקרעיה פסולין כון
 39 שועבדים על אל תשמונ (שבת כח) אע"פ שאף
 40 מודה

17 קונסין אותו ואינו גובה לא את הקרן ולא את הרביית דברי רבי מאיר והכמים אומרים
 18 גובה את הקרן ואינו גובה את הרביית במאי קמיפלגי רבי מאיר סבר קנסין את התיירא
 19 משום איסורא ורבנן סברי לא קנסין את התיירא משום איסורא אמר ר' חזקיה
 20 המוקדשין פסולין והמאורחין כשרין מוקדשין כשרין פסולין נתי' דלא גבו ממון ראשון ניגבו
 21 ממון שני אומר ר' שמעון ג' לקיש במשולוקת שניה' ר"מ היא ורבי יוסי אומר אפי'
 22 תימא רבנן גזירה שפא יגבה ממון ראשון והוא גבירא ור"מ שפין ליה פרידיסא להכריה
 23 אכלה תלת שני א"ל אי מוכנית לה ניהלי' מוטב ואי לא פבישנא לה לשטר משפנתא
 24 ואמינא לקוחה היא כרדי אול קם אקנייה לבנו קפון והדר וקנה ניהליה וביני ודאי לא
 25 הוי וביני וזוי במלוה בשטר דמו וגובה מנכסים משועבדים או דילקא במלוה ע"פ
 26 דמו ואינו גובה מנכסים משועבדים אומר אפי' ולא היינו דרבי אפי' דאמר ר' אפי'

קונסין
 1 אחו ואינו גובה וכו'. ואע"ג דאמר ר' פי' אע"פ (מכונת דף סו) הלכה בר"מ בגזירותיה היינו דוקא בגזירותיה ולא בקנסותיה והכא קנס הוא כדג' ג' נמי פסקי בהקלכות (ורולות)
 2 כרבנן דר"מ במשעבד תכירו ומינקת תכירו דאם נשך יוציא לכשיציע ועמו לבטס ויבטס ולא בר"מ דאמר לא יחזיר עלמית (סוטה דף כו.) דתיי קנסא וזיאה מרובעי מרובעי (ורולות)
 3 (יבמות דף לו.) אא' אכנסא לכתב (לוי) ואי' ותימרו לנשך כון אשך יבול לחזור (לבטס דרושא אטורה לכתב וזיע' תוס' ובוחס קר. ד"ה א"ר עקיבא: א"ל) אפי' לאו רבי אפי'
 4 דאמר רבי אפי' כו. תימיה עמו קר' ד' אפי' לכו' ר"ל ודקא לא מיבקיא ליה יא' גבי ממשעבדי יא' לא אלא משום פשיטא ליה דהקאן לומר פרעתי משום דלא ניטן ליכתב ומיבקיא ליה יא'
 5 לא גבי ממשעבדי כון דאין השטר מועיל אלא ע"פ ודוראנו או לקנסו נמי ועל גב' אפי' להביא מרבי אפי' כדי חייב מודה בשטר מנבי חרי הוא' לא קניס ממשעבדי אע"פ אפי' הוא הומר
 6 מותק הוא היה נריך קום דג' כה' בני פריסקא ולא שיק' כאן לקנסו אן צריך לקיימו אלא רס"י' לאו היינו דרבי אפי' דאמר ר' אפי' מודה משני שקבוחו גובה מנכסים משועבדים ולפי' הו'
 7 כשמשקה על רבא מתידיא דלשבח קרקעות רבא כרי' היה יכול להקשות מיד לביע' מרש הכא דהקאן לומר פרעתי ונבמציאת שאינו שלו ולא נאמן לכ' זמן ששטר מכיר אלא נטר עד
 8 לבסוף ומקשה על רבא מנביית משעבדי השני פירושא כרבי' תימא:

בבא מציעא. איהו נשך - פרק חמישי דף עג עמוד א - מתוך מהדרות "אבן ישראל - (שטיינזולץ)"
תוספות

1 ברשות מוכר מתוך אחריות הדרך מותר. דאין כאן מלוא עד שמתברר כל
2 מה שבמכר ביוקר של געלים הראשונים הוא: ברשות לוקח אסור. דמהשתק מלוא הוא
3 גביה ויהיב ליה סתמיא קדמיה בריבויא תנא: לי. ואובלם כאן ואני אעלה לך לזמן פלוני
4 מפורות ששש לי שם: לו שם מותר. דמהשתק אומניוהו בריבויא ואני דלא משך
5 סאה בסאה לא רביח קצעהו היא אלא אבוי
6 רביח דרבנן וכו' שו"ל כן הוא: אין לו מותר
7 מקום אסור. דבשכר הממנהו נתן לו זה במקום
8 היוקר: והתקיים מעלים במקום היוקר בכמקום
9 הוול ואין חששין התקיים המשכירים
10 בתבואה ומביאים ממקום הוול למקום היוקר
11 מותר להם ליקח מעות ממנו: בעלים בתים עשירים
12 במקום היוקר ע"מ ליתן להם לזמן פלוני רביית
13 כשר מעות הוול ואין חששין שיהא פירות
14 שכר המתנת מעות כדמפרש ואולי: מ"ם רב
15 **מפא אפר** יתיב ליה דמנולו חוץ תרמיא. שעל דף
16 אמותם שם זה נקרים סתמיא ע"מ
17 שנתן בעלי בתים של מקום הוול ונתנון להם
18 בהקפא ומשכירים אצלם ואפילו לא יהיה זה
19 ממתין להם שום זמן אלא להביא לו מיד נוח
20 להם לטרות ולחיות שלהוים לקבל עליהם
21 אחריות הדרך על כך: דמזול' גבייהו. בני מקום
22 הוול שמתעורר שאין אלו משכירים בה מוול'
23 גבייהו כדי שלא יושבו יתים מלטרוביל אלמלא
24 תגרא מריקא. תגרא שאנו נהיי' עדין למאן דצמק
25 דמנולו ליה תרמיא איבוי למי' דמזול' גבייהו
26 ליקח אצלם שנתן ניכר להם אין מאמינים
27 בדרךיהן שהוא איתנו ממנוטו בוול ולא מוול'
28 גביה בסורא אולן ארבע גריוו בוזא: בכפרי.
29 שם מקום: אולן שיתא. גריוו בוזא: ושקול
30 שימא. פון דמקבל עליה אתנא דארקא רבא
31 כאן רביח ואפילו לא קבל עליה אתנא דארקא
32 קמי' התקיים מעלים במקום היוקר בכמקום
33 הוול: מוח לעשות גניזאיות. כן. בשאר
34 פרמנטיא כגון שכר ברוי וכו' ושאי כו'
35 מתכות מי אמרין תבואה דמידי דשכיח הוא
36 דאזיל ואתו כל שעתא אמרין ניקא ליה דמנולו
37 תרמיא אי נמי דמזול' גבייהו אכל שוה
38 פרמנטיא ליכא גילת תרמיא ולא אולן: גבייהו
39 דמי שסבר לו עבשיו לא ימכור לו למיך
40 פרמנטיא ושקח הוים איני לוקח למיך:
41 **פרידייהו**: למות לו בין הכרם בדרים פוחלים כל
42 פירות שנה זו בכר וכו' ולקוחין אתר שנת בוט
43 דמקום הקמת מעות לזמן תעורר קמזויל גביה
44 והו' אגר נטי ליה בין ד' דתי' ביה ותייהו. גביה
45 שיש לקליל בכרם כגון ברך או גשמים או קרח
46 שמואל רבל ומקבל עליו כל פסוקי התפס' לא
47 מיחייב כאגר נטי ליה. תייהא נאכר בעיני דבר תרעה כמו קדושין (דף טו) תראה על
48 הראשונה: וטוהר ר' ברוך. מקום שברוך ברמים שבוים בגעלה ומולכין את
49 הגעלה כן שירות הכרמים ומתקלקל' וגלי השוורים בקלדי' שרישם שפסקיהו והפסדן
50 רב: **ששוי** שיבשא. בעלי בתים המלוים תבואה לאריסים לזרע ומשלמין להם לזרע
51 תבואה חדשה: קיינו גנות' דארעא. בחריש ובקוצר מעט: הוי' גדלוהא. סאה כסאה
52 **מנשרי** באני. שומרי הקמות עד הקציר: הפוכו כפי דר'. סייע את בני הבקעה בדישת
53 תבואה בערן דתבואה סייעא פורתא לפי שבשכיל שאתם ממתינים שברכם עד
54 גמר מירוח העורן הם נוהגים לכם מתנה יורה על שברכם לפיכך סייעו אותם כדי שתהא
55 פעולתכם משמעת עד בלות העורן וטבירות יורה משתלמת אלא לבסוף ואין כאן תמנה ואם יוסיפו לכם אין זה שכר המתנת שברכם אלא אוזול' מוול' לגבייהו: בול' לעלמא. תחוכים
56 שדוניהם לאריסים: שקלי' אדבעה. ברוין בחבירות השדה: ופסקלי' לאריסא בניסין. כופף אותם לקצור תבואתו ולהסתלק ממנה בניסין: וימי' מישום דגשר' ליה עד אירי. שקיל שיתא וקא
57 ששקל עדתך משום המתנת החבירות קא מופי: אתון הוא עבדיתו שלא בירי'. נאשת מסלקין אתון בניסין ועידין לא נמלאת תבואה בקשיה ומפסידין אתון דרבה וארעא לאריסא
58 משתלמא על שיתחשב לתבואה כל פרקה הלכך שלא ברין היא כפייתא: באני כפייתא: ויב' ששוי שר' איני נטול שקלך אין מפריו על הכרתה ואיטו
59

60

רב

חלית תבור והסלע, גבוהים עשרה טפחים, למרפסת. פחות מכאן, לחצר. כמה דברים אמורים, כסמוכה. אבל כמפלגת, אפלו היא גבוהה עשרה טפחים, לחצר.

אי זו היא סמוכה? כל שאינה רחוקה ארבעה טפחים.

גמרא – ולא של תחתונים היא? אמר רבי יודן: זאת אומרת הרבת ראובן בתוך חצר שמעון, ושמעון משתמש בה כמו שהוא שלו.

פשיטא הדין מלתייה: לזה בפתח ולזה בפתח – שניהן אסורין, מן הבית שבו שתי חצרות.

לזה בזריקה ולזה בשלשול. שמואל אמר: שלשול כותר, שהוא כדרכו, וזריקה אסורה שאינה כדרכה.

[דף נ"ב ע"א]

רב אמר: לא עשה כלום.

מתניתין פליגא על רב: כל שגבוה עשרה טפחים – למרפסת, פחות מיפן – לחצר. לא לזה בזריקה ולא לזה בשלשול היא מתניתא.

בתוך שלשה טפחים לעליונה, שהיא למעלה מעשרה טפחים לתחתונה. מה פליגי? רב ושמואל בשונה.

היה שם הרבה, רבי יוחנן אמר: גומן הרבה לבעליה.

עד כדון כמשתמש בהרבה דרך פתחו, היה משתמש בהרבה דרך חלון, רבי אחא בשם רבי יונתן: אפילו בן גומן הרבה לבעליה.

רבי אלעזר בי רבי שמעון בשם רב הושעיה: היו שלש, זה משתמש בהרבה דרך פתחו וזה משתמש בהרבה דרך פתחו והאמצעית אסורה.

אימתי? בזמן שהאמצעית של שניהן, אבל אם היתה אמצעית לאחד מן השוק – זה משתמש באחת וזה משתמש באחת ובשנית.

אמר רבי יוחנן: העומד והחלל מצטרפין לארבעה, והוא שיהא העומד רבה על החלל.

רבי זעירא בעי: עד שיהא עומד שכאן ועומד שכאן רבה? אמר רבי יוסה: פשיטא לרבי זעירא שאין העומד מצד מצטרף, פשיטא ליה שיהא העומד מצד אחד רבה. לא צריכה דלא אפילו עומד השני.

רבי ירמיה בשם רבי שמואל בר רב יצחק: משלשה ועד ארבעה

[דף נ"ב ע"ב]

היא מתניתין, פחות משלשה – אפילו יותר מעשר מתר. ארבעה – אפילו פחות מעשר אסור. אלא
אנן קיימין משלשה ועד ארבעה,

בשאינן שם תקרה, אבל יש שם תקרה, אפילו גבוה כמה – של תהתונים הוא. אמר רבי: בשאינן שם
נקב, אבל אם יש שם נקב – משתמש דרך הנקב.

הלכה ד' מתני' – הנותן את ערובו בבית שער, אכסדרה ומרפסת, אינו ערוב. והדר שם, אינו אוסר
עליו.

בבית התבן ובבית הפקר ובבית העצים ובבית האוצרות, הרי זה ערוב. והדר שם, אוסר עליו. רבי
יהודה אומר, אם יש שם תפיסת יד של בעל הבית, אינו אוסר עליו.

גמרא – רבי יהודה בשם רב: הדיא דאת מר, בבית שער של יחיד, אבל בבית שער של רבים – הרי
זה ערוב והדר שם אוסר עליו.

דכי רבי ינאי אמרי: אפילו יתד לתלות בה מנעלו. רבי בא בר חיננא אמר: אפילו נשתות, אפילו
טבלא. רב אמר: ובלבד דכר הנטל בשבת.

אמר רבי בא: מעשה באחד שהיה לול של תרנגולין לפניו מביתו של חברו, נכנס שלא ברשותו,
אתא עובדא קומי רב, אמר: ביון שזקוק לתן לפניו מים כמו שהוא דכר הנטל בשבת. רבי יעקב
בשם שמואל: תלמידוי דרבי יוחנן סלקין לעכברי, וסמכין על הדיא דרבי ינאי. חזקיה

[דף נ"ג ע"א]

לא אמר בן, אלא רבי הנה רבי אפי ורבי אפי סלקין לעכברי, ושמעון מדבית רבי ינאי – הלכה כרבי
יהודה.

הלכה ה' מתני' – המניח את ביתו והלך לשבות בעיר אחרת, אחד נכרי ואחד ישראל, הרי זה
אוסר, דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר, אינו אוסר. רבי יוסי אומר, נכרי אוסר, וישראל אינו אוסר,
שאינן דרך ישראל לבוא בשבת.

רבי שמעון אומר, אפילו הניח את ביתו והלך לשבות אצל בתו באותה העיר, אינו אוסר, שפכר הסייע מלבו.

גמרא – הדין הוא דרבי מאיר, דרבי מאיר אומר: הבית הנעול אוסר, וכול לבוא על ידי ערווב ועבר וכו', מר עוקבן בשם רב: הלכה כרבי מאיר:

הלכה ז' מתני' – בור שבין שתי חצרות, אין ממלאין מפניו בשבת, אלא אם כן עשו לו מחיצה גבוהה עשרה טפחים בין מלמעלה, בין מלמטה, בין מתוך אגנו.

אמר רבן שמעון כן גמליאל, בית שמאי אומרים, מלמטה. ובית הלל אומרים, מלמעלה.

אמר רבי יהודה לא תהא מחיצה גדולה מן הכתל שביניהן.

גמרא – מיליהון דרבנן פליגי, דמר רבי יעקב בשם רבי יהושע בן לוי: והוא שתהא מחיצה משקעת בפנים לשלשל דלי. ולא נמצא שתי רשויות משתמשות ברשות אחת? שיערו לומר אין הדלי מהלך יותר מארבעה טפחים.

רבי טבילאי בשם רב: אין חרבה למים. היו שם תקרה, רואה אותה בלוי יורדת וסותמת. היה שם אמתרה, את רואה אותה בלוי יורדת וסותמת.

מיחלק שיבת רבי יהודה. תמן אמר רבי יודן: פוטר בפנים שאין בה מפוש. וכא אמר הכין?!

[דף נ"ג ע"ב]

אמר רב הונא: והוא שתהא מחיצה בולטת לתוך חלל של בור.

הלכה ז' מתני' – אמת הפנים שהיא עוברת בחצר, אין ממלאין הימנה בשבת, אלא אם כן עשו לה מחיצה גבוהה עשרה טפחים בפניסה וביציאה.

רבי יהודה אומר, בתל שעל גבה תדון משום מחיצה. אמר רבי יהודה, מעשה באמה של אכל שהיו ממלאין מפנה על פי זקנים בשבת. אמרו לו, מפני שלא היה בה פשעור.

גמרא – מתניתא בעמוקה עשרה ורחב ארבעה, ובפרוצה מיפן ומיפן. נפרצה מרוח אחת – נותן לחי וקורה מיפן. נפרצה מיפן ומיפן – נותן לחי וקורה מיפן ועושה צורת פתח מיפן, לא נמצאו שתי

רשויות משתמשות ברשות אחת? רבי יוסי בי רבי בון בשם רבי שמואל בר רבי יצחק: תפתר שהיה בתים מצד אחד.

פשיטא הדיא מילתא, עמוקה עשרה ואינה רחבה ארבעה – מתר לטלטל, ומתר למלות. רחבה ארבעה ואינה עמוקה עשרה – פשיטא שמתר לטלטל. מהו למלות? רבי הוננא אמר: מתר. רבי מנא אמר: אסור.

מתניתין פליגא על רבי מנא, אמרו לו: מפני שלא היה בו בפשעור. לא היתה, לא עמוקה עשרה ולא רחבה ארבעה, אבל אם היתה עמוקה עשרה ואינה רחבה ארבעה – אסור. ואפילו רחבה ארבעה ואינה עמוקה עשרה – מתר. מה דהוה עובדא הוה עובדא.

הלכה ח' מתני' כצוצרה שהיא למעלה מן הים – אין כמלין ממנה בשבת, אלא אם כן עשו לו מחיצה גבוהה עשרה טפחים

[דף נ"ד ע"א]

בין מלמעלן בין מלמטן

וכן שתי כצוצרות זו למעלה מזו, עשו לעליונה ולא עשו לתחתונה – שתיהן אסורות עד שיעריבו.

גמרא – רבי זעירא רב יהודה בשם רב: והוא שתהא מחיצה משקעת פמים כמלא הדלי. ולא נמצא שתי רשויות משתמשות ברשות אחת! אמר רב הונא: והוא שתהא מחיצה בתוך שלשה טפחים כצוצרה. תני, רבי הוננא בן עקביה אמר: כצוצרה שהיא למעלה מן הים – פוחת את המעזיבה ומשלשל וממלא. רבי יעקב בר אהא בשם רבי יסא: והוא שיש בנגב ארבעה טפחים, והוא שיש בו רחב ארבעה, והוא שיהיו מחיצות גבוהות עשרה. תמן אמר אפילו אין מחיצות גבוהות עשרה, נעשית כמשמרת חד. רב אידי אמר קומי רבי חיה: מתר למלות ואסור לשפוד. אמר לו:

[דף נ"ד ע"ב]

כד נמנה חכמים נמנה לך עמהון. אמר רבי מנא: מנהר היה עמיה. אמר רבי יוסי בי רבי בון: מילא אמר רבי מתר למלות שמומלא ממוחצתו ואסור לשפוד ששופד חוץ למחיצתו.

אמר רבי חיה בר בא: לא אמר רבי הוננא בן עקביה אלא בים טיבריה שההרים מקיפין אותה.

רבי לעזר שאל לרבי יוחנן: ההן פיוסרום, ורק מתוכה לרשות הרבים או מרשות הרבים לתוכה. אמר לו: על דעתך אין רשות הרבים לעולם.

ריש לקיש אמר: לעולם אין רשות הרבים עד שתהא מפלשת מסוף העולם ועד סופו.

מיהלף שיטת ריש לקיש, דאמר: אין רשות הרבים בעולם הזה, אלא לעתיד לבוא שנאמר: "כל גיא יבשא".

מתניתין פליגא על ריש לקיש, אי זו הוא רשות התיחיד? שכילי בית גלגל, וכן פיוצא כהן – רשות התיחיד לשבת ורשות הרבים לטמאה.

אמר רבי יוחנן: לא אמר רבי יוסי אלא לענין סבה, אבל לענין שבת אף רבי יוסי מודה. מלתיה דרבי חנינא אמר אף לענין שבת, דמר רבי חנינא: שלטון בא לצפורי ותלו לו קטיות, והתיר רבי ישמעאל בי רבי יוסי לטלטל תהתיקון בשיטת אביו.

רבי יוסי בי רבי בון בשם רבי שמואל בר רב יצחק: אתיא דרבי יוסי בי רבי חנינא כרבי חנינא, ותרוניהון פליגי על שיטת רבי יוחנן. דמר רבי יוחנן: רבי יודן ורבי יוסי וחנינא בן עקביה שלשתון אמרו דבר אחד, רבי יהודה דגשרים מפלשין, רבי יוסי הא דסבה, רבי חנינא בן עקביה, דתני, רבי חנינא התיר שלשה דברים: התיר כצוצרה ועצה שבבים,

והבאת אלונית. רבי אבהו בשם רבי יוסי:

[דף נ"ה ע"א]

הדא דאת מר במשתמשות דרף הנקב, אבל משתמשות לחוץ – מתר.

ותני בן, שלש כצוצריות זו על גבי זו – אסור להשתמש מן העליונה לתחתונה דרף האמצעית, אבל משתמש מן התחתון לגג ואינו חושש.

אמר רבי שמואל בר רב יצחק: הדא דאת מר – מבפנים, אבל מחוץ – אסור.

רבי זעירא אמר: בין מבחוץ בין מבפנים – אסור.

מתניתין פליגא על רבי ועירא: משלשלין קדרת בשר מעל גבי זיו שגבוה עשרה ורחב ארבעה, אם היתה חלון בנתיים של ארבעה טפחים – אסור, שאין משתמשין מרשות לרשות דרך רשות. מה עבד לה רבי שמואל בר רב יצחק? פתר לה בשונה:

הלכה ט' מתני' – הצר שהיא פחותה מארבע אמות – אין שופכין לתוכה מים בשבת, אלא אם בן עשו לה עוקה מתוקת סאתים מן הנקב מלמטן, בין מבפנים בין מבחוץ, אלא שמבחוץ צריך לקמור ומבפנים אינו צריך לקמור.

רבי אליעזר בן יעקב אומר: ביב שהיא קמור ארבע אמות ברשות הרבים – שופכין לתוכו מים בשבת.

וחכמים אומרים: אפלו גג או הצר מאה אמה – לא ישפך על פני הביב, אכל שופך הוא על הגג, והן יורדין לביב.

ההצר והאכסדרה מצטרפין בארבע אמות,

שתי דיומות זו כנגד זו, מקצתן עשו עוקה ומקצתן לא עשו עוקה, את שעשו עוקה מתרין – זאת שלא עשו עוקה – אסורין.

גמרא – שערו מקום תשמיש לאדם סאתים וארבע אמות מבליעות סאתים.

נקבה העוקה, אית תני – אין צריך לפוק, ואית תני – צריך לפוק.

נתמלאת העוקה, אית תני – צריך לשפוך. אית תני – אין צריך.

אמר רבי מנא:

[דף נ"ה ע"ב]

הדא תנא, הוא מאן דמר צריך לפוק – אסר לשפוך. מאן דמר 'אין צריך לפוק' – מתר לשפוך.

אמר ליה רבי הוה בר מריה: הכי אמר רבי יונה אביך. הוה בר

קטיפרם מבפנים, אפילו יותר מעשר – מתר. מבחוץ, אפילו פחות מעשר – מתר, אלא אנו קמיין בשונה.

מתניתין פליגא על רבי יוחנן: החצר והאכסדרה – מצטרפין בארבע אמות! פתר לה בשנה.

מתניתין פליגא על ריש לקיש: המרפסת הנג והחצר – מצטרפין בארבע אמות. אמר רבי הנגה: עוד היא בשנה.

דע לך שהוא כן, דתני, הבית והעליה החצר והאכסדרה – אין מצטרפין לו, בשאין שוין. אמר ירמיה: רבי מאיר ורבי אליעזר בן יעקב שניהן אמרו דבר אהד. רבי אליעזר בן יעקב, דתנינו, רבי אליעזר בן יעקב אומר: ביב שקמור ארבע אמות ברשות הרבים – שופכין בו מים בשבת. וחקמים אומרים: אפלו נג או חצר מאה אמה – לא ישפך על פי הביב.

רבי מאיר, דתני, סילונות שבפרכין, אף על פי שנקובין – ישפך לתוכו מים בשבת; דברי רבי מאיר. ותני כן, אם היתה מוחלה – מתר. אם עונת הגשמים הוא – מתר.

צינורות מקלהין בו – אסור.

והתני בר פפאי: 'אם היה מקום צנוע מתר', הדיא פליגא על רב, ולית ליה קיום, דרב אמר: כל שאסור משום כראית העין אפילו בחדרי חדרים אסור.

הדרן עלך ביצד משתתפין

פירק תשיעי

הלכה א' מתני' – כל גגות העיר רשות אחת, ובלבד שלא יהא נג גבוה עשרה או נמוך עשרה; דברי רבי מאיר.

והקמים אומרים: כל אחד ואחד רשות בפני עצמו.

[דף נ"ו ע"א]

רבי שמעון אומר: אחד גגות ואחד חצרות ואחד קרפפות לכלים ששבתו לתוכו, ולא לכלים ששבתו בתוך הבית:

גמרא – רבי יוסי בי רבי בון אומר: איתפלגון רב ושמואל. שמואל אמר: עד בית סאתים. ורב אמר: מטלטלין כם אפלו כור ואפילו כורים.

הוּוּ בְּעֵי מִימְרָ: מַה פְּלִיגֵי רַבִּי מֵאִיר וְרַבְּנָן בְּשַׁעֲרֵבּוּ, אֲבָל בְּשֵׁלֵא עֲרֵבּוּ? פֶּתֵר לָהּ בְּשִׁהְיֵי בְּלָן לְאָדָם אַחַד,

מִתְּנִיתִין, שְׁהֵי בְּלָן עוֹלִין אוֹ בְּסֻלָּם צוּרֵי אוֹ בְּסֻלָּם מִצְרֵי, אֲבָל אִם הָיָה בְּלָן עוֹלִין בְּסֻלָּם מִצְרֵי וְאַחַד עוֹלָה בְּסֻלָּם צוּרֵי, אוֹתוֹ שֶׁל צוּרֵי נַעֲשֶׂה פֶּתַח וְהַשְּׂאֵר נַעֲשֶׂה כְּמִטְרָפָם וְעוֹלָה כְּמִטְרָפָם וַיּוֹרֵד. מַה־וּ לְמִלְטָל בְּכֵל? שְׁמוּאֵל אָמַר: מְטִלְטֵל בְּכֵלֹ. רַב אָמַר: אִין מְטִלְטֵלִין בּוּ אֵלֵא בְּאַרְבַּע אַמּוֹת.

מִתְּנִיתִין פְּלִיגָא עַל רַב – גַּג גְּדוֹל סְמוּדָּ לְקַטָּן – הַגְּדוֹל מִתֵּר וְהַקָּטָן אֲסוּר. נִיחָא הַגְּדוֹל מִתֵּר בְּאַרְבַּע אַמּוֹת. וְהַקָּטָן אֲסוּר בְּאַרְבַּע אַמּוֹת, וַיֵּשׁ אֲסוּר בְּאַרְבַּע אַמּוֹת?

רַב וְשְׁמוּאֵל אָמְרֵי: שְׁנֹתַנִּין לוֹ אַרְבַּע אַמּוֹת בְּפָנֵי פֶתַח.

רַבִּי יוֹסִי בִּי רַבִּי בּוֹן בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל אָמַר: כְּשִׁהְיָה שֵׁם פֶּתַח פְּתוּחַ לַגַּג, אֲפִילוּ כֵן – הַגְּדוֹל מִתֵּר, שֵׁלֵא נִפְרָץ בְּמִלּוּאָא. וְהַקָּטָן אֲסוּר שְׁנִפְרָץ

[דף נ"ז ע"ב]

במלואו.

רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: אִין אַתֶּם מוֹדִין לִי בְּכֵלִים שֶׁשִּׁכְּתוּ בְּחֻצֵי שְׁמִטְלְטֵלִין אוֹתָן בְּחֻצֵי. מַה נִּשְׁתַּנָּה גַּג מִחֻצָּר? אָמְרוּ לוֹ: לֹא, אִם אֲמַרְתָּ בְּחֻצֵי שְׁאִין לָהּ דִּיּוּרִין לְמִטָּה, תֵּאמַר בְּגַג שֵׁיֵשׁ לוֹ דִּיּוּרִין לְמִטָּה. אָמַר לְהֵן: הֲרֵי שְׁהִיתָה הַחֻצֵי לְמַעַלָּה מִן הַגַּג? מַה־וּ? אָמְרוּ לוֹ: לֹא, אִם אֲמַרְתָּ בְּחֻצֵי שְׁאִין כֹּל אַחַד מִכִּיר אֵת מְקוּמוֹ, תֵּאמַר בְּגַג שֶׁכָּל אַחַד מִכִּיר אֵת מְקוּמוֹ? אָמַר לְהֵן: הֲרֵי שְׁהִיתָה הַחֻצֵי חֲלוּקָה בְּפָסִיסוּת. מַה־וּ? עַד כָּאֵן הִיתָה תְּשׁוּבָה.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי בִּי רַבִּי בּוֹן: מִיכֵן וְהִילָךְ הָיָה מְשִׁיבִין לְפָנָיו. אָמְרוּ לוֹ: לֹא, אִם אֲמַרְתָּ בְּחֻצֵי שְׁמִחֻצוֹתֶיהָ עוֹלוֹת עִמָּה, תֵּאמַר בְּגַג שְׁאִין מִחֻצוֹתֶיהָ עוֹלוֹת עִמָּה. וְהוּא מִימְרָ לֵן: אִף אֲנָא אֵיתִי לִי עִמּוֹךְ כְּגַבְתָּ. תִּנְי, אָמַר רַבִּי יוֹדָה: בְּשַׁעַת הַגְּזֵרָה הָיִינוּ נוֹטְלִין אֵת הַסֶּפֶר, וְהָיִינוּ עוֹלִין מִחֻצֵי לַגַּג וּמִגַּג לַגַּג אַחֲרָ, וַיּוֹשְׁבִין וְקוּרִין, וְלֹא אָמַר אָדָם דְּכָר. אָמְרוּ לוֹ: אִין שַׁעַת הַגְּזֵרָה רָאִיתָ.

אָמַר רַבִּי: שׁוֹנֵין הָיִינוּ אֲצֵל רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּתַקְוָע, וְהָיִינוּ נוֹטְלִין שְׁמֹן וְאֵלֵאנִיתִי, וְהָיִינוּ נִכְנָסִין מִחֻצֵי לַגַּג, וּמִגַּג לְקַרְפָּה, וּמִקַּרְפָּה לְקַרְפָּה, עַד שְׁהָיִינוּ מוֹגִיעִין לְקַרְפָּה הַסְּמוּדָּ לְפַעֲיָה, וַיּוֹרְדִין וַיּוֹכְלִין בּוּ. אֲשַׁכַּחַת

אמר, ארבע פלגיון, כל גגות העיר רשות אחת הן. רבי יודן אומר: הצר ונגות רשות אחת הן. רבי שמעון אומר: הצר ונג וקרפף – אחת הן לכלים ששבתו בתוכו, ולא לכלים ששבתו בתוך הבית. רבי יוחנן אמר: בשלא ערכו, אבל בשערכו – נעשית הצר כבתים והנגות רשות בפני עצמן. אמר רבי זעירא: היא עיריבו היא שלא עיריבו. מתניתין פליגא על רבי זעירא: לא לכלים ששבתו בתוך הבית, אם לא בשלא עיריבו, הדיא צריכא להוציא מן הנג – אסור, לא כל שכן נג.

אמר רבי בון בר כהנא קומי רבי לא: בשערכה זו בפני עצמה וזו בפני עצמה, אפילו בן לא לכלים ששבתו לתוכו.

רבנן דקיסרי בשם רבי יוסי בי רבי בון:

[דף נ"ז ע"א]

אתיא דשמואל לרב, ותרוייהו פליגי על שיטתיה דרבי יוחנן. דתנינן, כל גגות העיר – רשות אחת. שמואל אמר: עד בית סאתים. רב אמר: מטלטלין בהן אפילו כור ואפילו כורים:

הלכה ב' מתני' – גג גדול סמוך לקטן, הגדול – מתר. והקטן – אסור.

הצר גדולה שנפרצו לקטנה – הגדולה מתרת והקטנה אסורה, מפני שהיא כפתחה של גדולה:

גמרא – מתניתין באותו הנג, אבל בנג אחר – אסור. בשאינו שנה, אבל אם היה שנה מתר.

מתניתין פליגא על שמואל: הצר גדולה שנפרצה לקטנה – הגדולה מתרת והקטנה אסורה.

ויטלטלו בה עד מקום מחיצות? הבריה אמרין קומי רבי יוסי בשם רבי אהיה: מה דמר שמואל בשבת זו, מה דהיא מתניתין בשבת הבאה.

מה נן קימין, אם בשערכו ערוכ אחד, בין בשבת זו בין בשבת הבאה, יהו מתרין, אם בשלא ערכו כל עקר, בין בשבת זו בין בשבת הבאה, יהו אסורין.

מה דהוה עובדא הכי הוה עובדא. אמר רבי בון בר כהנא קומי רבי לא: בשערכה זו בפני עצמה וזו בפני עצמה, אפילו בן – הגדולה מתרת שנפרצה במלאה, וקטנה אסורה, שלא נפרצה במלאה:

הלכה ג' מתני' – חצר שנפרצה לרשות הרבים, המכנים מתוכה לרשות היחיד או מרשות היחיד לתוכה – חב; דברי רבי אלעזר. וחקמים ואמרים: מתוכה לרשות הרבים או מרשות הרבים לתוכה – פטור, מפני שהיא ככרמלית:

גמרא – רבי זריקא רבי יעקב בר בון בשם רבי חנינה: לא אמר רבי אלעזר אלא במקום מחיצות בשנפלו ראשי זווית מיכן ומיפן.

[דף נ"ז ע"ב]

ובלבד בארבעה. רבי זעירא ורבי אילא: תריהון אמרין – אסור, שלא במקום מחיצות, אבל במקום מחיצות – אפילו רבנן מודו.

אמר רבי זריקא: זימנין סגין פשטית עם רבי יעקב בר בון, ולא שמעית מיניה דא מילתא. אמר ליה: ולית בר נש הוי שמע מילה דלית חכריה שמיע ליה?

רב ירמיה בשם רב: בשנפלו ראשי זווית מיפן ומיפן ובלבד בשנה:

הלכה ד' מתני' – חצר שנפרצה שתי רוחות. וכן בית שנפרץ משתי רוחותיו. וכן מבוי שנפלה קורתו או לחייו – מתרין באותה שבת ואסורין לעתיד לבוא; דברי רבי יהודה.

רבי יוסי אומר: אם מתרין באותה שבת – מתרין לעתיד לבוא, ואם אסורין לעתיד לבוא – אסורין באותה שבת:

גמרא – ולמה לי משתי רוחותיה? אפילו מרוח אחת. ולא רב הוא? דרב אמר: חצר נתרת בשני פסין.

רבי שמואל בשם רבי יורא: במחלקת, מאן דמר תפון – בפס אחד. וכא – בפס אחד. מאן דמר תפון – בשני פסין. וכא – בשני פסין.

נפרץ מן האמצע – מתר. שמואל אמר: אסור.

אמר רבי זעירא: איז לית תדא אולפן דשמואל קשיא. נפרץ כל אותו הרוח, אמר רבי יוסי בי רבי בון: תדא היא אכסדרה. אילו אכסדרה, שמו אינה מתרת?

אמר רבי יהודה: לא אמר רבי אלעזר אלא בחצר ומבוי אבל בבית כגשר הוא.

ורב ורבי יוחנן אמרו: אסור,

[דף נ"ח ע"א]

בין בשבת זו בין בשבת הבאה.

אמר רבי יוחנן: בשבת, וקירוייה, ומבוי, וגר, ועם הארץ, חמרים.

בשבת, דתנן, הכשית והחמם וראשי בשמים – נלקחים בכסף מעשר ואינו מטמא טמאת אוכלין; דברי רבי עקיבא. אמר רבי יוחנן בן נורי: אם נלקחים בכסף מעשר – מטמאין טמאת אוכלין, ואם אינן מטמאין טמאת אוכלין, אף הם לא ילקחו בכסף מעשר. רבי יוחנן אמר: חמרים, מטמאין טמאת אוכלין ואין נקחין בכסף מעשר.

קרויה, דתנינן תפוז, קרויה שהטבילה בפנים שהן ראוין לקדש וכו'. רבי יוחנן אמר: חומרין אין מקדשין בה לא בתחלה ולא בסוף.

מבוי, דתנינן תפוז, וכן מבוי שנפלה קורתו וכו'. רבי יוחנן אמר: חומרין חמרין בין בשבת זו בין בשבת הבאה.

גר, דתני, גר שנתגר והיו לו יינות, ואמר, ברי לי שלא נתנסה מהו, בזמן שנעשו על גב עצמן – מהורים לו וממאים לאחרים, על גב אחרים – ממאים בין לו ובין לאחרים. רבי עקיבא אמר: אם מהורין לו – יהו מהורים לאחרים, אם ממאים לאחרים – ממאים לו. רבי יוחנן אמר: לחומרין, ממאין בין לו ובין לאחרים.

עם הארץ, דתני, עם הארץ שנתמנה להיות חבר והיו לו מהורות, ואמר, ברי לי שנעשו בטהרה, בזמן שנעשו על גבי עצמו – מהורות לו וממאים לאחרים, על גב אחרים – ממאות בין לו בין לאחרים. רבי עקיבא אמר: אם מהורות לו – מהורות לאחרים. אם ממאים לאחרים – ממאות לו. רבי יוחנן אמר: חומרין, ממאות בין לו בין לאחרים:

הלכה ה' מתני' – הבונה עליה על גבי שני בתים, וכן גשרים המפלישין – מטלטלין תהתיקו בשבת; דברי רבי יהודה. וחכמים אוקרין. ועוד אמר רבי יהודה: מערבין בכבוי המפליש וחכמים אוקרין: **גמרא –** רב הונא אמר: אין רשות הרבים מקרה. אמר רבי שמעון בר כרסנה: ולא מן המדבר למדת? ומדבר מקרה היה; מתניתין לא אמרה כן, אלא וכן גשרים המפלישין מטלטלין תהתיקו בשבת; דברי רבי יהודה, וחכמים אוקרין. לא אמר אלא 'וחכמים אוקרין' הוא, תיב חטאת אין כאן.

[דף נ"ח ע"ב]

מהו שיהא צריד מחיצה? רבא אמר: צריד מחיצה. רבי יוסי אמר אין צריד מחיצה.

אמרו חבריא קומי רבי יוסי: יאות אמר רבי בא, דתנינן, אמר רבי יודן: לא תהא מחיצה גבוהה מפתל שביניהון.

אמר לון: תמן שיש שם תקרה - אין צריד מחיצה. ברם תכא שאין שם תקרה - צריד מחיצה.

דאמר רב יהודה: תדא דאת מר: מפלשין לבקעה, אבל אם היו מפלשין לרשות הרבים - אסור, בשאין שם מחיצה, אבל יש שם מחיצה - מתר:

הדרן עלך כל גגות העיר

פרק עשירי

הלכה א' מתני' - המוציא תפלין מכניסן זוג זוג.

רבן גמליאל אומר: שנים שנים.

במה דברים אמורים? בישנות, אבל בהדשות - פמור.

מצאן צבתים או פריכות - מחשיד עליהן ומביאן, ובסכנה מכפן והולך לו:

גמרא - המוציא תפלין מכניסן זוג זוג דרף מלבוש. אחת בראשו ואחת בזרועו; רבן גמליאל אומר: שנים שנים בראש, ושנים בזרוע.

רבי אבהו רבי אלעזר: הנותן תפלין בליטה עובר בעשה, שנאמר: "ושמרת את החקקה הזאת למועדה כמים ומיכה" - ימים ולא לילות. והא רבי אבהו יתיב ומתני ברמשא ותפלין עליו! מצדדיו היו כמין פיקרין היו בידו.

אית דבעי מימר, לא מר אלא הניחן, אבל אם היו עליו מבעוד יום - מתר. ואית דבעי מימר מצונתן עד שתכלה רגל מן השוק. אית דבעי

מִסְכַּת כְּבֵא בְתָרָא פָּרָק אַחַד עָשָׂר

יא, א פשוט שכתב עדין מאחוריו, מקשר שכתב עדין מתוכו - שניהן פסולין. רבי חנניא בן גמליאל אומר: מקשר שכתב עדין מתוכו - כשר, מפני שיכול לעשותו פשוט. השיב רבי על רבי חנניא בן גמליאל: והלא זמנו של שטר מוכיח עליו, אם פשוט הוא, ואם אינו פשוט. אי זה הוא מקשר? כתב שם המלוה ושם הלווה, מקום הלוקח, מקום המוכר, מקום השדה, מקום המעות, מקום הזמן, קושרו מלמעלה, והעדים מלמטה - כשר.

יא, ב גופו של שטר: ביום פלוני, בשבת פלוני, בחדש פלוני, בשנה פלונית, ובמלכות פלונית. לא כתב בו שם היום - ידו על התחתונה כל אותה שבת. לא כתב בו שם שבת - ידו על התחתונה כל אותו חודש. לא כתב בו שם חודש - ידו על התחתונה כל אותה שנה. לא היה כתוב בו שם שנה - ידו על התחתונה כל אותה מלכות. היה כתוב בו: "דהב" - נותן לו דינר של זהב. "דהב דינרין" - נותן לו שני דינרין של זהב. "בדינרין דהב" - נותן לו כשני דינרין דהב. "בדינרין ודהב" - נותן לו שני דינרין של כסף כדינר של זהב. היה כתוב: "כסף" - נותן לו דינר של כסף. "כסף דינרין" - נותן לו שני דינרין של כסף. "בדינרין כסף" - נותן לו כשני דינרין של זהב כסף. "דינרין וכסף" - נותן לו שני דינרין של זהב ודינר כסף. "דהב דאת חיב לי" - אין פחות מדינר של זהב. "כסף דאת חיב לי" - אין פחות מדינר של כסף. "דהב דינרין דאינון דיחמי", והשאר מחוק - אין פחות מדינר זהב. "דריאבון" - נותן לו כל מה שדריאבון שהוא שוה. כיוצא בו: הנושא ונותן עם חברו בשוק, ואמר לו: "זהב דאת חיב לי" - אין פחות מדינר של זהב. "דריאבון" - נותן לו כל מה שדריאבון שוה.

יא, ג המוציא שטר בכבל - גובה עליו כסף בכל. שטר בארץ ישראל - גובה עליו כסף ארץ ישראל. היה כתוב בו כסף סתם, והוציאו בכבל - גובה עליו כסף בכל. בארץ ישראל - גובה עליו כסף ארץ ישראל. היה כתוב כסף סתם - הרי זה גובה כל (מקום) שירצה, מה שאין כן בכתבת אשה. בין שכתוב בו: "לזה פלוני מן פלוני", ובין שכתוב בו: "אני פלוני לוייתי מן פלוני" והעדים למטה - כשר. לעולם התחתון ילמד מן העליון במקשר. באות אחת ולא בשתי אותיות. בין חנן לחנני ובין ענן לענני, על אות אחת - מקימין אותו. על שתי אותיות - אין מקימין אותו. ואיזהו קיומו? אני פלוני לוייתי מן פלוני. ופלוני ופלוני לזה הימנו. קושרו למעלה והעדים למטה - כשר.

יא, ד כותבין גט לאיש שלא מדעת אשה, אבל אין כותבין אלא מדעת האיש. כותבין שובר לאשה שלא מדעת האיש, אבל אין כותבין אלא מדעת האשה. כותבין שחרור לרב שלא מדעת העבד, אבל אין כותבין שלא מדעת הרב. אינוקלסאי - שלא מדעת המלוה, אבל אין כותבין אלא מדעת הלווה. דייתיקאות אפותיקאות ומתנות - שלא מדעת הנותן, אבל אין כותבין אלא מדעת המקבל. שטרי מקח וממכר, שטרי ארסיות וקבלת בהמה שלא מדעת נותן, אבל אין כותבין אלא מדעת המקבל. גזרידין ופרוסבולין - שלא מדעת שניהן. רבי אומר, אומר אני: שאין כותבין פרוסבול אלא מדעת הלווה. משנין את השטר מעברית ליונית, ומיוונית לעברית, ועושים לו קיום בית דין. נמחק או שהרקיב, נמוק או שנשטשש - מביאו לבית דין ועושים לו קיום בית דין. נקרע או שאבד - מביא עדין לבית דין, ועושים לו קיום בית דין. איזהו קיום בית דין? במושב פלוני בן פלוני הוציא פלוני לפנינו שטר קרוע, ובדקנו עדותן של עדים ונמצאת מתכונת - גובה

יֵאֵין צְרִיךְ לְהִבְיָא רְאִיָּה. וְאִם לֹא - צְרִיךְ לְהִבְיָא רְאִיָּה.

יא, הַ שְׁטַר שְׂיֵשׁ בּוּ מַחֲק אוּ תְלוּי, מִגּוּפּוּ - פְּסוּל. שְׁלֹא מִגּוּפּוּ - כְּשֵׁר. וְאִם הַחֲזִירוּ לְמַטָּה, אֶפְלוּ מִגּוּפּוּ - כְּשֵׁר. שְׁטַר שְׁחַתְמוּ עֲדֵיו לְאַחַר שְׁאֵלַת שְׁלוֹם - פְּסוּל, שְׁלֹא חֲתָמוּ אֶלָּא עַל שְׁאֵלַת שְׁלוֹם. הַחֲזִיר בּוּ דְבַר אֶחָד אוּ שְׁנֵי דְבָרִים מְעַנְיָנוּ שֶׁל שְׁטַר - כְּשֵׁר. כְּתָבוּ בְּדָף זֶה וְחֲתָמוּ עֲדֵיו בְּדָף הַשְּׁנִי - פְּסוּל.

יב, הַרְחִיק אֶת הַעֲדִים מִן הַכְּתָב מֵלֵא שְׁנֵי שִׁיטִּין - פְּסוּל. פְּחוּת מִכָּאן - כְּשֵׁר. וְכִמְהָ יֵהִיו עֲדֵיו רְחוּקִין מִן הַכְּתָב וְיִהְיָ כְּשֵׁר? כְּדִי שִׁיְהִי נִקְרִין עִמּוֹ; דְּבָרֵי רַבִּי. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֱלֶעָזָר אוֹמֵר: מֵלֵא שִׁיטָּה אַחַת. רַבִּי דוֹסְתַאי בְּרַי יֵנְאִי אָמַר: מֵלֵא חֲתִימַת שְׁנֵי עֲדִים. שְׁטַר שְׁחַתְמוּ עֲלָיו חֲמִשָּׁה עֲדִים, וְנִמְצְאוּ שְׁלֹשָׁה הֶרְאֵשׁוּנִים קְרוּבִין אוּ פְּסוּלִין - תְּתַקֵּים עֲדוֹת בְּשֶׁאֵר עֲדִים. כְּתָבוּ בְּחִמְשָׁה לְשׁוֹנוֹת, וְחֲתָמוּ עֲלָיו חֲמִשָּׁה עֲדִים בְּחִמְשָׁה לְשׁוֹנוֹת - כְּשֵׁר. נִקְרַע - כְּשֵׁר. נִתְקַרַע - פְּסוּל. נִקְרַע בּוּ קִרַע שֶׁל בֵּית דִּין - פְּסוּל. מְחוּק אוּ שְׁהַרְקִיב, אוּ שְׁנַעֲשֶׂה כְּכַבְרָה - כְּשֵׁר. נִמוּק אוּ שְׁנַטְשֵׁשׁ וּבִבּוּאָה שְׁלוֹ קִימַת, אִם יָכוֹל לְקִרוֹת - כְּשֵׁר. אִם לֹא - פְּסוּל. הָאֲחִין שֶׁהֵנִיחַ לָהֶן אֲבִיהֶן מְרַחֵץ, אֶחָד עֲנִי וְאֶחָד עֲשִׂיר - לֹא יֵאֵמַר עֲנִי לְעֲשִׂיר: "הֲרִינִי לֹקֵחַ כְּנֶגְדָן מִן הַשּׁוּק" וּמְרַחֵץ, אֶלָּא אוֹמֵר לוֹ: "אִם יֵשׁ לָךְ בּוֹא וְהִרְחֵץ". וְהוֹצֵאָה לְאִמְצַע. עֲשָׂאָם אֲבִיהֶן לְשֹׁכֵר - הַשְּׁכָר לְאִמְצַע. אֶחָד מְרַחֵץ וְאֶחָד הִגִּת וְאֶחָד בֵּית הַבַּד.

יג, הָאוֹמֵר: "עֲשׂוּ טְבִי עֲבָדִי בֶן חוֹרִין". וְהָיוּ שֵׁם שְׁנֵי טְבִין - אֵין דּוֹרְשִׁין לְשׁוֹן הַדְּיוּט לּוֹמַר, לָזָה הִיָּה אוּהֵב וְלָזָה לֹא הִיָּה אוּהֵב, אֶלָּא, שְׁנִיָּהֶן יּוֹצֵאִין בְּנֵי חוֹרִין, וְנוֹטְלִין מִשְׁנֵיהֶן דְּמֵי אֶחָד מֵהֶן. הָאוֹמֵר: "תְּנוּ מֵאֲתִים דִּינָר לְיוֹסֵף בֶּן שְׁמַעוֹן". וְהָיוּ שֵׁם שְׁנֵי יוֹסֵף בֶּן שְׁמַעוֹן - אֵין דּוֹרְשִׁין לְשׁוֹן הַדְּיוּט לּוֹמַר לָזָה הִיָּה אוּהֵב וְלָזָה לֹא הִיָּה

אוּהֵב, אֶלָּא שְׁנֵיהֶם חוֹלְקִין בְּשׁוּה. יֵצֵאת עֲלֵיהֶן כְּתָבַת אִשָּׁה וּבְעַל חוּב - שְׁנִיָּהֶן נוֹתְנִין בְּשׁוּה. הוֹצִיא אֶחָד מֵהֶן שְׁטַר עַל חֲבֵרוֹ שְׁחִיב לוֹ - לֹא יֵאֵמַר לוֹ: "שְׁלִי הוּא שְׁאָבַד מִמֶּנִּי", אֶלָּא כָּל שֶׁהַשְּׁטַר בִּידּוֹ גּוּבָה. נִמְצָא לְאֶחָד בֵּין שְׁטָרוֹתָיו: "שְׁטָרוֹ שֶׁל יוֹסֵף בֶּן שְׁמַעוֹן פְּרוּעַ" - שְׁטָרוֹת שְׁנִיָּהֶן פְּרוּעִין. וּכְשֶׁהוּא גּוּבָה - אֵינוֹ גּוּבָה אֶלָּא מִדַּעַת הַלּוּה. הָאוֹמֵר לְבָנוּ: "שְׁטַר בֵּין שְׁטָרוֹתֵי פְּרוּעַ" וְאֵין יְדוּעַ אֵיזָה הוּא - הַשְּׁטָרוֹת כְּלָן פְּרוּעִין. וּכְשֶׁהוּא גּוּבָה - אֵינוֹ גּוּבָה אֶלָּא מִדַּעַת הַלּוּה.

יד, הַמְלוּהָ אֶת חֲבֵרוֹ עַל יָדֵי עֶרֶב - לֹא יִפְרַע מִן הָעֶרֶב. וְאִם אָמַר: "עַל מִנַּת שְׁאִפְרַע מִמִּי שְׁאִרְצָה" - יִפְרַע מִן הָעֶרֶב. הַמְלוּהָ אֶת חֲבֵרוֹ עַל יָדֵי שְׁנֵי עֲרָבִין - לֹא יִפְרַע מֵאֶחָד מֵהֶן. וְאִם אָמַר: "עַל מִנַּת שְׁאִפְרַע מֵאֶחָד מֵהֶן" - יִפְרַע מֵאֶחָד מֵהֶן. שְׁטַר הַיּוֹצֵא מִיַּד עֶרֶב - הֲרִי זֶה אֵינוֹ גּוּבָה. וְאִם כְּתָב בּוּ בְעַל חוּב כְּבָר הַתְּקַבְּלָתִי הַיִּמְנוּ - הֲרִי זֶה גּוּבָה.

מִסְכַּת סְנֵהֲדָרִין פְּרָק רֵאשׁוֹן

א, דִּינֵי מְמוֹנוֹת - בְּשִׁלְשָׁה. רַבִּי אוֹמֵר: בְּחִמְשָׁה, כְּדִי שִׁיְגַמֵּר הַדִּין בְּשִׁלְשָׁה; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים: בִּיחִיד. סְמִיכָה - בְּשִׁלְשָׁה, וְסְמִיכַת זְקָנִים - בְּשִׁלְשָׁה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: בְּחִמְשָׁה. מְטַלְטְלִין שֶׁל הַקֹּדֶשׁ, נִטַע רְבִיעִי, וּמַעֲשֵׂר שְׁנֵי שְׂאִין דְּמִיּוֹ דְּדוּעִין - נִפְדִּין עַל פִּי שְׁלֹשָׁה לְקוֹחוֹת, וְלֹא עַל פִּי שְׁלֹשָׁה שְׂאִינָן לְקוֹחוֹת. מוּם שְׁבַגְלוּי - הֲרִי זֶה יִשְׁחַט עַל פִּי בְּנֵי הַכְּנָסַת; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: אֶפְלוּ רִגְלוֹ קְטוּעָה וְעֵינוֹ סוּמָא - לֹא יִשְׁחַט אֶלָּא עַל פִּי מִמְחָה.

ב, וְחֲכָמִים אוֹמְרִים: הַמוֹצִיא שֵׁם רַע, בְּזִמְן שְׁטוּעֵנוּ טַעֲנַת נִפְשׁוֹת - בְּעֲשָׂרִים וּשְׁלֹשָׁה. טַעֲנַת מְמוֹן - בְּשִׁלְשָׁה.

ג, וְכִשְׁם שֶׁהִדִּין בְּשִׁלְשָׁה, כֶּף פְּשָׁרָה בְּשִׁלְשָׁה. נִגְמַר הַדִּין - אֵין רִשְׁאֵי לְכַבָּע. רַבִּי

צאו ובצעו, כגון שהוא אומר (משלי יז) פוטר מים ראשית מדון וגו'. עד שלא נתגלה - אתה רשאי לנטשו. משנתגלה הדין - אי אתה רשאי לנטשו. רבי יהושע בן לקיש אומר: שנים שבאו אצל אחד לדין, אחד חזק ואחד רך, עד שלא שמע דבריהן. ואם מששמע דבריהן ואין יודע להיכן הדין הוא נוטה - רשאי שיאמר להן איני נזקק לכם שמא נתחייב החזק ונמצא חזק אויבו. מששמע דבריהן ויודע להיכן הדין הוא נוטה - אין רשאי שיאמר להם איני נזקק לכם. וכן הוא אומר (דברים א): לא תגורו מפני איש כי המשפט לאלהים הוא.

אד, אמר רבי יהושע בן קרחה: מנין שאם היה יושב לפני דין, ויודע אתה זכות לפני וחובה לעשיר - אין אתה רשאי לשתק? תלמוד לומר: לא תגורו מפני איש - אל תכניס דבריה מפני איש. הדיינים יהיו יודעין את מי דנין, ולפני מי הן דנין, ועם מי הן דנין, ומי הוא דן עמהן. ויהיו עדים יודעין את מי הם מעידין, ולפני מי הן מעידין, ועם מי הן מעידין, ומי הוא מעיד עמהם, שנאמר (דברים ט): ועמדו שני האנשים אשר להם הריב לפני ה'. ואומר (תהלים כב): אלהים נצב בעדת אל בקרב אלהים ישפוט. וכן יהושפט אומר (דברי הימים ב ט): ויאמר אל השופטים ראו מה אתם עושים כי לא לאדם תשפטו כי (אם) לה'. ושמו יאמר הדין: "מה לי בצער הזה!" והלא כבר נאמר (שם) ועמכם דבר המשפט - אין לך אלא מה שעיניך רואות. רבן שמעון בן גמליאל אומר: כשם שהדין דן בשלשה - כך פשרה בשלשה. יפה כח פשרה מכח הדין, פיצד? שנים שדנו - יכולין לחזר בהן. ושנים שפשרו - אין יכולין לחזר בהן.

מסכת סנהדרין פרק שני

בא קידוש עבור שנה - בשלשה; דברי רבי מאיר. וחכמים ואמרים: עבור שנה - בשלשה מתחילין, בחמשה נושאים ונותנין,

אלעזר בנו של רבי יוסי הגלילי אומר: כל המבצע - הרי זה חוטא. המברך את המבצע - הרי זה מנאץ לפני המקום. על זה נאמר (תהלים י) ובוצע ברך נאץ ה'. אלא יקב הדין את ההר, שכן משה אמר יקב הדין את ההר. אבל אהרן היה עושה שלום בין אדם לחברו, שנאמר (מלאכי א) בשלום ובמישור הלך אתי וגו'. רבי אליעזר בן יעקב אומר: מה תלמוד לומר ובוצע ברך נאץ ה'? משלו משל למה הדבר דומה, לאחד שגנב סאה של חטים, טחנן אפאן והפריש מהן חלה והאכיל לבניו, היאך זה מברך? אינו מברך אלא מנאץ. ועל זה נאמר: ובוצע ברך נאץ ה'. רבי מאיר אומר: ובוצע ברך - אלו אחי יוסף שהיו אמרים (בראשית לו) מה בצע וגו'.

רבי יהושע בן קרחה אומר: מצוה לבצע, שנאמר (זכריה ח): אמת ומשפט שלום שפטו בשעריכם. והלא כל מקום שיש משפט אמת - אין שלום, וכל מקום שיש שלום - אין משפט אמת. אלא איזהו משפט שיש שלום? הרי אומר: זה בצווע. וכן הוא אומר (שמואל ב ח): ויהי דוד עושה משפט וצדקה לכל עמו. והלא כל מקום שיש משפט אין צדקה, וכל מקום שיש צדקה אין משפט, אלא איזהו משפט שיש בו צדקה? הרי אומר: זה בצווע. דן את הדין, זכה את הזכאי, וחיב את החיב, אם חיב את העני - מוציא ונותן לו משלו, נמצא עושה צדקה עם זה ודן את זה. רבי אומר: דן את הדין וזכה את הזכאי וחיב את החיב - נמצא עושה צדקה עם החיב שמוציא גולה מתחת ידו, ודין עם הזכאי שמחזיר לו את שלו.

רבי שמעון בן מנסיא אומר: פעמים יבצע אדם, פעמים אל יבצע. פיצד? שנים שבאו אצל אחד לדין, עד שלא שמע דבריהן, או מששמע דבריהן ואין יודע להיכן הדין הוא נוטה - אתה רשאי שיאמר להן צאו ובצעו. אבל מששמע דבריהם ויודע להיכן הדין הוא נוטה - אין רשאי שיאמר להן

וגומרים בשבעה. כיצד? אחד אומר לישב עצמם, ושנים אומרים שלא לישב - בטל היחיד במיעוטו. שנים אומרים לישב, ואחד אומר שלא לישב - מוסיפין שנים, ונושאים ונותנים בחמשה. שנים אומרים צריכה, ושלושה אומרים אינה צריכה - בטלו שנים במיעוטם. שלושה אומרים צריכה, ושנים אומרים אינה צריכה - מוסיפים שנים, וגומרים בשבעה, שאין מנין פחות משבעה. האב אומר לעבר, ובנו אומר שלא לעבר - שניהן נמנין שנים. האב ובנו אומרים לעבר, האב ובנו אומרים שלא לעבר - שניהן נמנין אחד. אמר רבי יוסי: פעם אחת הלכתי אני ואלעזר לעבר שנה, נמתי לו לאלעזר בני: "אני ואתה נמנין אחד".

בב, על שלושה סימנין מעברין את השנה: על האביב, ועל פירות האילן, ועל התקופה. על שנים מעברין, ועל אחד אין מעברין. ואם עברוה - הרי זו מעברת. אם היה אביב אחד משני סימנין - היו שמחין. רבן שמעון בן גמליאל אומר: אף על התקופה.

על שלש ארצות מעברין את השנה, על יהודה, ועל עבר הירדן, ועל הגליל. על שתיים - מעברין, ועל אחת - אין מעברין. ואם עברו - הרי זו מעברת. ואם היתה ארץ יהודה אחת משתי ארצות - היו שמחין מפני אביב שבאה הימנה. אין מעברין את השנה לא מפני הגדיים, ולא מפני הטלאים, לא מפני הגוזלות שלא הגיעו, וכולן סעד לשנה. ואם עברוה - הרי זו מעברת. רבי ינאי אומר משם רבן שמעון בן גמליאל, שהיה אומר: בגוזליא רכיכין הן, ובאמריא דעדקין, ושפר באנפאי, ואוסיפית על שתא דא תלתין יומין.

מעשה ברבן גמליאל וזקנים שהיו עומדין על גב מעלות בהר הבית, ויוחנן סופר הלך לפניהם. ואמרו: כתוב לאחנא בני גלילא עילאה ובני גלילא תתאי: שלמכון יסגא!

מהודעין אנחנא לכון, דמטא זמן בעורא לאפקיא מעשריא ממעטניא זיתאי. ולאחנא בני דרומא עילאה ובני דרומא תתאה: שלמכון יסגא! מהודעין אנחנא לכון, דימטן זמן לאפוקי מעשריא מעומרי שובילא. ולאחנא בני גלותא דבבל ובני גלותא דמדי ושאר כל בני גלותא דישראל: שלמכון יסגא! מהודעין אנחנא לכון, דגוזליא רכיכין ואמריא דעדקין, וזימניה דאביכא לא מטא, ושפר באנפאי ובאנפאי חבראי, ואוספנא על שתא דא תלתין יומין.

בג, אין מעברין את השנה אלא עד רובו של חדש. וכמה רובו? ששה עשר יום. רבי יוסי אומר: שתי ידות בחדש, עשרים יום. רבי יהודה אומר: מחשבין את השנה כמה היתה צריכה, אם היתה חסרה ששה עשר יום לפני הפסח - מעברין אותה. לפני החג - אין מעברין אותה. רבי שמעון אומר: אפילו חסרה ששה עשר יום לפני החג - מעברין אותה.

אין מעברין את השנה לפני ראש השנה, ואם עברוה - אינה מעברת. אבל מפני הדוחק - מעברין אותה אחר ראש השנה מיד. ומכאן ואילך אין מעברין אלא אדר.

בד, אין מעברין את השנה, לא פחות חדש, ולא יותר חדש. ואם עברוה - אינה מעברת. אין מעברין את השנה משנה לחברתה, ואם עברוה - אינה מעברת. אין מעברין שנה אחר שנה. רבי שמעון אומר: מעברין שנה אחר שנה. אמר רבי שמעון: מעשה ברבי עקיבה שהיה חבוש בבית האסורים, ועבר שלש שנים זו אחר זו. אמרו לו: משם ראיה? מפני שבית דין יושבין ומחשבין אחת אחת בזמנה.

בה, אין מעברין את השנה לא שביעית, ולא מוצאי שביעית. אימתי רגילין לעבר? בערב שביעית. אין מעברין את השנה מפני רעבון. רבי מאיר אומר: הרי הוא אומר (מלכים ב, ד, מ) "וְאִישׁ בָּא מִבְּעַל שְׁלִישָׁה וְגו' בְּצִקְלוֹנוּ". והלא אין לך מקום שמתבכר

בגז, אין מעבירים את השנה בלילה, ואם עיברה - אינה מעברת. אין מקדשין את החדש בלילה, ואם קדשוהו - אינו מקודש.

בח, אין מלך יושב בסנהדרין, ולא מלך ולא כהן גדול יושבין בעבור.

מִסְכַּת סְנֵהֲדָרִין פָּרָק שְׁלִישִׁי

גא, שור שהמית. אחד שור שהמית, ושאר בהמה וחייה ועופות שהמיתו - מיתתן בעשרים ושלשה. רבי אליעזר אומר: שור שהמית - מיתתו בעשרים ושלשה, ושאר בהמה חיה ועוף שהמיתו - כל הקדם להרגן זכה לשמים, שנאמר (ויקרא כ): "והרגת את האשה ואת הבהמה", ואומר (שם): "ואת הבהמה תהרגו". שור הנסקל - בעשרים ושלשה, שנאמר (שמות כא): "השור יסקל וגם בעליו יומת"; כמיתת הבעלים כך מיתת השור, מה מיתת הבעלים - בסקילה ובדחיה ובעשרים ושלשה, אף מיתתו - בסקילה ובדחיה ועשרים ושלשה. מה בין שור לאדם? שהשור - פותחין את דינו ביום, וגומרין אף בלילה. פותחין וגומרין בו ביום, בין לזכות בין לחובה, משני על פי עד אחד בין לזכות בין לחובה, הכל מלמדין זכות וחובה, המלמד זכות - יכול לחזור וללמד חובה. מה שאין כן באדם.

גב, אין שורפין את הפרה, ואין עורפין את העגלה, ואין עושין זקן ממרא על פי בית דין. ואין מביאין פר העלם דבר של צבור. אין מעמידין, לא מלך ולא כהן גדול אלא בבית דין של שבעים ואחד. כיצד הן עושין? בית דין מהלכין, ושתי תודות אחריהן. הפנימית נאכלת החיצונה נשופת. וכל שלא בכל אלו - הנכנס שם אין חיבין עליה. שתי תודות שאמרו - בלחמן אבל לא בכשרון. אבא שאול אומר: שתי בצעין היו בירושלים, התחתונה והעליונה, התחתונה נתקדשה בכל אלו, והעליונה לא קדשו. כשעלו מן הגולה שלא במלך ושלא באורים ובתומים,

בארץ ישראל קודם לבעל שלישה, ואף על פי כן לא בכר אלא מאותו המין שהביא לאיש האלהים! יכול שהביאו קודם לעומר? תלמוד לומר (שם): "ויאמר תנו אל העם ויאכלו" - מלמד שלא הביאו אלא לאחר העומר. והלא אותה שנה ראויה לעבר, מפני מה לא עברה אלישע? מפני שהיתה שנת רעבון, וכל העם רצין לגרנות.

בו, אין מעברין את השנה מפני הטמאה. רבי יהודה אומר: מעברין את השנה מפני הטמאה. אמר רבי יהודה: מעשה בחזקיה המלך שעבר את השנה מפני הטמאה, שנאמר (דברי הימים ב ל, יח): "כי מרבית העם רבת מאפרים ומנשה יששכר וזבולון לא הטהרו" וגו'. רבי שמעון אומר: אם לעבר אותה מפני הטמאה - כבר מעברת היא. אלא עבר ניסן בניסן, ואין מעברין אלא אדר. רבי שמעון בן יהודה אומר משום רבי שמעון: אף מפני שהעשו את הצבור לעשות פסח שני.

אין מעברין את השנה, אלא אם כן היתה צריכה. מעברין אותה מפני הצרכים, ומפני הדרכים, מפני התנורין, ומפני הגליות שלא יצאו ממקומם. אבל אין מעברין אותה לא מפני הצנה, ולא מפני השלגים, ולא מפני הגליות שעלו ועדיין לא הגיעו. וכולן סעד לשנה. ואם עברה - הרי זו מעברת.

אין מעברין את השנה אלא ביהודה, ואם עברה בגליל - הרי זו מעברת. העיד חנינא איש אונו לפני רבן גמליאל: שאין מעברין את השנה אלא ביהודה, ואם עברה בגליל - שהיא מעברת. ומעברין את השנה כל אדר. שבראשונה היו אומרים: אין מעברין אלא עד הפורים, עד שבאו רבי יהושע ורבי פפייס והעידו: שכל אדר ואדר - כשר לעבר. רבן שמעון בן גמליאל ורבי אלעזר בן רבי צדוק אומרים: אין מעברין את השנה, ואין עושין כל צרכי צבור - אלא על הנאי כדי שיקבלו רוב הצבור עליהם.

התחַתוּנָה שֶׁהִיְתָה קִדְשָׁתָה גְמוּרָה - עֲמִי הָאָרֶץ אוֹכְלִין בָּהּ קִדְשִׁים קָלִים וּמַעֲשֵׂר שָׁנִי, וְחִבְרִים - קִדְשִׁים קָלִים אָבֵל לֹא מַעֲשֵׂר שָׁנִי. הַעֲלִינָה שְׁלֹא הִיְתָה קִדְשָׁתָה גְמוּרָה, עֲמִי הָאָרֶץ אוֹכְלִין בָּהּ קִדְשִׁים קָלִים אָבֵל לֹא מַעֲשֵׂר שָׁנִי. וְחִבְרִים - לֹא קִדְשִׁים קָלִים וְלֹא מַעֲשֵׂר שָׁנִי. וּמִפְּנֵי מָה לֹא קִדְשׁוּהָ? מִפְּנֵי שֶׁחָרְפָּה שֶׁל יִירוּשָׁלַיִם מִשָּׁם, וְנוֹחָה לְכַבֵּשׂ מִשָּׁם.

ג, רבי יוסי אומר שלשה דברים משם שלשה זקנים - רבי עקיבה אומר: יכול יהא אדם מעלה בכורות מחוץ לארץ לארץ? תלמוד לומר (דברים יד): "ואכלת לפני ה' אלהיך מעשר דגנך תירושך ויצהרך ובכורות" - ממקום שאתה מביא מעשר דגן, אתה מביא בכורות, מחוצה לארץ שאי אתה מביא מעשר דגנך אי אתה מביא בכורות. שמעון בן זומא אומר: יכול כשם שנתנה תורה מחיצה בין קדשי קדשים לקדשים קלים, כך נתנה תורה מחיצה בין הבכור למעשר שני, ודין הוא, הבכור טעון הבאת מקום ומעשר שני טעון הבאת מקום, מה בכור אין נאכל אלא לפניו מן החומה אף מעשר שני לא יהא נאכל אלא לפניו מן החומה, מה לבכור שמעטו מקום אכילתו שכן מעט זמן אכילתו, תאמר במעשר שני שרבה זמן אכילתו, הואיל ורבה זמן אכילתו גרבה מקום אכילתו? תלמוד לומר: "ואכלת לפני ה' אלהיך מעשר דגנך תירושך ויצהרך ובכורות" - מה בכורות אין נאכלין אלא לפניו מן החומה, אף מעשר שני לא יהא נאכל אלא לפניו מן החומה. רבי ישמעאל אומר: יכול יהא אדם מעלה מעשר שני לירושלים בזמן הזה ואוכלו, ודין הוא, הבכור טעון הבאת מקום, אף מעשר שני טעון הבאת מקום, מה בכור אין נאכל אלא בפני הבית, אף מעשר שני לא יהא נאכל אלא בפני הבית, ולא, אם אמרת בבכור שיש הימנו דמים ואמורין לגבי מזבח, תאמר במעשר שני שאין הימנו דמים

ואמורין לגבי מזבח? בכורים יוכיחו! שאין מהן דמים ואמורים לגבי מזבח, ואין נאכלין אלא בפני הבית, ולא, אם אמרת בבכורים שהן טעונין הנחה לפני המזבח, תאמר במעשר שני שאין טעונין הנחה לפני המזבח? תלמוד לומר: "ואכלת לפני ה' אלהיך מעשר דגנך תירושך ויצהרך ובכורות" - מה בכור אין נאכל אלא בפני הבית, אף מעשר שני לא יהא נאכל אלא בפני הבית. אחרים אומרים: יכול בכור שעבר זמנה משנה לחברתה יהא פסול כפסולי מקדשים? תלמוד לומר (דברים טו): "ואכלת לפני ה' אלהיך [ונגו'] מעשר דגנך תירושך ויצהרך ובכורות בקרך", אם ללמד על הבכור שיהא נאכל לפניו מן החומה - אינו צריך! והלא כבר נאמר (דברים טו): "לפני ה' אלהיך תאכלנו שנה בשנה", ואם ללמד על מעשר שני שיהא נאכל לפניו מן החומה - אינו צריך! והלא כבר נאמר (דברים יב): "לא תוכל לאכל בשעריך מעשר", אם כן למה נאמר "מעשר דגנך תירושך ויצהרך ובכורות"? מקיש בכור למעשר שני, מה מעשר נאכל משנה לחברתה, אף הבכור נאכל משנה לחברתה.

גד, מנין לקטנה שיהא של עשרים ושלשה? תלמוד לומר (במדבר לה): "ושפטו העדה והצילו העדה", עשרה מזכין ועשרה מחזיבין. שלשה מנין? "לא תהיה אחרי רבים לרעות" (שמות כג). מכלל שאי אתה הוה עמהן לרעה - אתה הוה עמהן לטובה. יכול לא תהיה עמהן לרעה כל עקר? תלמוד לומר (שם): "אחרי רבים להטות" - אף לרעה, אמור מעתה, הואיל ואמרה תורה הרג על פי עדים הרג על פי מטין, מה עדים שנים אף מטין שנים, אין בית דין שקול - מוסיפים עליהן עוד אחד, הרי עשרים ושלשה. רבי אומר: ממשמע שנאמר "לא תהיה אחרי רבים לרעות", שומע אני שאומר: 'הוי עמהן לטובה'! אם כן למה נאמר "אחרי רבים להטות"?

לא כּהִטִּיתָךְ לטוֹבָה הִטִּיתָךְ לרָעָה, הִטִּיתָךְ לטוֹבָה עַל פִּי עַד אֶחָד, וּלרָעָה עַל פִּי שְׁנַיִם, אֵין בֵּית דִּין שְׁקוּל - מוֹסִיפִין עֲלֵיהֶן עוֹד אֶחָד, הִרִי זֶה עֲשָׂרִים וּשְׁלֹשָׁה. רַבִּי יוֹסִי הַגְּלִילִי אוֹמֵר: "לֹא תַעֲנֶה עַל רֵיב לְנִטוֹת" (שְׁמוֹת כג) - עֲשֵׂה לָךְ בֵּית דִּין נְטוּי. דְּבַר אַחֵר: "לֹא תַעֲנֶה עַל רֵיב" הוֹסִיף עֲלֵיהֶן הַכְּתוּב עוֹד אֶחָד. דְּבַר אַחֵר: "לְנִטוֹת, אַחֲרֵי רַבִּים לְהִטוֹת", שֶׁלֹּא תֹאמֵר בְּשַׁעַת הַדִּין 'דִּינִי לְעַבְדְּ שִׁיְהָא כְּרַבּוֹ'; אֲמֹר מֶה שֶׁבַדְעַתָּךְ.

ג, ה רבי יהודה אומר: סנהדרין של שבעים ומשה עמהן מן המניין. אמרו לו אין בית דין שקול. וכן היה רבי יהודה: אומר כל עיר שיש בה כפי שלש שורות של עשרים עשרים ושלושה, ושטרֵי הדינין, והגדוֹן, והעדים, והזוממין, וזוממיהן - ראוי לעשות סנהדרין. רבי נחמיה אומר: מאתים ושלושים, והלכה כדבריו. רבי מאיר אומר: מאתים ושבעה סנהדרין נוהגת בארץ ובחוץ לארץ, שנאמר (במדבר לה): "ויהיו לכם לחקת משפט לדורותיכם" - בארץ ובחוץ לארץ. אם פן למה נאמר (דברים טז): "שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך"? אלא בארץ ישראל עושין אותן בכל עיר ועיר, בחוץ לארץ עושין אותן פלכים פלכים. רבי שמעון בן גמליאל אומר: "לשבתֵיך וּשְׁפֹטוֹ" (דברים טז) - מצוה על השבט שיהא דן את שבטו. רבי דוסתאי בן רבי יהודה אומר: תיבי מיתות שברחו מן הארץ לחוץ לארץ - ממתין אותן מיד. ושברחו מחוץ לארץ לארץ - אין ממתין אותן מיד, אלא נדונין בתחלה.

מִסְכַּת סְנֵהֲדָרִין פֶּרֶק רַבִּיעִי

ד, א כהן גדול שהרג את הנפש, מזיד נהרג ושוגג גולה. עבר על מצות עשה ועל מצות לא תעשה ושאר כל המצוות - הרי הוא כהדיוט לכל דבר, ולא חולץ ולא חולצין לאשתו, ולא מיבם אבל מיבמין לאשתו, עומד בשורה להתנחם, הסגן מימינו וראש

בית אב משמאלו, וכל העם אומרים לו: 'אנו כפרתך!' והוא אומר להן: 'תתברכו מן השמים!' עומד בשורה לנחם את אחרים, הסגן וכהן שעבר מגדלתו מימינו, ואבל משמאלו, ואין רואין אותו ערום, ולא כשהוא מסתפר, ולא בבית המרחץ, שנאמר (ויקרא כא): "והכהן הגדול מאחיו אשר יוצק על ראשו" - שיהיו אחיו הכהנים נוהגין בו גדלה. ואם רצה שירחצו אחרים עמו - הרשות בידו. רבי יהודה אומר: אם רצה לנהג בזיון בעצמו - אין שומעין לו, שנאמר (ויקרא כא): "וקדשתו" - על פרוו! אמרו לו לרבי יהודה: אינו אומר (ויקרא כא): "ומן המקדש לא יצא" אלא בשעת עבודה בלבד, והולך להכרות את אחרים, ואחרים באין להכרותו.

ד, ב מלך ישראל - אין עומד בשורה להתנחם, ואין עומד בשורה לנחם את אבלים, ואינו הולך להכרות את אחרים, אבל אחרים באין אצלו להכרותו, שנאמר (שמואל א ג): "ויבא כל העם להכרות את דוד לחם בעוד היום"; ועובר על מצות עשה ועל מצות לא תעשה, ושאר כל המצוות והרי הוא כהדיוט לכל דבר, לא חולץ ולא חולצין לאשתו, ולא מיבם ולא מיבמין לאשתו. רבי יהודה אומר: רצה לחלץ - הרשות בידו. אמרו לו: נמצאת פוגם כבודו של מלך, ואין נושאים אלמנותו, שנאמר (שמואל ב ג): "ותהיינה צוררות עד יום מותן אלמנות חיות"; ובורר לו נשים מכל מקום שירצה כהנות ליות וישראליות. ואין רוכבין על סוסו, ואין יושבין על כסאו, ואין משתמשין בכתרו ובשרביטו, ולא באחד מכל משמשיו. מת - בלן נשרפין עליו. שנאמר (ירמיהו לד): "בשלוש תמות ובמשרפות אבותיך" וגו'. וכשם ששורפים על המלכים - כך שורפים על הנשיאים, אבל לא על ההדיוטות. מה הן שורפין עליהן? מטותן וכל כלי משמשיו. כל העם עומדין והוא יושב, ולא היתה ישיבה בעזרה אלא למלכי בית דוד

בלבד. וְכַל הָעַם שׁוֹתֵקִין וְהוּא מְדַבֵּר, הוּא קוֹרֵא אוֹתוֹן 'אַחִי וְעַמִּי', שְׁנֵאמֵר (דְּבָרֵי הַיָּמִים א-כח): "שְׁמַעֲנִי אַחִי וְעַמִּי", וְהֵן קוֹרִין אוֹתוֹ 'אֲדוֹנֵינוּ וְרַבְּנֵנוּ', שְׁנֵאמֵר (מַלְכִים-א א): "אֲבָל אֲדוֹנֵינוּ הַמֶּלֶךְ דָּוִד הַמֶּלֶךְ אֶת שְׁלֹמֹה".

דג, לא יִרְבֶּה לוֹ נָשִׁים כְּאִזְבֵּל, אֲבָל כְּאִזְבֵּל - מֵתָר; דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה. "לא יִרְבֶּה לוֹ סוֹסִים" (מַלְכִים-א א) - סוֹסִים בְּטָלִים, אִפְלוּ אֶחָד, שְׁנֵאמֵר (מַלְכִים-א א): "לְמַעַן הִרְבּוֹת סוֹסִים". רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: הָרִי הוּא אוֹמֵר (מַלְכִים-א ח): "וַיְהִי לְשֹׁלְמֹה אַרְבַּעִים אֵלֶף אַרְוֹת סוֹסִים לְמִרְכַּבְתּוֹ, וַיִּפֶּה עֹשֶׂה שְׁנֵאמֵר (מַלְכִים-א ד): "יְהוּדָה וַיִּשְׂרָאֵל רַבִּים כַּחֲלוֹ אֲשֶׁר עַל הַיָּם לְרַב"; כִּשְׁהוּא אוֹמֵר (מַלְכִים-א ח): "וַיִּשְׁנִים עֶשֶׂר אֵלֶף פְּרָשִׁים", שְׁהֲשָׂאָר בְּטַלְנִין הָיוּ, וְהָדְיוֹט - מֵתָר כְּכֻלָּן. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: כָּל הָאִמּוֹר בְּפִרְשַׁת הַמֶּלֶךְ - הַמֶּלֶךְ מֵתָר בָּהּ. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: לא נֶאמְרָה פְּרִשָׁה זֹאת אֶלָּא בְּשִׁבְלֵי לַאִים עֲלֵיהֶם, שְׁנֵאמֵר (דְּבָרִים יז): "שׁוֹם תִּשִׂים עֲלֶיךָ מֶלֶךְ", וְכֵן הָיָה רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: שְׁלֹשׁ מִצְוֹת נִצְטוּוּ יִשְׂרָאֵל בְּבִיאַתּוֹן לְאַרְצָן - לְמִנּוֹת עֲלֵיהֶן מֶלֶךְ, וְלִבְנוֹת בֵּית הַבְּחִירָה, וְלִהְכָרִית זֶרַע עֲמָלֵק. אִם כֵּן לְמָה נִעְנְשׂוּ בִּימֵי שְׁמוּאֵל? אֶלָּא לְפִי שְׁהַקְדִּימוּ עַל יָדוֹ! רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: לא נֶאמְרָה פְּרִשָׁה [זו] אֶלָּא מִפְּנֵי תִרְעָמַת, שְׁנֵאמֵר (דְּבָרִים יז): "וְאִמְרַת אֲשִׁימָה עָלַי מֶלֶךְ". רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: זְקָנִים שְׂאֵלוּ כַּהֲלָכָה, שְׁנֵאמֵר (שְׁמוּאֵל-א ח): "תִּנְהַל לְנֹו מֶלֶךְ לְשִׁפְטוֹנוּ", [אֲבָל] עַמִּי הָאֲרָץ חִזְרוּ וְקִלְקְלוּ, שְׁנֵאמֵר (שְׁמוּאֵל-א ח): "וְהָיִינוּ גַם אֲנַחְנוּ" וְגו'. הַרוּגֵי בֵּית דִּין נִכְסִיֵּהוֹן לְיִוְרְשִׁיֵּהוֹן, הַרוּגֵי הַמֶּלֶךְ נִכְסִיֵּהוֹן לְמֶלֶךְ; דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: הַרוּגֵי הַמֶּלֶךְ נִכְסִיֵּהוֹן לְיִוְרְשִׁיֵּהוֹן. אִמֵּר לָהֶם רַבִּי יְהוּדָה: הָרִי הוּא אוֹמֵר (מַלְכִים-א כא): "הִנֵּה הוּא בְּכֶרֶם נְבוֹת אֲשֶׁר יָרַד שָׁם לְרִשְׁתּוֹ!" אֲמָרוּ לוֹ: מִפְּנֵי שְׁבֹן אַחִי אֲבִיו הָיָה וְרֵאיוֹ לוֹ לְיִוְרְשׁוֹ. אִמֵּר לָהֶם: וְכִי לא הָיָה לוֹ בָּנִים? אֲמָרוּ לוֹ: וְהֵלֵא אוֹתוֹ וְאֶת בְּנָיו הֲרַג, שְׁנֵאמֵר (מַלְכִים ב

ט): "אִם לא [אֶת] דְּמֵי נְבוֹת וְאֶת דְּמֵי בְּנָיו רָאִיתִי אֲמַשׁ נֶאֱמַר ה' וְשִׁלְמַתִּי לָךְ בַּחֲלָקָה הַזֹּאת נֶאֱמַר ה'".

ד, וְכֹתֵב לוֹ סֵפֶר תּוֹרָה לְלַמֵּד לְשִׁמּוֹ, שְׁלֵא יִהְיֶה נְאוֹת בְּשֵׁל אֲבוֹתָיו, אֶלָּא בְּשֵׁלוֹ, שְׁנֵאמֵר (דְּבָרִים יז): "וְכָתֵב לוֹ" - שְׁתִּהְיֶה כְּתוּבָה לְשִׁמּוֹ, וְאִין רְשׁוֹת לְהָדְיוֹט לְקִרוֹת בָּהּ, שְׁנֵאמֵר (דְּבָרִים יז): "וְקָרָא בוֹ" - הוּא וְלא הָדְיוֹט. וּמִנִּיחִין אוֹתוֹ בְּבֵית דִּין שֶׁל כְּהֵנִים, וּבְבֵית דִּין שֶׁל לְוִיִּם, וּבְבֵית דִּין שֶׁל יִשְׂרָאֵל הַמְּשִׁיאִין לְכַהֲנָה, יוֹצֵא לְמַלְחָמָה - הִיא עֵמוֹ. נִכְנַס - הִיא עֵמוֹ. יוֹשֵׁב בְּבֵית דִּין - הִיא אֶצְלוֹ. נִכְנַס לְבֵית הַמִּים - מִמְּתַנַּת לוֹ עַל הַפֶּתַח. וְכֵן דָּוִד אוֹמֵר (תְּהִלִּים טז): "שִׁוִּיתִי ה' לְנִגְדֵי תַמִּיד" וְגו'. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: סֵפֶר תּוֹרָה מִיַּמֵּינוּ וְתַפְלִין מִשְׁמָאלוֹ.

ד, רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: רֵאִוִי הָיָה עֲזָרָא שְׁתַּנְתֵּן תּוֹרָה עַל יָדוֹ, אֲלֵמָלֵא קָדְמוּ מִשָּׁה, נֶאמְרָה בְּמִשָּׁה עֲלֵיהָ נֶאמְרָה בְּעֲזָרָא עֲלֵיהָ, נֶאמְרָה בְּמִשָּׁה עֲלֵיהָ (שְׁמוֹת ט): "וַיִּמְשָׁה עֲלֶיהָ אֵל הָאֱלֹהִים". נֶאמְרָה בְּעֲזָרָא עֲלֵיהָ (עֲזָרָא ז): "הוּא עֲזָרָא עֲלֶיהָ מִבְּבָל", מַה עֲלֵיהָ הָאִמּוֹרָה בְּמִשָּׁה - לְמַד תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, שְׁנֵאמֵר (דְּבָרִים ד): "וְאוֹתֵי צָנָה ה' בְּעֵת הַהִיא לְלַמֵּד אֹתְכֶם", אִף הָעֲלִיָּה הָאִמּוֹרָה בְּעֲזָרָא - לְמַד תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, שְׁנֵאמֵר (עֲזָרָא ז): "כִּי עֲזָרָא הֵכִין לְבָבוֹ לְדַרֵּשׁ אֶת תּוֹרַת ה', וְלַעֲשׂוֹת וּלְלַמֵּד בְּיִשְׂרָאֵל חֵק וּמִשְׁפָּט", וְאִף הוּא נִתֵּן עַל יָדוֹ כְּתָב וְלִשׁוֹן, שְׁנֵאמֵר (עֲזָרָא ז): "וַיִּכְתֹּב הַנְּשִׁתָּן כְּתוּב אֲרַמִּית וּמְתָרְגָּם אֲרַמִּית", מַה תַּרְגוּמוֹ אֲרַמִּית אִף כְּתוּב אֲרַמִּית. וְאוֹמֵר (דְּבָרִים ה): "וְלא כְּהִלִּין כְּתָבֵא לְמַקְרָא וְגו', מִלְּמַד שְׁבָאוֹתוֹ הַיּוֹם נִתֵּן. וְאוֹמֵר (דְּבָרִים יז): "וְכָתֵב לוֹ אֶת מִשְׁנֵה הַתּוֹרָה הַזֹּאת", תּוֹרָה הַעֲתִידָה לְשִׁתְּנוֹת. לְמָה נִקְרָא שְׁמוֹ אֲשׁוּרִי? עַל שׁוֹם שְׁעֵלָה עֲמָהֵן מֵאֲשׁוּר. רַבִּי אוֹמֵר: בְּכָתֵב אֲשׁוּרִי נִתְּנָה תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, וְכִשְׁחָטָאוּ - נִהְפְּכָה לְהֵן לְשׁוֹן. וְכִשְׁשָׁבוּ בִּימֵי עֲזָרָא - חֲזָרָה לְהֵן אֲשׁוּרִית, שְׁנֵאמֵר (זְכַרְיָה ט): "שׁוּבוּ לְבַצְרוֹן" וְגו'. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר מִשֵּׁם רַבִּי

טעון משיחה. אין מושחין מלכים אלא מן הקרן. שאול ויהוא נמשחו מן הפך, מפני שמלכותן עתידה להשבר, דוד ושלמה נמשחו מן הקרן, מפני שמלכותן מלכות עולמים.

מסכת סנהדרין פּרָק חמישי

הא, זה פוסל דינו של זה וזה פוסל דינו של זה - דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: לא כל הימנו לפסל את הדין הממחה לרבים. אמר לו 'נאמן עלי אבא, נאמן עלי אביך, נאמנין עלי שלשה רועי בקר' - יכול לחזור בו עד שישמע מפי הדין; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: אין יכול לחזור בו. הנה חיב לחברו שבועה, ואמר 'דור לי בחיי ראשך, בקיטא, במקטטור דנקיט' - יכול לחזור בו עד שיקבל עליו שבועה בפני הדין; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: אין יכול לחזור בו. רבי יהודה אומר: אמר להן 'אין יחיד דין, אמרו לו 'אין לנו אלא דעתך' וקבלו עליהן - אין יכול לחזור בו. וכן הנה רבי יהודה אומר: מי שנתחייב שבועה לחברו בבית דין, ואמר לו 'דור בחיי ראשך' וקבל עליו - אין יכול לחזור בו. ומעשה באחד שנתחייב שבועה לחברו בבית דין, ונדר לו בחיי הקיץ וקבל עליו.

הב, משחק בקביא - זו משחק בפסיפסין. אחד המשחק בפסיפסין, ואחד המשחק בקליפי אגוזים, ובקליפי רמונים - לעולם אין יכול לחזור בו עד שישבר את פסיפסין, ויחזור בו חזרה גמורה. המלוה ברבית - אין יכול לחזור בו, עד שיקרע שטרותיו, ויחזור בו חזרה גמורה. מפריחי יונים - זה הממרה את היונין. אחד ממרה את היונין ואחד ממרה שאר בהמה חיה ועוף, לעולם אין יכול לחזור בו, עד שישבר את פיגמיו ויחזור בו חזרה גמורה. סוחרי שביעית - זה היושב ובטל בשאר שני שבוע, פיון שהגיע שנת השמטה התחיל מפשיט ידיו ורגליו,

אלעזר בן פרטא, שאמר משם רבי אליעזר המודעי: בכתב זה נתנה תורה לישראל, שנאמר (שמות כז): "ווי העמודים" - ווין שהן דומים לעמודים, ואומר (אסתר ח): "ואל היהודים ככתבם וכלשונם", מה לשונם בלשון הזה - אף כתבם בלשון הזה. למה נקרא שמו אשורי? על שם שהוא מאשר בכתבו! אם כן למה נאמר (דברים יז): "וכתב לו את משנה התורה הזאת"? מלמד ששתי תורות כותב לו, אחת שנכנסת ויוצאה עמו, ואחת שמנחת לו בתוך הבית, זו שנכנסת ויוצאה עמו - לא תכנס עמו, לא למרחץ, ולא לבית המים, שנאמר (דברים יז): "והיתה עמו וקרא בו כל ימי חייו" וגו' - במקום הראוי לקרות בו. והלא דברים קל וחמר, ומה אם מלך ישראל שלא עסק אלא בצרכי צבור, נאמר בו "והיתה עמו וקרא בו כל ימי חייו", שאר בני אדם על אחת כמה וכמה! וכיצא בו (דברים לד): "ויהושע בן נון מלא רוח חכמה כי סמך משה את ידיו" וגו'. וכן הוא אומר (שמות לג): "ויהושע בן נון נער", וכן הוא אומר (יהושע א): "לא ימוש ספר התורה הזה מפיך והגית בו יומם ולילה", והרי דברים קל וחמר, ומה יהושע בן נון שעסק בכבוש הארץ, ועומד לחלקה לישראל, נאמר בו "לא ימוש" וגו' שאר בני אדם על אחת כמה וכמה.

דו, אין מעמידין מלך ישראל בחוץ לארץ, אין מעמידין מלך בארץ ישראל אלא אם כן היה נשוי לכהנה, ואין מושחין מלכים אלא על גבי מעין, שנאמר (מלכים א א): "ויאמר המלך להם קחו עמכם את עבדי אדוניכם והרכבתם" וגו', ואין מושחין מלכים אלא מפני המחלקת, מפני מה משחו את שלמה? מפני אדוניה. ואת יהוא? מפני יהורם. ואת יואש? מפני עתליה. ואת יהואחז? מפני יהויקים אחיו שהיה גדול הימנו שתי שנים. מלך - טעון משיחה. כהן גדול בן כהן גדול, אפלו עד עשרה דורות -

1 היינו שתופס איזה בגד ונשבע בו.

הַדְּ לַקַּח הַיְמָנָו בֵּית אֹו שְׂדֵה בְּמֵאָה מְנָה, וְהִיָּה יוֹדֵעַ לוֹ עֲדוֹת בְּהֵן - הָרִי זֶה אֵינּוּ מַעֲיֵד, שְׂאִין מַעֲיֵד עַל יְדֵי עֲצֻמוֹ.

הַה, הוֹסִיפוּ עֲלֵיהֶן הַרְוֵעִין, וְהַגְּזֹלְנִין, הַחֲמֻסְנִין, וְכָל הַחֲשׂוֹדִין עַל הַמָּמוֹן - עֲדוֹתֶן פְּסוּלָה לְעוֹלָם.

הַו, אֵין עֲדוֹתֶן שֶׁל הַעֲדִים מִתְקַיְמָת, אֲלָא אִם כֵּן רָאוּ זֶה אֶת זֶה. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן קַרְחָה אוֹמֵר: אֲפֹלוּ זֶה שְׁלֵא כְּנֶגְדְּ זֶה, לְעוֹלָם אֵין עֲדוֹתֶן מִתְקַיְמָת שֶׁל עֲדִים, אֲלָא אִם כֵּן הָיוּ שְׁנִיָּהֶן כְּאֶחָד. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: שׁוֹמְעִין דְּבָרָיו שֶׁל זֶה הַיּוֹם, וְכִשְׁבֹּאוּ שְׁנֵי לְמַחַר - שׁוֹמְעִין דְּבָרָיו.

מִסְכַּת סְנֵהֲדָרִין פְּרָק שִׁישִׁי

ו, אַ הַעֲדִים שְׂאֵמְרוּ מַעֲיֵדִים אָנוּ בְּאִישׁ פְּלוֹנִי שֶׁהֲרַג שׁוֹרוֹ שֶׁל פְּלוֹנִי וְקָצַץ נְטִיעוֹתָיו שֶׁל פְּלוֹנִי, וְהֵלָה אוֹמֵר 'אֵינִי יוֹדֵעַ' - חִיָּב. 'אַתָּה אִמְרַת לְהַרְגוֹ', 'אַתָּה אִמְרַת לְקַצְצוֹ' - הַכֵּל הוֹלֵךְ אַחַר הַטְּעָנָה. 'הַרְגַתְּ אֶת שׁוֹרוֹ וְקָצַצְתָּ אֶת נְטִיעוֹתָיו שֶׁל פְּלוֹנִי', וְהֵלָה אוֹמֵר לֹא! שֶׁהוּא כְּמִתְמִיָּה, אוֹ הֵן שֶׁהוּא כְּמִתְמִיָּה! יֵשׁ לֹא שֶׁהוּא כֵּהֵן, וְיֵשׁ הֵן שֶׁהוּא כְּלֹא.

ו, ב, אֵין דִּנִּין אֲלָא מֵעַמֵּד, וְאֵין מַעֲיֵדִין אֲלָא מֵעַמֵּד, וְאֵין נִשְׁאָלִין לְגִדְרִין אֲלָא מֵעַמֵּד, וְאֵין מַעֲלִין לְכַהוֹנָה וְלוֹוִיָּה וְלִישְׂרָאֵל אֲלָא מֵעַמֵּד, וְלֹא יֵהָא מְאָרִיף פְּנִיו כְּנֶגְדְּ אֶחָד, וְלֹא יֵהָא מַעֲמִיד אֶחָד וְלֹא מוֹשִׁיב אֶחָד, שְׁנֵאֵמַר (וּבִקְרֵא יט): "כִּצְדָק תִּשְׁפּוֹט עִמִּיתְךָ", אִמֵּר רַבִּי יְהוֹדָה: מִקְּבֵל אֲנִי, שְׂאִם רָצוּ לְהוֹשִׁיב שְׁנֵיָהֶם כְּאֶחָד - מוֹשִׁיבִין וְאֵין כִּכְךָ כְּלוּם. וְאִיזָה הוּא הָאֶסוּר? שְׁלֵא יֵהָא אֶחָד עוֹמֵד וְאֶחָד יוֹשֵׁב, מִשּׁוּם רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל אָמְרוּ: אוֹמְרִין לוֹ לְבוֹשׁ כְּדָרְךָ שֶׁהוּא לְבוֹשׁ, אוֹ הַלְבִּישֵׁהוּ כְּדָרְךָ שְׂאֵתָה לְבוֹשׁ.

ו, ג, כִּיצַד הֵן דִּנִּין? הַדְּיַנִּין יוֹשְׁבִין וּבַעֲלֵי הַדִּין עוֹמְדִין לְפָנֵיהֶם, וְכָל הַתּוֹבֵעַ אֶת חֲבֵרוֹ הוּא פּוֹתַח רֵאשׁוֹן, אִם יֵשׁ עֲדִים מְכַנְּסִים אוֹתָן וּמְאִימִין עֲלֵיהֶן, וּמוֹצִיאִים אוֹתָן

וְנוֹשָׂא וְנוֹתֵן בְּפִרוֹת עֲבָרָה, לְעוֹלָם אֵין יְכוֹל לְחַזֵּר בּוֹ עַד שְׁתַּגִּיעַ שְׂמֵטָה אַחֲרָת, וְיִדְבַק וְיִחַזֵּר בּוֹ חֲזָרָה גְּמוּרָה. רַבִּי נַחֲמִיָּה אוֹמֵר: חֲזוֹרָת מָמוֹן וְלֹא חֲזוֹרָת דְּבָרִים. כִּיצַד? אִמֵּר מֵאִתִּים דִּינָר אֲלוֹ כְּנִסְתִּי מִפִּרוֹת עֲבָרָה - חֲלָקוּ אוֹתָן לְעַנְיִים. רַבִּי מֵאִיר הָיָה קוֹרֵא אוֹתָן 'אוֹסְפֵי שְׁבִיעִית'. רַבִּי יְהוֹדָה הָיָה קוֹרֵא אוֹתָן 'סוֹחְרֵי שְׁבִיעִית'. אִמֵּר רַבִּי שְׁמַעוֹן: מַקִּים אֲנִי דְבַר שְׁנִיָּהֵן. הָא כִּיצַד? עַד שְׁלֵא רַבּוֹ הָאוֹנְסִין הָיוּ קוֹרִין 'אוֹסְפֵי שְׁבִיעִית' וּמִשְׁרַבּוֹ הָאוֹנְסִין הָיוּ קוֹרִין אוֹתָן 'סוֹחְרֵי שְׁבִיעִית'. וּבְכֵלָן, הָיָה רַבִּי יְהוֹדָה אוֹמֵר: בְּזִמְן שֵׁשׁ לְהֵן אוֹמְנוֹת אַחֲרוֹת - הָרִי אֲלוֹ פְּסוּלִין. חֲזוֹרוּ בְּהֵן - הָרִי כְּשָׂרִים. וְחַכְמִים אוֹמְרִים: אַף בְּזִמְן שֵׁשׁ לְהֵן אִמְנוֹת - הָרִי אֲלוֹ פְּסוּלִין. בְּמָה דְּבָרִים אִמְרוּרִים? בְּקִדּוּשׁ הַחֹדֶשׁ וּבַעֲבוּר שְׁנָה, בְּדִינֵי מְמוֹנוֹת וּבְדִינֵי נַפְשׁוֹת, אֲבָל עֲדוֹת שֶׁהָאֵשָׁה כְּשָׂרָה לָּהּ - הֵן כְּשָׂרִין לָּהּ.

ה, ג, גִּיסוּ לְבַדּוֹ. רַבִּי יְהוֹדָה אוֹמֵר: חוֹרְגוּ לְבַדּוֹ, אֵין דִּנִּין לֹא זֶה אֶת זֶה, וְלֹא זֶה עִם זֶה, וְלֹא זֶה עַל זֶה, וְלֹא זֶה בְּפָנֵי זֶה, וְאֵין מַעֲיֵדִים לֹא זֶה אֶת זֶה, וְלֹא זֶה עִם זֶה, וְלֹא זֶה עַל זֶה, וְלֹא זֶה בְּפָנֵי זֶה. הִיָּה יוֹדֵעַ עֲלָיו עֲדוֹת עַד שְׁלֵא נַעֲשֶׂה חֲתָנוּ, מִתָּה בְּתוֹ עַד שְׁלֵא נַעֲשֶׂה סוֹחֵר שְׁבִיעִית, וּמִשְׁנַעֲשֶׂה סוֹחֵר שְׁבִיעִית חֲזוֹר בּוֹ, חֲרַשׁ וְנִתְפַקַּח, סוּמָא וְנִתְפַתַּח, שׁוֹטָה וְנִשְׁתַּפְּהָ, נְכָרִי וְנִתְגַּיֵר - פְּסוּל. עַד שְׁלֵא נַעֲשֶׂה חֲתָנוּ וְנַעֲשֶׂה חֲתָנוּ, וּמִשְׁנַעֲשֶׂה חֲתָנוּ מִתָּה בְּתוֹ עַד שְׁלֵא נַעֲשֶׂה סוֹחֵר שְׁבִיעִית, נַעֲשֶׂה סוֹחֵר שְׁבִיעִית וּמִשְׁנַעֲשֶׂה סוֹחֵר שְׁבִיעִית חֲזוֹר בּוֹ, פִּקַּח וְנִתְחַרַּשׁ, חֲזוֹר וְנִתְפַקַּח, פִּקַּח וְנִסְתַּמָּא, וְחֲזוֹר וְנִתְפַתַּח, שְׁפוּי וְנִשְׁתַּטָּה, וְחֲזוֹר וְנִשְׁתַּפְּהָ - כְּשָׂר. זֶה הַכֵּלָל, כָּל שֶׁתְּחַלְתּוּ וְסוּפוּ כְּשָׂר - כְּשָׂר. תְּחַלְתּוּ פְּסוּל וְסוּפוּ כְּשָׂר - פְּסוּל. הִיָּה יוֹדֵעַ לוֹ עֲדוֹת בְּשִׁטַּר וְנַעֲשֶׂה חֲתָנוּ, הוּא אֵין יְכוֹל לַקִּים כְּתַב יְדוּ, אֲבָל אַחֲרִים מְקַיְמִין לוֹ כְּתַב יְדוּ.

לחונן, ומשירין את הגדול שבהם, ושומעין את דבריו ומוציאין אותו לחונן, ואחר כך מכניסין את השני ושומעין את דבריו ומוציאין אותו לחונן, ואחר כך מכניסין את שניהן כאחד, ואומרים דבריהם זה בפני זה, אם אמרו זכאי - זכאי, ואם אמרו חייב - חייב. אחד דיני ממונות אחד דיני נפשות.

וְדִינֵי מַמוֹנוֹת בְּשִׁלְשָׁה, שְׁנַיִם מְזַכִּינֵי אוֹ מְחַיְבִין, וְאֶחָד אוֹמֵר 'אֵינִי יוֹדֵעַ' - יוֹסִיפוּ הַדִּינִין. יָפֵה כַח הָאוֹמֵר 'חַיִּב' מִכַּח הָאוֹמֵר 'אֵינִי יוֹדֵעַ', עַד כַּמָּה מוֹסִיפִין? אֵין פְּחוֹת מִשְׁנַיִם, יוֹסִיפוּ הַדִּינִין. אִם אָמְרוּ זָכָאי - זָכָאי. אִם אָמְרוּ חַיִּב - חַיִּב. אֶחָד אוֹמֵר זָכָאי וְאֶחָד אוֹמֵר אֵינִי יוֹדֵעַ - יוֹסִיפוּ הַדִּינִין, שְׁעַד עַכְשָׁו בֵּית דִּין שְׁקוּל, אֶחָד אוֹמֵר זָכָאי, וְאֶחָד אוֹמֵר חַיִּב, וְאֶחָד אוֹמֵר אֵינִי יוֹדֵעַ - יוֹסִיפוּ הַדִּינִין, שְׁעַד עַכְשָׁו לֹא הוֹסִיפוּ אֵלָא אֶחָד.

וְהֵן לְעוֹלָם מוֹסִיפִין הַדִּינִין עַד שִׁיגְמַר הַדִּין. לְעוֹלָם אֵין הַעֲדִים יְכוּלִין לְחֹזֵר בְּהֵן עַד שִׁיגְמַר הַדִּין. לְעוֹלָם מְבִיא עֲדִיּוֹתָיו לְבֵית דִּין עַד שִׁיגְמַר הַדִּין, אוֹ עַד שִׁתְּנֶנּוּ לוֹ זְמַן. נִתְּנֶנּוּ לוֹ זְמַן, הִבִּיא בְּתוֹךְ זְמַן - מִקְבְּלִין הַיָּמְנוּ, לְאַחַר זְמַן - אֵין מִקְבְּלִין הַיָּמְנוּ; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֻקִּים אוֹמְרִים: אִפְלוּ הִבִּיא לְאַחַר שְׁלֹשׁ שָׁנִים - מִקְבְּלִין הַיָּמְנוּ, וְסוֹתְרִין דְּבָרָיו שֶׁל זֶה.

וְגו' יֵשׁ לָךְ עֲדִים אַחֲרַיִם? וְאָמַר: 'אֵין לִי אֵלָא אֱלוֹי'. יֵשׁ לָךְ רְאִיּוֹת אַחֲרוֹת? וְאָמַר: 'אֵין לִי אֵלָא אֱלוֹי', וְאַחַר זְמַן מִצָּא עֲדִים אַחֲרַיִם וּמִצָּא רְאִיּוֹת אַחֲרוֹת - הָרִי זֶה אֵין מִקְבְּלִין הַיָּמְנוּ עַד שִׁיבִיא רְאִיָּה שְׁלֹא הִיָּה יוֹדֵעַ בְּהֵן. לְעוֹלָם אֵין הַעֲדִים יְכוּלִין לְחֹזֵר בְּהֵן, עַד שֶׁתַּחֲקֹר עֲדוּתָן לְבֵית דִּין. נַחֲקֹרָה עֲדוּתָן לְבֵית דִּין - אֵין יְכוּלִין לְחֹזֵר בְּהֵן. וְזֶהוּ כְּלָלוֹ שֶׁל דָּבָר: עֲדִים שֶׁהַעֲדִיו לְטַמָּא וּלְטַהֵר, לְרַחֵק וּלְקַרְב, לְאַסּוֹר וּלְהַתִּיר, לְפַטּוֹר וּלְחַיֵּב, עַד שֶׁלֹּא נַחֲקֹרָה עֲדוּתָן וְאָמְרוּ מְבוּדִין אָנוּ - הָרִי אֱלוֹי נֶאֱמַנִים. מִשְׁנַחֲקֹרָה עֲדוּתָן וְאָמְרוּ מְבוּדִין אָנוּ - אֵין

נֶאֱמַנִין. לְעוֹלָם אֵין הַעֲדִים נַעֲשִׂים זוֹמְמִין עַד שִׁיגְמַר הַדִּין, לֹא לוֹקִין וְלֹא מְשַׁלְּמִין, וְלֹא נִהְרָגִין עַד שִׁיגְמַר הַדִּין. לְעוֹלָם אֵין אֶחָד מִן הַעֲדִים נַעֲשֶׂה זוֹמֵם עַד שִׁיְהִיו שְׁנֵיהֶם זוֹמְמִין, וְאֵין לוֹקָה עַד שִׁיְהִיו שְׁנֵיהֶם לוֹקִין, וְאֵין נִהְרָג עַד שִׁיְהִיו שְׁנֵיהֶם נִהְרָגִים, וְלֹא מְשַׁלֵּם עַד שִׁיְהִיו שְׁנֵיהֶם מְשַׁלְּמִין. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בֶּן טַבָּאי: אֲרָאָה בְּנַחֲמָה אִם לֹא הִרְגִיתִי עַד זוֹמֵם בְּשִׁבִיל לְעַקֵּר מַלְכֵן שֶׁל בֵּיתוֹסִין, שֶׁהִיוּ אוֹמְרִים עַד שִׁיְהִי הַגְדוֹן. אָמַר לוֹ שְׁמַעוֹן בֶּן שֵׁטַח: אֲרָאָה בְּנַחֲמָה אִם לֹא שְׁפַכְתָּ דָם נָקִי, שֶׁהָרִי אָמְרָה תוֹרָה (דְּבָרִים יז): "עַל פִּי שְׁנַיִם עֲדִים אוֹ שְׁלֹשָׁה עֲדִים יוֹמַת הַמֵּת", בְּעֲדִים שְׁנַיִם וּבְזוֹמְמִים שְׁנַיִם, מֵהַ עֲדִים שְׁנַיִם - אָף זוֹמְמִין שְׁנַיִם. בְּאוֹתָהּ שְׁעָה קָבַל עָלָיו יְהוּדָה בֶּן טַבָּאי שֶׁלֹּא יְהִיָּה מוֹרָה הַלֵּכָה אֵלָא עַל פִּי שְׁמַעוֹן בֶּן שֵׁטַח.

<p>5</p> <p>ראשון Sunday</p>	<p>כז</p> <p>27</p>	<p>נץ החמה _____ 5:50 סו"ז קר"ש - גר"א _____ 9:20 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:31 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 9:09 בבלי: בבא מציעא סז • ירושלמי: ערובין נב • תוספתא: ב"ב יא ב"ך: שמואל ב יא-יב • רמב"ם: תרומות ד</p>	<p>יב לעומר</p> <p>עלות השחר _____ 4:37 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:44 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:07 שקיעה _____ 7:56 בבלי: בבא מציעא סז • ירושלמי: ערובין נב • תוספתא: ב"ב יא ב"ך: שמואל ב יא-יב • רמב"ם: תרומות ד</p>
<p>6</p> <p>שני Monday</p>	<p>כח</p> <p>28</p>	<p>נץ החמה _____ 5:48 סו"ז קר"ש - גר"א _____ 9:20 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:31 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 9:10 בבלי: בבא מציעא סח • ירושלמי: ערובין נג • תוספתא: סנהדרין א ב"ך: שמואל ב יג-יד • רמב"ם: תרומות ה</p>	<p>יג לעומר</p> <p>עלות השחר _____ 4:35 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:44 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:07 שקיעה _____ 7:57 בבלי: בבא מציעא סח • ירושלמי: ערובין נג • תוספתא: סנהדרין א ב"ך: שמואל ב יג-יד • רמב"ם: תרומות ה</p>
<p>7</p> <p>שלישי Tuesday</p>	<p>כט</p> <p>29</p>	<p>נץ החמה _____ 5:47 סו"ז קר"ש - גר"א _____ 9:19 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:30 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 9:11 בבלי: בבא מציעא סט • ירושלמי: ערובין נד • תוספתא: סנהדרין ב ב"ך: שמואל ב טו-טז • רמב"ם: תרומות ו</p>	<p>יד לעומר, א"א יו"כ קטן</p> <p>עלות השחר _____ 4:34 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:43 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:06 שקיעה _____ 7:58 בבלי: בבא מציעא סט • ירושלמי: ערובין נד • תוספתא: סנהדרין ב ב"ך: שמואל ב טו-טז • רמב"ם: תרומות ו</p>
<p>8</p> <p>רביעי Wednesday</p>	<p>ל</p> <p>30</p>	<p>נץ החמה _____ 5:46 סו"ז קר"ש - גר"א _____ 9:19 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:30 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 9:12 בבלי: בבא מציעא ע • ירושלמי: ערובין נה • תוספתא: סנהדרין ג ב"ך: שמואל ב יז-יח • רמב"ם: תרומות ז</p>	<p>א' דראש חודש אייר, טו לעומר Rosh Chodesh Iyar</p> <p>עלות השחר _____ 4:33 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:43 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:06 שקיעה _____ 7:59 בבלי: בבא מציעא ע • ירושלמי: ערובין נה • תוספתא: סנהדרין ג ב"ך: שמואל ב יז-יח • רמב"ם: תרומות ז</p>
<p>9</p> <p>חמישי Thursday</p>	<p>א</p> <p>1</p>	<p>נץ החמה _____ 5:45 סו"ז קר"ש - גר"א _____ 9:18 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:29 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 9:13 בבלי: בבא מציעא עא • ירושלמי: ערובין נו • תוספתא: סנהדרין ד ב"ך: שמואל ב יט-כ • רמב"ם: תרומות ח</p>	<p>ב' דראש חודש אייר, טז לעומר Rosh Chodesh Iyar</p> <p>עלות השחר _____ 4:32 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:42 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:05 שקיעה _____ 8:00 בבלי: בבא מציעא עא • ירושלמי: ערובין נו • תוספתא: סנהדרין ד ב"ך: שמואל ב יט-כ • רמב"ם: תרומות ח</p>
<p>10</p> <p>ששי Friday</p> <p>Candle Lighting 7:43 הדלקת הנרות</p>	<p>ב</p> <p>2</p>	<p>נץ החמה _____ 5:44 סו"ז קר"ש - גר"א _____ 9:17 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:29 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 9:14 בבלי: בבא מציעא עב • ירושלמי: ערובין נז • תוספתא: סנהדרין ה ב"ך: שמואל ב כא-כב • רמב"ם: תרומות ט</p>	<p>יז לעומר</p> <p>עלות השחר _____ 4:31 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:41 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:05 שקיעה _____ 8:01 בבלי: בבא מציעא עב • ירושלמי: ערובין נז • תוספתא: סנהדרין ה ב"ך: שמואל ב כא-כב • רמב"ם: תרומות ט</p>
<p>11</p> <p>שב"ק Shabbos</p> <p>Shabbos Ends 9:15 זמן מוצש"ק</p>	<p>ג</p> <p>3</p>	<p>נץ החמה _____ 5:43 סו"ז קר"ש - גר"א _____ 9:17 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:29 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 9:15 בבלי: בבא מציעא עג • ירושלמי: ערובין נח • תוספתא: סנהדרין ו ב"ך: שמואל ב כג-כד • רמב"ם: תרומות י</p>	<p>קדושים, מברכין בה"ב, יח לעומר, פרק ב</p> <p>עלות השחר _____ 4:30 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:41 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:05 שקיעה _____ 8:02 בבלי: בבא מציעא עג • ירושלמי: ערובין נח • תוספתא: סנהדרין ו ב"ך: שמואל ב כג-כד • רמב"ם: תרומות י</p>

הזרְבֵן צִיָּלוֹן סְפִירַת הָעוֹמֵר, וְעֵרַט מֵעַן גְּעֵרֵאטְעוֹעַט נִישֵׁט צוֹ וְעֵרָךְ פֶּאָרְטֵרִיבֵן.

(ספר המדות אות ספירת העומר סימן א)